355874

Mazpulks

1938
1. Nr.

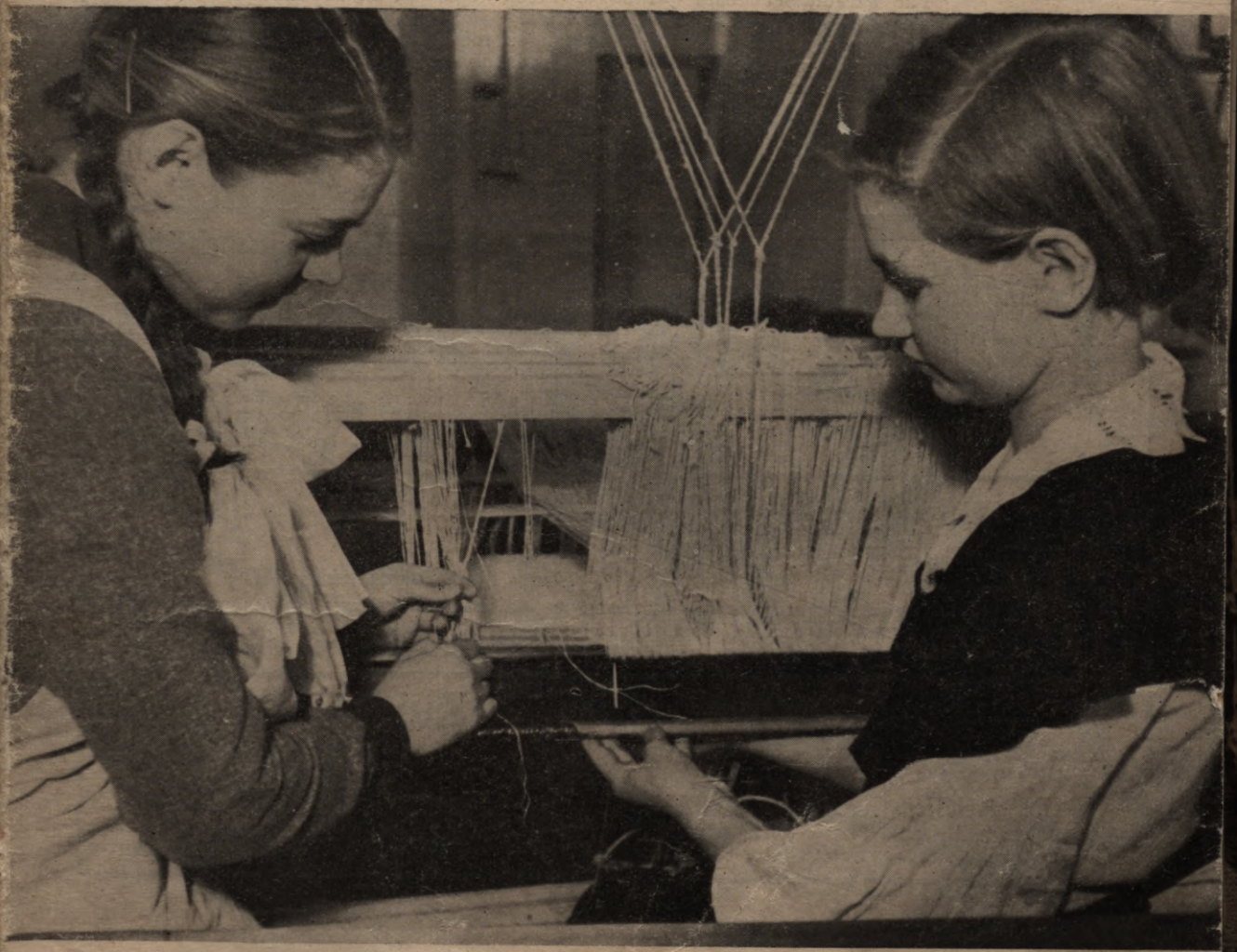

LAUKSAIMNIEKI

Rūpējaties par ražas pacelšanu 1938. gadā

To panāksiet vairāk lietojot mākslīgos mēslus. Pareizi lietoti mākslīgie mēsli ir viens no lētākiem, ātrākiem un drošākiem ražas celšanas līdzekļiem. Iegādājaties mākslīgos mēslus vēl ziemas ceļam pastāvot.

Visā valstī mākslīgiem mēsliem vienādas cenas

Čiles salpetrim	Ls	17.—	par	100	kg maisu
Natrija salpetrim	„	17.—	„	100	„ „
Kaļķa salpetrim	„	16.—	„	100	„ „
Sērskābam amonjakam	„	15.20	„	100	„ „
Kaļķa amonija salpetrim	„	14.60	„	100	„ „
Nitrofoskai 14% N	„	24.40	„	100	„ „
Kalija sālij	„	14.70	„	100	„ „
Superfosfatam	„	7.50	„	100	„ „
Tomasfosfatam	„	7.30	„	100	„ „
Tomasmiltiem	„	6.80	„	100	„ „

Par uzrādītām cenām mākslīgie mēsli jāpārdod visās Latvijas dzelzceļu stacijās vai pārdevēju noliktavas Rīgā.
Provinces tirgotaji, pārdodot mākslīgos mēslus no savām noliktavām, var pieskaitīt pie minētām cenām tikai faktiskos transporta izdevumus no tuvākās dzelzceļa stacijas līdz noliktavai.

C./s. „TURIBA“

Rīgā, Dzirnavu ielā 68, tālr. 27452

Krāsojiet tikai ar vislabākām drēbju krāsām

„OZOLZĪLE“

paciņās un tabletēs, kuŗas nebrūk un nebālē

Fabrika Rīgā, Dzirnavu ielā Nr. 115, tālrunis 26973

J. KAULIŅA

BĒRNU APĢĒRBU UN GALANTERIJAS PREČU TIRGOTAVA

RĪGĀ, MARIJAS IELĀ № 9. TĀLRUNIS 20437

Pasta tekošs rēķins 11217

Piedāvā lielā izvēlē visādus meiteņu un puisēnu apģērbus. Jaunos vidusskolu, tautas tērpus un dažādu veļu, sīkas preces u. c. Laipna apkalpošana. Glīts darbs. **Skolām un palīdzības sabiedrībām viszemākās cenas**

Imports

K. A. Bušs

PĀRTIKAS PREČU, GARŠVIELU UN AUGĻU LIELTIRGOTAVA

Rigā, Kungu ielā Nr. 23 **Tālrunis 20829**

Tek. rēķ.: Latvijas Bankā 3210, Pastā 1650

Latv. šujmašinu s-ba

Rīgā, Marijas ielā 15

Izšuj: karogus, sporta nozīmes, tērpus, segas u. t. t.

Pārdod: šujmašīnas, to daļas un adatas visām sistēmām

Mazpulks

Mēnešraksts jaunatnei un mazpulku dalībniekiem

1938. GADA

SATURS

LATVIJAS VALSTS BIBLIOTEKA

Sf-2682 ж
L. V. B.
Inv. — 355874
58

Vispārēja satura raksti lpp.

Līdz galam. Prezidents K. Ulmanis 1
1938. gads — jaunatnes gads 2
Gaišu cerību pilni Redakcija 5
Radait un meklējiet iespējas. A. Roga 49
Pa brīvas un patstāvīgas valsts attīstības ceļiem 51
Varoņa personība. J. Students 97
Spēks, kuru mēs mantojam Lieldienu rītā 145
Neaizmirsīsim sevi rūdīt un norūdīt. J. Druva 193
Tēvzemes mīlestība latvju tautas dziesmās 199
Mazpulki pasīvās gaisa aizsardzības darbā. Ad. Eglītis 228
Upuris dzīvības priekam. A. Roga 241
Pārdomas Vasaras svētkos. Arn. Lūsis 243
Savas domas, savu darbu. A. Roga 289
Ko dejosim: „modernās" — vai mūsu tautas dejas? P. Šimanskis 304
Iztīrīsim no mājas dažādus kaitētājus. V. Melders 310
Katram sava apliecība. Ad. Eglītis 325
Brīvības cīnītājus pieminot 337
Darba mīlestība latvju tautas dziesmās 339
Ko redzēsim mazpulku otrās valsts pieccīņās šogad 3. un 4. septembrī Siguldā. A. Eglītis 359
Ar dziļu sirds kvēli 386
Jaunības gars. J. Students 387
Kas ikvienam mazpulku dalībniekam jāzina par bērnu trieku 404
Neapstāsimies pusceļā. E. Mālenders 404
Vairāk vērības mazpulku amatiem un pakāpēm. Ad. Eglītis 406
Kam ticēsim. A. R. 433
Aicinājums jaunatnei 435
No pagātnes spēka uz nākotnes darbiem 482
Jaunatne un valsts. Arn. Lūsis 484
Lietuvas mazpulki iepazīstas ar Latvijas mazpulkiem 504
Mazpulki, 18. novembris un tuvāko dienu darbs. Agr. K. Ķirsis 506
Kāpēc mazpulkiem vajadzīga ierindas apmācība? Kapt. T. R. Freimanis . . . 508
„Pašu zemei — pašu arājs", teica Prezidents 530
Gods Dievam augstībā, A, L, ... 532
Padomāsim par Ziemassvētku dāvanām, F. Duksis 544
Jaunie saimnieki vairs nebūs tālumnieki. Agr. K. Ķirsis 550
Kas jādara Ziemassvētku brīvlaikā. Agr. K. Ķirsis 558
Kā aizsargāties no ķīmiskām kaujas vielām. K. Pelēķis 560

Dzejas.

Jaunā gadā. Kuri - Beri 5
Pie pieminekļa. V. Kvālis 105
Dzīves prieks. L. Ābelīte 215
Saulē. A. Sproģis 275
Zeme. Edv. Tūters 283
Saulainā maurā, Edv. Tūters 309
Slavas pļāvējs. E. Tūters 341
Līdumnieku dziesma. V. Kvālis 390
Rudens dziesma. V. Kvālis 416
Tautas varoņiem — Lāčplēšiem. Ž. Klētiņš 483
Vakars Nāves salā. Edv. Tūters 487
Rudentgais priem. Jāz Valdmanis 457

Stāsti un apraksti.

Jaunais Fu. Elizabete Foreman - Levis 11, 62, 106, 162, 210, 251, 298, 352, 396, 441, 496
Tālos ciemos. A. Treicis 28, 66, 112, 159
Juris Sakne. Fricis Šterns 14
Atgriešanās. J. Rudzītis 56, 109
Grāvrači. A. Jansons 148
Draugi. A. Silgailis 155, 208
Pirmā vaga. L. Purmale 200
Kuplais dūms. Kalnietis 203, 248
Divi draugi. E. Švanenbergs 244
Tēva šautene. A. Rasa 293

Lpp.
Kur valda centība un saskaņa. V. Uiska 297
Ūdens piliena ceļojums. 302
Daiļa sēta. L. Audzis 327
Atgriešanās. A. Jansons 342
Zemā zeme. B. Radziņš 361
Desmit dienas dzimtenes laukos. K. Kudrašs 368
Mazpulku vadītāju kongress Kopenhagenā. Agr. K. Ķirsis 376
Jura vasara. A. Rasa 391, 437
Arturs. A. Roga 400
Mazpulku dalībnieku pārstāvju brauciens uz Zviedriju. Fr. Duksis 401
Vērojumi Lietuvā. Arn. Lūsis 445
Eiropas piena fabrika. B. Radziņš 448
Slīksnī. A. Jansons 490
Kristus un bagātais jauneklis. A. Lūsis 533
Sen gaidiju, nu atnāca tie bagāti Ziemassvētki. Jēkabs Stumbris 538
Vecā galdnieka Ziemassvētki. B. Radziņš 540
Viena nedēļa Zviedrijas laukos, Velta Blumberga 546

Lauksaimniecība.

Mūsu kopīgā manta. A. Lūks 6, 53, 102, 196
Biškopības darbs un panākumi. E. Ābolinš, LLK biškop. instr. 21
Sargāsim lauku irbes un mazputnus. P. Bērziņš 32
Ziemas sanāksmes. Agr. K. Ķirsis 37
Necirptie dzīvžogi aizvieto puķes. Agr. A. Kalniņš 75
Cukurbiešu audzēšana mazpulkos. Agr. J. Bulats 85
Lauksaimniecības augu un garžaugu iepirkšana 120
Mazpulku dalībnieku agrā pavasara darbi. Agr. K. Ķirsis 122
Tas vēl jāzina par pieccīņām. H. Kalmiņš 124
Kā vērtēt govslopus pēc arējā izskata (eksterjēra). Br. Plaude 129, 216
Mazpulku dalībnieku - biškopju ievērībai 135
Krāšņās dālijas ir ļoti viegli pavairot un audzēt. Ņ. Berga 164
Piedalīsimies meža audzētāju sacensībā. Inž. mežk. E. Bakūzis 167
Jaunais līdums. J. Sproģis 171
Praktikantes vasara. A. Dolmane 175
Mazpulku dalībniekiem šogad jāizdara miežu sēklas kodināšanas mēģinājumi. Prof. M. Eglītis 176
Iznīcinot bārbeles — ievāksim drogas. R. Jākobsons 180
Mazpulku dalībnieku darbi pavasarī. Agr. K. Ķirsis 182
Turēsim savās saimniecībās sugas gaiļus. Agr. H. Veldre 221
Kultūraugu slimību vākšanas sacensība. 223
Iznīcināsim bārbeles un pabērzus — tie izplata labības rūsu 225
Ko varam mācīties no pagājušā gada pieredzējumiem. J. Macpanis 230
Ievācot drogas — nopelnīsim nometnes naudu. R. Jākobsons 232
Mazpulki, 15. maijs un tuvāko dienu darbs. Agr. K. Ķirsis 233
Jāuzsāk kultūraugu slimību vākšana sacensībai. A. Ķirulis 256
T. l. m. Ārstniecības augu uzņēmumam 1937. g. mazpulku nodotās drogas. R. Jākobsons 259
Ko ievāksim šinī mēnesī. 261
Pamēģini — būs panākumi! Ņ. Berga 263
Trīs gadi kāpostu audzēšanā, A. Kasandris 271
Zemeņu un aveņu šķirošana. H. Kalmiņš 273
Kā mēs iemācījāmies novērtēt liellopus pēc eksterjēra. 276
Noderīgs darba rīks ārstniecības un citu kultūraugu apkopšanā. J. Kiršteine 306
Jūlijā ievācamie ārstniecības augi. R. Jākobsons 308
Vairāk vērības vistu ēdināšanā. J. Šmits 312
Govju slaukšana. Agr. L. Skrodels 314
Svarīgākās kultūraugu slimības jūlijā un augustā. A. Ķirulis 329
Mazpulki kūdras ražošanas darbā. K. Sīmanis 356
Ko ievāksim augustā. R. Jākobsons 357
Šogad mazpulkiem jāturpina rudzu sēklas kodināšanas lauku mēģinājumi. M. Eglītis 365
Piedalīsimies visi kultūraugu slimību vākšanas sacensībā. E. Mālenders . . . 366
Kas jāzina mazpulku dalībniekiem. Agr. K. Ķirsis 371
Vai tavās mājās jau ir laukstrādniekiem savs dzīvoklis? 372

lpp.
Jāņogu šķirojums. H. Kalmiņš 375
Vēl var novērot un ievākt kulturaugu slimību paraugus. A. Ķirulis 407
Cigoriņu sakņu kaltēšana. H. Kalmiņš 409
Meža rožu augļu ievākšana ārstniecībai. J. Kiršteine 411
Dzegužpuķu gumu ievākšana. R. Jākobsons 411
Iznīcināsim lapsenes. J. Pogulis 413
Jaunie vaislas gaiļi. J. Leiše 414
Mazpulka dalībnieka darbi rudenī. Agr. K. Ķirsis 417
Paegļu ogu ievākšana ārstniecībai. J. Kiršteine 453
Rudenī ievācamās drogas. R. Jākobsons 453
Ozoli. E. Bakūzis 454
Kultūraugu slimību paraugu sakārtošana. A. Ķirulis 456
Vai vēlaties agri pavasarī ziedus? Ņ. Berga 464
Mācīsimies arī no kļūdām. J. Jauntirans 467
Mazpulku dalībnieki darba posmu noslēdzot. Agr. K. Ķirsis 469
Purvs — lielu vērtību avots. J. Irbe 510
Kartupeļu „dumpis" mazpulkos. Ad. Eglītis 512

Mājsaimniecība.

Saistošas sacensības mazpulku dalībniecēm. I. Zaula 35
Sacensībās gatavojamie ēdieni. I. Zaula 81
Vēl pieci ēdieni sacensībām. I. Zaula 116
Kā spodrības nedēļā pārkārtosim savu māju. M. Ķeņģis 178
Kas jāievēro, ēdienu gatavošanas sacensībām tuvojoties. K. Andersone . . . 265
Svinēsim latviskus Jāņus. L. Liepiņa 269
Kas jāievēro mazpulku dalībniecēm, ejot uz ēdienu gatavošanas sacensībām. L. Liepiņa 360
Kas jāievēro, mazpulku tērpus gatavojot. L. Liepiņa 374
Nākošā gada sacensības mājsaimniecībā. L. Liepiņa 468
Mājsaimniecības sacensības mazpulku dalībniecēm. L. Liepiņa 514
Praktiski norādījumi dziju krāsošanas sacensībām. L. Liepiņa 556

Amatniecība.

Gatavojaties pieccīņām. H. Kalmiņš 22
Gatavojaties pieccīņām. H. Kalmiņš 70
Lielāku vērību latviskiem rokdarbiem. J. Ādamsons 78
Darbs ar virvēm un auklām. E. Hūns 86
Turpināsim spodrības nedēļā iesāktos krāsošanas darbus. J. Ādamsons . . . 226
Vēl par krāsošanas darbiem. J. Ādamsons 321
Nolaižamie karogu masti. E. Hūns 458
Ko darīsim garajos ziemas vakaros. J. Ādamsons 473
Izmantosim jaunās iespējas mācīties praktiskus rokdarbus un amatniecību. Ad. Eglītis 516
Kā pagatavot šacha galdiņu. J. Ādamsons 517

Kārtība un izturēšanās. 64, 214, 257, 323

Pārskati.

Astotais darbības gads. Agr. K. Ķirsis 316
8. novembris — mazpulku 9. gada svētki. Agr. K. Ķirsis 488

Grāmatu apskats. 184, 471

Pašu darbs . . . 44, 88, 136, 185, 234, 331, 377, 419, 474, 520, 566

Mazpulku dzīve. 4, 90, 138, 186, 236, 284, 333, 379, 420, 476, 522, 568

Paziņojumi. 39, 92, 140, 233, 285, 334, 381, 426, 477, 524, 571

Līžuks un Jānītis. 47, 95, 190, 239, 287, 335, 383, 429, 479, 527, 573

Šachs. 472, 519, 564

Latvijas Lauksaimniecibas kameras

4. mazpulku loterijas 1938. gada 30. novembra

Laimestu saraksts

VĒRTĪBĀ NO LS 5000,— LĪDZ LS 9.200,—.
(nekustamie īpašumi)
58877, 62258.

VĒRTĪBĀ NO LS 1000,— LĪDZ LS 5000,—.
1955 4487 45357 54654

VĒRTĪBĀ NO LS 100,— LĪDZ LS 1000,—
665 8625 12075 12601 13983 14669 16382
22925 25259 25351 25544 31212 33142 35534
36312 38716 40313 43010 43094 45378 48692
53338 53655 54366 55523 58704 60908 62367
66953 67032 67862 70197 75959 76297 79014
86942 91141 99336

VĒRTĪBĀ NO LS 10,— LĪDZ LS 100,—.
1350 652 **2553** 745 **3005** 248 343 358 374 706
755 913 **4273** 276 865 983 **5062** 688 941 6068
312 319 489 564 676 **7116** 173 388 **8213** 554
837 **9104** 657 917 **10199** 403 953 **11525** **12191**
204 603 841 **13044** 378 630 746 832 914 **14677**
887 **16177** 726 894 **17191** 259 832 **18065** 817
627 **19273** 353 550 721 774 **20525** 787 965
21165 383 554 593 627 747 **22064** 115 363 997
23029 368 **24506** 686 **25303** 418 985 989 **26133**
338 592 **27006** 069 529 895 978 **28238** 429 520
831 **29112** 506 678 835 906 **30110** 334 420
31083 **32142** 192 337 **33013** 080 182 766 951
34200 858 **35006** 559 639 **36373** 652 964 **37484**
38648 935 **39143** 493 522 632 **40208** 319 346
41061 079 **42009** 403 926 970 **43460** **44145**
45225 237 563 **46364** 560 **47099** 224 397 604
48013 137 455 834 856 **49434** 653 **50655** 920
51456 468 744 867 **52564** **53011** 134 **54109** 472
55388 598 720 742 834 908 **56716** 719 946
57235 429 512 551 682 **58119** 324 450 467 525
770 826 **59558** 577 582 **60241** 302 440 767 975
61267 **63028** 426 779 **64627** **65532** 614 917
66452 497 642 848 906 **67011** 764 **68499** 826
70015 417 533 **72223** 294 387 748 991 **73995**
74159 **75080** 099 168 **76097** 145 239 304 688
990 **77232** 325 379 **78070** 109 **79102** 432 829
949 **80129** 962 **81054** 606 630 733 921 **82193**
262 669 749 **83859** **84675** 872 **85390** 659 730
788 **86022** 471 **87001** 079 272 **88474** 764 **89238**
368 **90406** 415 **91208** 523 671 **93247** 291 480
94505 838 893 926 981 **95000** 063 837 **96013**
642 **97468** **98314** 322 467 666 **99007** 704

VĒRTĪBĀ NO LS 2,— LĪDZ LS 10,—
10 42 62 66 67 100 134 149 160 193 235
274 275 336 343 345 366 373 399 431 469 518
533 601 607 619 694 710 724 744 761 765 772
773 805 846 936 951 953 975

1058 075 089 128 129 137 147 150 172 260
295 297 315 402 429 430 436 465 466 488
559 563 599 618 641 662 668 672 677 698
737 795 806 842 889 907 949 957 960 970
985 993 999
2021 033 056 063 068 075 096 125 154 175
178 196 207 230 275 284 336 345 359 389
414 441 451 465 481 483 487 525 551 558
596 601 638 700 756 807 847 885 932 942
948 998
3008 050 080 114 140 143 169 202 217 219
270 278 305 475 523 549 565 581 584 592
601 615 629 647 725 748 815 832 871 888
911 917 951 971 995
4018 196 228 232 272 275 299 373 376 378
386 411 418 444 447 466 515 526 531 533
606 640 659 702 729 739 746 754 790 799
934 936 951 956 958
5053 111 140 156 199 200 244 332 343 372
394 458 522 527 531 535 566 602 610 628
650 656 705 714 729 730 734 758 769 784
785 788 859 871 881 886 900 921
6041 065 090 095 119 126 140 166 176 199
244 281 287 288 294 324 351 363 380 439
444 454 459 462 479 491 515 634 662 708
732 742 750 754 793 823 839 857 859 882
906 965 981 986 991 994
7022 053 061 091 108 130 139 149 162 164
174 270 403 419 504 515 532 537 619 649
725 742 789 874 879 885 918 966 972 984
8074 085 147 169 223 224 266 287 303 350
372 377 391 484 487 491 500 519 547 602
642 662 694 710 717 809 820 834 835 858
881 889 896 968 969 978 994
9057 080 087 105 117 200 212 231 247 310
351 363 370 390 442 454 465 499 638 674
685 692 739 762 787 831 846 849 852 861
897 903 918 962 967 986
10003 006 019 061 125 141 148 173 206 262
286 300 316 329 334 388 464 516 547 571
607 615 624 629 654 686 693 712 791 807
819 820 873 900 914 916 935 939 964
11000 026 029 060 105 156 202 203 294 316
341 393 395 416 420 434 462 513 575 640
682 710 741 772 799 849
12010 017 048 067 080 112 148 159 214 217
230 231 280 335 352 355 366 378 391 412
436 464 465 490 538 551 567 581 614 616
619 666 683 705 710 717 752 755 770 800
856 866 885 888 909 911 918
13018 036 082 087 156 208 221 251 278 285
291 292 354 429 501 512 525 551 584 597
663 709 724 740 812 829 835 845 857 875
907 934 990

14023 035 036 065 073 115 132 142 146 202
237 249 261 267 285 293 305 323 337 399
447 462 481 484 511 615 625 628 630 642
651 661 673 696 734 742 768 776 811 826
829 838 845 856 882 894 911 951 998

15045 046 064 094 140 150 158 264 287 310
315 355 358 398 433 446 447 457 458 465
471 485 509 540 608 627 635 641 689 712
775 850 940 968 990

16018 023 028 034 058 085 087 132 155 182
190 198 250 269 272 274 295 348 375 407
419 422 446 471 503 513 514 520 538 539
598 632 675 700 707 730 780 800 826 830
869 870 919 923 939 943 945 964

17021 027 039 053 070 105 131 182 249 281
289 297 312 400 447 535 555 671 710 829
856 901 906 917 918 965

18000 018 019 031 053 070 143 194 201 238
260 285 323 327 336 345 352 355 373 439
457 496 504 543 644 709 730 756 797 813
814 873 895 927 945 976 992 996

19005 022 061 063 081 094 097 242 265 303
307 324 355 380 406 445 453 481 487 514
564 575 584 588 614 623 635 647 659 679
681 687 699 707 717 744 757 760 808 830
862 920 935 936 951 953 978 979 982 983
988

20065 135 177 202 238 255 274 275 285 294
372 384 399 430 439 440 460 463 475 495
517 546 564 589 645 702 732 741 781 794
840 849 872 891 892 955 957 979

21007 044 050 053 067 082 114 137 143 209
246 269 281 323 340 344 359 415 438 442
469 476 499 557 604 639 680 743 799 806
828 858 874 889 906 910 915 999

22028 045 072 073 096 198 231 330 344 348
350 369 402 429 462 468 479 566 609 613
633 652 664 703 733 736 770 772 791 799
815 852 920 952 979 996

23071 072 082 106 126 141 166 199 203 227
239 252 261 263 281 298 316 365 434 478
479 481 500 553 555 611 631 634 645 656
661 662 667 698 733 759 766 824 825 872
901 919

24007 023 028 048 059 065 069 098 120 192
195 231 235 302 380 404 452 471 494 496
570 604 631 633 664 665 729 752 782 793
896 909 920 985

25043 063 072 124 160 168 172 227 249 322
352 359 385 402 428 439 451 479 485 510
541 578 615 616 631 634 653 676 686 712
761 777 826 828 832 847 864 866 885 915
957 963 976

26015 038 073 098 143 147 220 231 248 257
381 389 481 500 502 523

26527 546 604 655 738 758 761 795 797 852
853 885 932 978 999

27000 039 091 093 102 155 174 236 238 246
264 266 313 322 334 339 343 356 368 404
441 470 558 607 625 628 653 730 796 828
839 860 915 964 972 973 984

28004 021 076 113 130 168 207 244 263 269
277 297 311 396 416 453 482 498 617 629
694 740 800 860 889 924 943 956

29000 009 022 025 042 043 057 059 060 063
069 076 077 084 110 176 248 250 306 316
322 336 378 400 421 432 457 470 523 550
657 673 700 716 723 768 777 787 905 912
921 937 963 979

30013 056 100 116 149 163 210 211 214 222
226 247 252 278 286 318 326 340 363 386
397 415 443 484 501 534 570 577 579 584
633 663 675 677 833 896 958

31016 057 119 125 142 143 147 253 274 283
306 360 364 373 418 438 487 499 507 508
509 514 540 553 602 638 650 667 687 691
720 772 776 777 818 849 912 920 926 932

32008 098 184 186 194 196 262 355 357 358
434 437 505 548 587 634 648 705 732 749
772 787 807 827 874 881 893 912 955 971

33006 038 168 189 203 216 269 279 293 297
328 333 341 356 478 486 506 529 536 555
639 643 656 659 689 692 694 708 725 734
739 741 755 824 830 832 846 848 859 870
876 891 900 901 934 941 968 978

34068 254 275 281 311 361 364 373 393 473
478 493 496 537 554 645 652 713 719 747
851 876 878 893 894 904 943 944 951 991

35010 073 123 132 187 196 214 221 280 302
319 335 350 394 538 556 577 604 631 642
690 710 763 888 901 911 922 966 975

36010 056 132 166 208 253 263 291 294 302
318 349 361 418 461 562 600 626 644 717
723 779 795 813 874 899 905 912 941

37011 012 060 066 108 212 250 268 293 307
349 359 367 370 379 396 439 457 469 478
551 632 634 669 681 707 715 720 791 798
804 806 819 827 831 858 864 915 921 940
956 979 991

38008 015 054 061 079 089 108 145 164 165
195 275 290 295 332 359 371 396 430 443
471 497 520 549 560 567 590 598 604 622
695 749 765 831 875 889 894 898 946 971

39037 073 110 112 113 114 123 142 164 177
182 203 222 252 274 278 296 324 341 407
439 492 501 525 641 649 679 681 694 699
706 727 739 793 804 838 842 855 873 875
929 962 964 987 996

40063 064 089 090 111 142 165 189 269 274
323 355 373 378 491 492 548 558 582 605
637 645 654 704 720 726 730 740 741 755
766 818 847 886 946 951 970 997

41048 162 163 182 228 257 302 314 321 344
387 402 470 487 525 541 553 560 561 596
597 610 623 643 712 750 757 758 760 819
927 933 998

42023 029 051 062 076 105 142 168 213 230
243 248 249 301 308 354 383 393 425 439
453 477 488 490 512 531 593 652 679 719
723 733 763 782 808 822 823 848 862 933
936

43026 030 034 060 072 104 115 133 141 197
201 256 276 289 383 392 401 418 423 454
485 491 524 614 618 624 625 634 660 676
686 709 713 749 800 815 834 853 855 916
917 925 958 985

44013 014 055 088 172 222 259 263 291 299
300 331 428 510 542 551 571 592 623 628
663 704 705 717 738 781 785 843 877 910
920 930 959 972

45009 048 097 113 137 152 181 193 381 438
450 510 517 557 574 593 625 661 677 694
734 742 774 781 782 790 798 822 840 880
903 906 925 941 949 959 961 978

46020 052 063 103 116 129 207 283 313 365
372 375 378 391 394 441 442 473 501 522
537 558 589 651 667 677 749 768 773 814
830 841 883 897 925 928 946 950 955 998

47035 048 079 080 111 115 149 153 190 217
277 282 303 330 384 396 406 476 478 480
491 498 499 509 519 538 547 576 609 673
763 799 844 893 905 965 979

48004 005 065 125 157 195 211 224 244 257
294 324 334 402 421 456 494 530 559 567
570 572 591 746 779 800 817 866 873 889

49060 062 069 075 082 084 122 171 263 294
296 319 323 327 414 458 459 463 532 545
642 664 705 707 708 745 764 801 819 860
891 937 992

50003 032 037 097 128 130 159 195 244 270
286 301 303 328 347 359 365 366 437 443
450 459 463 489 494 553 560 573 587 608
634 667 684 685 692 708 716 718 796 843
858 878 894 899 916 921 940 961 999

51003 023 033 060 076 112 131 147 207 220
234 252 256 304 351 392 411 431 439 452
470 517 529 531 540 556 563 635 660 674
712 716 750 777 816 826 830 915

52001 019 021 047 069 134 203 207 247 249
273 275 292 319 347 362 368 379 390 392
435 444 461 470 493 509 523 551 566 584
611 617 624 657 680 705 709 715 740 744
764 849 869 881 885 905 906 916 972 977

53045 056 093 118 122 162 186 203 219 274
281 316 323 391 415 424 439 443 525 533
579 665 685 764 805 830 847 874 884 886
926 966 979 990 994

54047 064 075 081 114 122 128 139 155 156
165 184 203 220 263 309 360 362 364 427
503 504 507 546 589 607 633 740 768 782
842 856 882 995

55038 044 063 186 198 204 222 242 250 261
272 274 278 297 308 313 363 365 402 457
534 561 565 597 661 667 678 683 686 692
705 708 763 768 810 866 899 929

56007 050 125 134 156 157 164 249 309 323
357 381 427 441 514 521 566 582 632 666
706 713 736 792 932 980

57078 152 180 187 343 460 465 468 483 496
516 581 610 624 680 699 740 775 806 817
860 914 960 983

58050 085 105 150 172 208 241 247 266 311
315 325 327 331 363 380 396 409 430 443
448 457 509 531 549 580 674 748 777 820
824 844 883 887 891 899 951 955 990

59025 040 056 073 076 084 129 183 271 290
304 359 393 423 478 494 508 535 604 614
631 819 887 932 994

60024 027 060 074 084 326 355 410 462 466
471 475 515 540 561 583 609 623 630 639
643 662 674 688 747 750 760 810 819 924
932 934 948 971 976 988

61036 082 097 130 151 184 205 212 235 244
281 342 345 356 360 368 432 457 459 467
472 482 589 646 737 742 766 787 870 927
954 965 992

62030 195 228 246 275 289 512 522 531 539
598 609 668 678 705 741 857 913 928 944
953 992

63001 016 029 153 178 294 312 315 333 334
346 384 389 477 478 492 495 519 560 570
597 616 681 733 748 759 767 856 864 873
896 938 956 970 975 987 994

64053 058 063 100 140 168 181 206 215 229
320 347 396 398 405 420 454 499 522 557
573 640 650 660 698 742 807 867 886 983
994

65000 007 008 017 051 101 126 166 201 220
252 267 388 406 433 456 474 495 517 534
608 611 652 683 684 714 741 752 753 758
759 763 800 818 835 844 861 868 883 953
992

66010 068 096 153 165 166 168 263 264 289
290 296 299 323 348 398 482 495 591 604
608 610 703 727 742 748 763 777 825 844
847 861 867 870 894 898 924 970

67018 046 080 130 163 169 176 208 302 331
397 428 554 577 598 637 685 692 797 873
877 890 905 930 938 961 969 985

68021 063 100 179 210 219 222 225 250 287
381 400 434 453 464 472 506 521 537 587
592 621 627 677 689 741 820 831 836 891
909 938 971

69043 044 087 123 128 164 168 169 182 184
220 236 264 282 319 330 379 386 442 445
450 457 460 485 498 506 526 546 568 590
652 675 712 716 724 737 832 848 865 867
872 879 906 924 978 980

70025 119 121 127 173 209 228 240 300 335
443 444 513 516 530 551 565 642 654 683
688 700 720 721 723 760 869 871 880 894
895 901 912 944 950 966 967

71011 091 118 129 150 151 153 176 199 211
216 246 257 325 339 341 374 406 429 438
464 483 504 516 556 681 695 739 828 873
933 947

72005 048 114 151 160 182 335 362 371 394
405 408 420 480 483 493 494 587 593 619
644 664 738 763 778 795 809 829 882 886
904 927 954 972 983

73013 043 067 199 203 215 220 221 230 261
306 316 321 329 336 434 463 573 645 671
693 742 785 795 836 837 885 897 919 922
929 957 969

74019 085 138 144 158 176 180 211 221 242
262 280 283 296 376 385 416 424 431 458
481 497 540 541 564 608 650 659 665 668
693 700 785 788 817 832 839 889 923 924
969

75002 025 044 054 064 068 070 098 159 161
190 226 233 346 412 428 441 449 544 590
697 716 730 733 755 762 763 781 790 798
841 870 881 890 904 966 988

76014 032 070 089 093 138 189 249 254 258
294 296 309 319 332 347 348 370 404 406
410 425 439 451 483 486 500 523 564 576
600 605 632 693 799 826 841 859 900 965
982

77001 020 030 055 057 063 067 102 115 118
119 136 193 215 236 239 290 324 348 374
381 419 441 524 546 570 589 598 602 719
726 734 744 773 865 882 883 914 962 963

78002 016 023 037 066 080 085 142 157 216
238 258 328 335 352 407 421 441 483 488
493 494 580 652 656 662 669 670 677 679
695 726 738 765 778 813 824 910 970 972

79022 026 035 059 079 088 090 103 123 142
186 210 211 223 231 237 242 248 255 314
320 333 350 378 419 447 467 487 495 530
544 561 611 616 633 636 643 701 705 735
766 810 817 839 864 872 878 913 935 939
959 966 998

80007 013 054 060 068 095 197 213 221 228
231 304 348 379 390 478 494 587 602 664
679 733 766 850 855 877

81065 080 174 180 198 204 223 241 254 267
348 373 377 381 425 434 472 480 490 517
565 608 635 670 681 693 712 793 799 826
853 904 917

82009 019 020 038 059 084 087 109 132 145
146 149 188 213 269 316 351 357 461 475
483 504 508 531 537 550 584 617 638 691
800 857 863 876 887 899 901 907 911 929

83001 004 060 087 173 203 241 259 265 288
317 336 375 377 389 410 418 431 440 452
662 683 695 705 726 741 816 849 894 946
964 981

84024 031 046 068 075 139 141 153 193 256
285 394 406 410 419 457 460 465 469 605
608 612 700 706 758 799 800 809 869 885
914 923 955 958 962 990

85040 085 090 108 127 129 132 140 165 213
292 302 337 405 442 498 512 538 584 608
643 650 656 778 781 797 815 824 854 881
891 985 988 994

86058 074 088 109 112 134 172 174 185 210
233 239 282 295 343 446 464 493 505 531
534 538 551 595 596 598 634 645 658 696
720 723 826 840 873 980

87004 038 042 045 072 076 122 192 231 252
327 342 344 413 480 494 509 520 531 539
571 589 608 645 647 671 721 736 770 771
858 863 871 914 926 946 950

88066 088 092 128 146 175 197 243 246 276
309 329 338 348 397 422 428 447 471 487
491 501 516 550 578 667 676 680 722 733
776 811 817 820 829 858 864 881 907 961

89033 045 073 094 114 144 161 208 227 247
270 361 387 427 448 464 490 555 567 586
667 704 776 791 816 920 952 955

90051 086 162 282 308 310 319 538 545 562
585 602 706 720 789 806 818 827 831 841
851 941 971 977

91007 038 060 064 126 138 165 191 201 205
248 267 286 288 318 322 333 356 399 465
477 479 553 635 658 677 682 733 766 768
774 803 810 812 894 930 933 960

92020 046 094 143 199 221 247 324 327 349
364 405 427 469 487 491 535 544 620 638
683 703 708 721 732 754 758 806 902 910
948

93038 051 129 142 230 270 294 308 309 394
441 482 493 584 644 659 668 672 755 779
850 858 887 898 900 915 924

94055 065 076 122 134 144 156 237 250 284
295 297 326 349 355 369 382 400 419 468
492 528 529 530 557 601 619 633 650 655
662 669 683 701 731 743 744 745 776 784
807 840 871 907 919 930 941 974 995

95056 226 250 276 295 376 412 433 453 456
523 590 631 661 668 685 780 799 817 831
856 880 929 934 977 993 997

96005 030 058 114 118 146 197 269 270 278
281 289 292 338 360 379 393 399 406 432
469 475 530 533 539 567 582 634 637 678
690 726 770 805 838 854 992

97002 003 066 069 073 083 115 118 120 142
173 195 216 281 283 290 293 299 303 312
328 344 394 396 399 413 420 426 443 450
504 510 565 592 609 689 701 730 778 788
805 820 833 838 841 850 886 926 941 951

98018 115 137 157 185 232 250 267 273 289
344 393 423 435 480 486 502 541 561 619
623 653 733 741 757 809 833 845 852 853
859 887 918 933 940 949 975 994

99038 135 185 214 244 378 388 444 477 518
519 560 581 641 663 678 703 725 766 776
824 913 938 947

Laimestus izsniedz no 1938. g. 15. decembra līdz 1939. g. 15. februārim.

Mazpulks

Latvijas Lauksaimniecības kameras mēnešraksts jaunatnei un mazpulku dalībniekiem
Iznāk katra mēneša 15. dienā.

Redakcija un ekspedīcija: Jelgavā, Viestura piemiņas pilī, Tālr.: redakc. 1000 — 14, eksped. 1000 — 47
Abonēšanas maksa: Gadā Ls 2,—. Atsevišķs numurs 20 sant. Tekošs rēķins pastā 4564
Sludinājumu maksa: 1/1 lapas puse — Ls 100,—, 1/2 lap. p. — Ls 50,—, 1/4 lap. p. — Ls 25,—

1. (84.) Nr. 1938. g. 15. janvāri VIII g. gāj.

Prezidents K. Ulmanis.

Līdz galam . . .

Jauno 1938. gadu sākot, jums latvju dēli, latvju meitas, es gribu atgādināt itaļu tautas modinātāja Madzini seno aicinājumu. Madzini ar šo aicinājumu griezās pie itaļiem pirms vairāk gadu desmitiem, tajā laikā, kad itaļu tauta atkal sāka apzināties, kas nepieciešams, lai vienības spēku un varenību padarītu mūžīgu.

Madzini rakstīja: „Bija rimušas visas manas šaubas un baismas. No pašiem pamatiem es sev izcirtu jaunu tikumisko dzīves uztveres celtni. Bet tad atkal iznira jautājums par dzīves jēgu. Kas tad ir dzīve?

Cilvēku dzīve ir misija, sūtība. Katrs cits iztulkojums ir aplams. Un ikvienam cilvēkam dzīves jēga nozīmē — visas savas spējas, ko viņam dāvājusi daba, attīstīt un nodarbināt vispārības labā. Viens atradīs savu uzdevumu izveidojot tikumiskās un garīgās iedabas spēkus cilvēkos, kas dzīvo ap viņu; kāds cits, kam lielākas spējas un kas darbojas labvēlīgākos apstākļos, ir aicināts pašķirt ceļu tautas nācionālām ilgām un centieniem, vai arī pacelt tautas labklājības stāvokli, vai arī atrisināt politiskos un reliģiskos jautājumus . . .

Cilvēka dzīve ir sūtība, tādēļ pienākums ir augstākais likums. Uz priekšu iešana nākotnē būs iespējama vienīgi tad, ja izpratīs šo sūtību un piepildīs šo pienākumu.

Dzīve ir nemirstīga, bet tās attīstības veids un straujums atrodas mūsu pašu rokās. Ikvienam mums jāatraisās no egoisma, pašmīlības un jāizdibina, kādas ir svarīgākās un steidzamākās vajadzības mūsu apkārtnes cilvēkiem, lai tad, darbā liekot savas spējas, nerimstoši ar visiem domu un izdares spēkiem strādātu, lai tās piepildītu . . .

Ja jūsu dvēsele, mani draugi, ir sajutusi savu aicinājumu, tad sekojiet tam un neļaujaties vairs apmulsināties; sekojiet tam ar visu savu sirds spēku; sekojiet tam, vienalga, vai jūsu laika ļaudis jums uzgavilē vai nē, vai viņi jūs ar mīlestību svētī vai naida pilni jūs nolād, vai jūs stipri esiet savā kopībā vai sevi bezspēcīgus iedomājaties drūmajā vientulībā, kas bieži vien apņem idejas mocekļus. Jums ceļš norādīts; gļēvuļi jūs būsiet un savas nākotnes nodevēji, ja vien jūs, vilšanās un likstu vājināti, šo ceļu nestaigāsiet līdz galam . . .“

Līdz galam . . . Madzini izkaisīja sēklu. Nāca citi sējēji, nāca citi pļāvēji — Madzini, Garibaldi, Kavurs, Mussolini . . . Un itaļu tauta ir vienota un Itālija stipra savā vienībā.

1938. gads — jaunatnes gads

Mazpulku Virsvadoņa norādījumi un mudinājumi

Virsvadonis starp mazpulku dalībniekiem

Valsts prezidents **K. Ulmanis** 8. janvārī Rīgas mazpulkiem teica šādu runu:

„Jaunākie un vecākie, mazākie un lielākie eglītes svētku dalībnieki, mani draugi!

Šovakar mēs visi esam pulcējušies uz dažām stundām, lai kopīgi no visas sirds papriecātos, un mans vēlējums jums it visiem — lai šīs stundas jums patiesi arī vēlāk ieskanētos jūsu atmiņā kā prieka pilnas stundas. Bet kad atkal sāksies darba gaitas, tad mēs atminēsimies, ka šīvakara prieks mums ir palīdzējis savu darbu labāk padarīt un vairāk mācīties dzīvei. Mums, dzīvē strādājot un mācoties, jācenšas atrast sev paraugu un priekšzīmi; bet lai to panāktu, tad arī mums pašiem jācenšas, lai mēs savos darbos un savā dzīvē, cik to spējam un varam, arī noderētu par pamudinājumu un ierosinājumu citiem. Tā mēs, darbu kopīgi darīdami, arī viens no otra varēsim mācīties, kā dzīvot, kā darbu labāk padarīt.

Atminiet vienu lietu: mazpulku dalībnieki — un varbūt arī viens otrs no mazpulku vadītājiem — tikai no mums tagad dzird to, kas agrāk ir noticies, par ko mēs jūsmojam, ko mēs cildinām un slavinām. Nav neviena mazpulku dalībnieka, kas varētu pats teikt šogad — kad mēs svinēsim mūsu valsts pastāvēšanas 20 gadu jubileju — ka tas ir redzējis mūsu valsts nodibināšanu. Nav neviena tāda starp visiem 35 vai vairāk tūkstošiem mazpulku dalībnieku — tiem visiem tas ir jāmācās no dzirdēšanas un lasīšanas skolā vai ārpus skolas; jāmācās, kam mēs svētam šo 20 gadu jubileju, kā tad tapa mūsu valsts un kamdēļ tad tai tagad ir tikai 20 gadu. Tāpat jaunajiem mazpulku dalībniekiem būs jāmācās, ko tad īsti šī jubileja nozīmē, ko nozīmē pati valsts un mūsu tautas patstāvība un neatkarība. Un tālāk — ja mūsu pastāvēšanai, mūsu neatkarībai un patstāvībai ir liela nozīme un tā mums ir dārga un svēta manta, — tad nu visiem tiem, kas vēlāk stāsies dzīves ierindā, būs jāizmācās, kā jāsagatavojas dzīvei, lai varētu tā dzīvot un strādāt, ka vispirms jau saturētu un paturētu to, kas mums ir tagad, un otrkārt, kā visu sasniegto papildināt, izkopt un izdaiļot.

Tad nu vispirms lai jūsu prāti, sirdis un atmiņas pildās ar lielu cieņu pret mūsu pagātni — kā senāko pagātni, tā arī to, kuŗu viens otrs no mums vēl at-

minas un redz savu gara acu priekšā. Vissvarīgākais te ir, lai šī cieņa dibinās uz atziņu, ka mūsu valsti, mūsu patstāvību un neatkarību mēs tik augstu cienām un tik svētu turam taisni tamdēļ, ka par viņu mēs esam maksājuši ļoti augstu cenu. Mēs maksājām šo cenu priekš 20, 19, 18 gadiem kaŗa laukā; mēs esam maksājuši to arī vēlākos gados, priekš savas valsts strādādami. Viss sasniegtais no mums ir prasījis neatlaidīgu darbu, pašaizliedzību, un vēl vairāk — tas ir prasījis lielus un smagus upuŗus. Šie upuŗi ir tikuši nesti ne acumirklim vien, bet visai tālākai nākotnei — mums, jums, kas pēc mums nāksiet, un visām turpmākām paaudzēm. Mums jāmet skats vēl tālākā senatnē un jāmācās atzīt un cienīt tos cilvēkus, kas daudziem gadu simteņiem cauri uzturēja zem pelniem dzīvas kvēlojošās ogles priekš tā brīža, kad Latvijas karogs atkal varēja par jaunu pacelties.

Lai mēs varētu patiesi just, ka jūs, jaunie, būsiet savam darbam labi sagatavoti, tad ir jāvēlas, lai jau no mazām dienām, no dzīves pirmiem sākumiem jūs tiktu mācīti darbu mīlēt, pazīt darba svētību, darbu cienīt un viņam nodoties, mācēt savu laiku taupīgi un izdevīgi iedalīt, strādāt neatlaidīgi un padarīt darbu labi un daudz.

Vecāki, — viena lieta mums tagad jāsāk vārdā saukt un mācīt, un tas jādara ne tikai skolā vai vienā otrā dzīves gadījumā, bet tas ir arī mājās jāredz, jādzird un jāiemācās: es jūs visus šinī stundā lūdzu atcerēties, cik cietsirdīga un nežēlīga ir bijusi likteņa roka tanīs gadījumos, kad vecāki saviem bērniem teikuši: tev darbs nav jāstrādā, jo tev tas nav vajadzīgs; kas ir teikuši bērniem: priekš šī darba tu esi par labu, lai to dara citi! Tas darbs ir prasts un niecīgs un sīks. Likteņa roka un negrozāmais dabas un cilvēku likums atriebās visos šais gadījumos. Ir laiks, ka mēs to iedomājam un atminamies un neatkārtojam šīs kļūdas, kas, diemžēl, ir notikušas arī mūsu tautas vidū. Ja mēs gribam patiesi un no visas sirds, lai bērns skolā un jaunatnes organizācijās mācās darbu cienīt un mīlēt, tad vispirms šai darba mīlestībai jātop uzņemtai jau mājā ar pirmajiem vārdiem, ko bērns dzird, ar pirmajiem iespaidiem, kas iespiežas bērna dvēselē un prātā. Un lai nekad mūsu ģimenēs neatskan vārdi: mans dēls, tev nav jāstrādā, jo tu iztiksi bez tā: tev nav jādara prastie darbi, gaidi, kad tev kāds radinieks vai cits kāds pienesīs klāt tādu darbu, kas tev patiksies. Es teikšu vēlreiz: bargā likteņa roka šīs mācības nekad nav atstājusi bez atriebības.

Īstā vieta, kur bērniem jāsaņem pirmās dzīves pamācības, ir māja; tikai tad nāk skola un jaunatnes organizācijas. Ja mēs dzīvosim, pieturoties pie šīs atziņas, tad arī izkopsim visas dāvanas un spēkus, kas mums ir doti, mēs redzēsim, cik ļoti labi ir, ka mēs asinām mūsu saimnieciskās un garīgās spējas, asinām un izdailojam visu to, kas vajadzīgs mūsu dzīvei. Tad mēs atradīsim, ka varam dzīvot pilnīgā paļāvībā un nest sirdī drošu cerību arī visai nākotnei. Tad būsim izpratuši dzīves uzdevumu, tad arī atzīsim, kas ir pienākums dzīvē un ka dzīves prasījums un dzīves sūtība ir katram sava pienākuma pildīšana vispirmā kārtā un vispirmā vietā.

Un nu, kas zīmējas uz šī vakara dalībniekiem — uz mazpulkiem, tad man jāsaka, ka mazpulki ir allaž centušies ievērot to, ko nupat teicu, un to arī mācīt un censties, lai patiesi šīs mācības iespiežas jaunajo prātos, sirdīs un dvēselēs. To pierāda kaut tas, ka mazpulku organizācija ir visjaunākā un tomēr jau vislielākā Latvijā. Mazpulkos jaunie nāk nākdami, un tēvi un mātes tos arī še sūta un nevis atrunā. Tas ir pierādījums tam, ka mazpulki ir uzminējuši dzīves patiesās vajadzības un no tām liekas vadīties visā savā darbā.

Arī šis vakars ir visspožākais, vismirdzošākais, visskaistākais pierādījums šai atziņai. Mēs šai vakarā klausāmies vairākus mazpulku orķestŗus, tāpat vairākus koŗus un citus mazpulku priekšnesumu nesējus. Te ir gan arī dziedātāji, kas jau gaŗām mazpulku dalībnieku vecumam. Bet tie rāda, kā skanēs dziesma, kad mazpulku dziedātāji būs izauguši. Tomēr arī jau tagad mazpulku dziedātājiem dziesmas skan ļoti labi.

Mazpulku darbs un dzīve iet strauji uz priekšu. Tamdēļ arī mans sirsnīgais paldies visiem, kas piedalās mazpulkos, sākot ar Lauksaimniecības kameras priekšsēdētāju, visiem viņa palīgiem, mazpulku vadītājiem un visiem tiem, kas palīdz mazpulkiem piemērot dzīvē tās mācības, kuŗas mēs viņiem cenšamies sniegt un mācīt. Mans paldies un jo sirsnīgs novēlējums visai nākotnei arī pašiem mazpulku dalībniekiem, jo viņi ir tie, kas dotos norādījumus un rīkojumus izpilda. Un jo lielāka sirsnība būs šai izpildīšanā, jo labākas būs arī sekmes. Jūs, jaunie un mazie, esat šādi uzticami, uzcītīgi un sirsnīgi norādījumu un rīkojumu pildītāji. Arī par to mans paldies!

Ja nu mēs redzam, cik svarīgi priekš mums ir nodarboties un ziedot spēkus, laiku un līdzekļus jaunatnes audzināšanai gan mājā, gan skolā un ārpus skolas jaunatnes organizācijās, ja mēs redzam, ka tas mums ir liels, smags un arī svēts pienākums — gādāt, lai nākamās paaudzes izprot dzīvi pareizi, — tad mēs arī prasām, lai jaunatne pilda to, ko mēs viņai uzdodam un no viņas prasām.

Ja mēs varam būt apmierināti un iepriecināti par to, ko mēs jaunatnē atrodam, tad mums jaunatnes darbs ir vēl jāpaplašina uz priekšu.

Mums jāgādā, lai augtu jaunatnes organizāju dalībnieku skaits.

Jaunatnes organizāciju vidū Latvijā visjaunākā un vislielākā organizācija ir mazpulki, jo tie ir strādājuši ar ļoti lieliem sasniegumiem. Arī citas jaunatnes organizācijas ir labi darbojušās. Bet tagad mēs esam nonākuši pie jautājuma izšķiršanas — vai tad ir labi, ka mums ir daudz jaunatnes organizāciju? Vai nebūtu labāk, ja visā valstī būtu viena pati, no vienas vietas vadīta jaunatnes organizācija, un visas mācības un norādījumi būtu vienoti un saskaņoti? Vai nebūtu labi, ja visa mūsu jaunatne varētu atkārtot vārdus, ko te šovakar dziedāja 12—14 gadu vecie jaunekļi: „Mēs sargi esam". Es jūs visus lūdzu padomāt, ko tas nozīmē, ka jau no paša pirmā brīža jaunatnē ieaugtu šī atziņa: Es esmu sargs... kam? Latviešu zemei, Latvijai. Un uz mani latviešu zeme var palaisties! Ir nepieciešams, lai patiesi visa zemes jaunatne vienotos šo vārdu runāšanā, šo dziesmu dziedāšanā.

Un šis gads ir nolemts tam, lai kopā ar citiem darbiem un uzdevumiem, kas mums šinī gadā jāveic, mēs pabeigtu arī jaunatnes apvienošanas darbu un lai jaunatnei dotu vienotu vadību, lai vēlāk, kad mēs runāsim par 1938. gadu, — tad lai viens no šī gada apzīmējumiem, kas visilgāk paturētu savu spēku, būtu: „1938. gads — jaunatnes gads."

Jūs, baltzaļā karoga jaunie nesēji, esat mūsu nākotnes cerību glabātāji un lolotāji. Jūs saņemat skaistāko mantojumu pasaulē: tautas brīvību, patstāvīgu valsti. Gādājat, lai šis mantojums arvien spožāks un mirdzošāks top.

Kārlis Ulmanis.

Gaišu cerību pilni...

Cienīt un iemīlēt visu labo, būt godīgam un taisnam, čakli un neatlaidīgi strādāt — tie ir vārdi, kas daudzkārt dzirdēti, varbūt, pat līdz apnikumam dzirdēti, bet tomēr savā saturā viņi rāda mums vienīgo pareizo pieeju savai dzīvei un tās panākumiem.

Visus šos astoņus gadus, kopš mazpulku kustība sākusies mūsu zemē, arī mazpulku žurnāls neatlaidīgi, cik katru reizi to ļāvuši līdzekļi un iespējas, mudinājis savus lasītājus patiesi cienīt un iemīlēt visu labo, mācīties piepildīt pašas mazpulku idejas augstāko atzinumu, proti, — „labo padarīt vēl labāku." Gan ievada vārdos, gan literāros darbos pavīdējis aicinājums nekad neaizmirst, ka cilvēka cienīgs ir tikai godīgums un taisnā sirds. Neskaitāmie praktiskie raksti ir mācījuši un daudzreiz uzskatāmi rādījuši, ko panākam ar čaklumu, ar neatlaidību darbos un savos nodomos.

Ko mazpulku žurnāls lai solītu 1938. gada darbā? Mūsu Virsvadonis Rīgas novada mazpulku eglītes vakarā ir teicis, ka šis gads būs jaunatnes gads. Jaunatnes gads, kurā vienota, vairāk saskaņota taps jaunatnes vadība un darbība. Ar jauno gadu tādēļ arī „Mazpulka" vadošā doma vairāk kā jeb kad nesīs vienības iezīmes, saderības gaišumu un siltumu.

Un vēl viena apņemšanās, patiesa un dziļa apņemšanās ir mazpulku vadībai — šinī gadā, tad, kad mazpulku dalībniekus varam skaitīt jau pāri par 35000, kad līdz ar to mazpulku idejā jau ir tik daudz laba atzīts, tik daudz cildena saskatīts, tik daudz pasākumu jau pārvērsts par tradicijām, tad — to visu arī mācīt dziļi iemīlēt, padarīt par sirds un dvēseles nepieciešamību.

Kāds nopietns domātājs saka: „Tas jau nava tas lielākais ļaunums — nespēja pareizo, labo un patieso atzīt, redzēt, un saprast bet gan mūsu nespēja to mīlēt." Un šiem vārdiem ir liela patiesība. Pat noziedznieks gluži labi zina un saprot, kas ir labs, kas ļauns, bet viņš nespēj mīlēt labo. Labais nava viņa prieks, viņa sirds nepieciešamība, nava viņa dvēseles līdzsvara nesējs, nava gaišās debesis, zem kurām vienmēr tiktos dzīvot. . .

Lūk, ja nu gadiem ilgi jau esam ieauguši mazpulku idejā, ja esam to jau iemācījušies labi un pareizi saprast, tad nu arī visi kopīgi, sākot no vismazākā, līdz pieaugušajam, domāsim un darbosimies tā, lai sirdīs augtu siltums un klusa mīlestība pret visu, kas darbā cildens un tīkams.

Siltus pateicības vārdus lūdzam pieņemt mūsu Virsvadoni un visus, visus, kas mūsu darbu atbalstījuši, darbodamies līdzi žurnālā. Arī jaunajā gadā sagaidām, ka paši mazpulku dalībnieki daudz rakstīs un stāstīs par savu dzīvi un darbu. Gaišu cerību pilni ieejam jaunajā gadā, zinādami, ka tas darbs, kas še visiem kopēji darāms, nav tikai atsevišķu jauniešu labā, bet ka tas ir visas mūsu mazpulku jaunatnes un viņas nākotnes labā. **Redakcija.**

Jaunā gadā

KURI-BERI

Vai uz priekšu ir kāds ticis,
Dzīves likstās bēdājot?

Liktenim neviens nav licis
Trūkties, galvu nokaŗot.

Veic tik tas, kas pasmejas:
„Galvu augšā, lai vai kas!"

Katra mazpulka dalībnieka pienākums ir lasīt savu mēnešrakstu «Mazpulks» un pamudināt katru jaunieti abonēt «Mazpulku».

Mūsu mežs

Mūsu kopīgā manta

A. LŪKS

Apskaties! — daudz mantu ir zem Latvijas debesīm. Tur ir tava, mana, viņu un visu mūsu kopīgā manta. Lai kautko radītu, ir vajadzīga griba radīt, ir vajadzīga darba darīšana, ir vajadzīga izejviela. Mūsu kopīgā manta ir pamats mūsu kopīgam darbam. Jo lielāka ir kopīgā manta, jo lielāks var būt kopīgais darbs.

Lai zinātu, ko varam, ko drīkstam, skatīsim mūsu kopīgo mantu. Iesim pa kalniem un lejām, vērosim un vērtēsim, kāda ir šī zeme, kas ir zem tās, kas aug un dzīvo virs tās.

Ne tikai skatīsim, bet arī redzēsim, ne tikai vārdā sauksim, bet arī apziņā sev skaidri noteiksim, ko nozīmē šīs mantības šai dienai un nākotnei, mums un tiem, kas dzīvos pēc mums.

Lai kaltu savu likteni, mums jāzina mūsu gribas spēks un mūsu mantība.

MEŽS

Vairāk kā ceturto daļu no mūsu zemes klāj mežs. Mežs te šalc no tālas sirmas senatnes, no tā laika, kad zeme bija atbrīvojusies no ledus segas. Ik gadus mainās lapas, ik gadu desmitos, simtos mainās koki, bet mežs stāv varens, nemainīgs.

Cilvēks iet, skata tālas malas un atgriežas dzimtenē. Vēl ciešāk kā cilvēks, pie zemes saistīts mežs. Tas nekur neiet, kur audzis, tur paliek. Visu tautas dzīvi jau no laika gala ieslēdz mežs. Kur arī latvietis raudzītos, tālāk vai tuvāk, viņš redz zilgano mežu.

Kad mūsu senči atnākuši, visi kalni, lejas bijušas meža klātas. Mežs viņiem devis patvērumu, medījumus, iztiku.

Gadu simtus un tūkstošus no kokiem uz zemi krita skujas, lapas, zari, veci stumbri. Mednieks soļoja pāri visam tam. Viņš domāja par medījumu, ko var dot mežs, viņš nedomāja par to, ko min viņa kājas. Mežs zināja. Viņš gādāja medniekam medījumu, bet krāja vērtības arī tiem, kas dzīvos vēlāk.

Nāca arājs, līda līdumu. Mežam bija mazliet jāatkāpjas. Sākās mūžīgā arāja un meža sacensība zemes dēļ. Ikgadus arājs rušināja zemi, kaisīja graudus. Ikgadus mežs laida vējam kaisīt sēklu miljonu. Ja, labību novācis, arājs atkal uzara zemi, uzvarētājs bija viņš. Ja arājs drīzumā neapgrieza velēnu, koku jaunaudze straujā gaitā ieņēma tīruma vietu. Nerimstoša, sīva ir arāja un meža cīņa. Arājs domā, ka labi ir, ja kalnos, lejās līgo druvas. Mežs domā, ka svētas ir viņa pirmtiesības uz zemi, ka dabīgi ir, ja pār visu zemi šalc mežs. Cilvēk, aizej kaut uz desmit gadiem, un atnācis tu redzēsi, ka visur zaļos mežs!

Vairojās arāju cilts, plašāk plētās druvas, vēl vairāk atkāpās mežs. Visvairāk izzuda labās zemes mīļotāji ozoli, kļa-

vas. Līdumnieks priecājās: mežs atkājas. Citu zemju ļaudīm patika ziemeļzemju koki: slaidi, cieti, sveķoti.. Vēl vairāk zuda meži, paši slaidākie, labākie. Agrāk viss bija mežs, tikai tā vidū šur un tur lauki: viens mežs — daudz āres. Tagad otrādi: daudzās āres saplūdušas, mežs saskaldījies sīkos puduros, un visi tie kopā ir tikai trešā daļa no ārēm.

Cilvēks gribēja uzgavilēt; bet nobijās! Kas tas? Balsij vairs nav atbalss, balsi neloka vairs mežu gali. Meža mala aizgājusi tālu, tālu. Balss pazūd klajumā, pa klajumu brīvi staigā viesuļi, vēji.

Jau no sirmas senatnes zemei uzticīgi bijuši cilvēks un mežs. Un nu pazūd mežs! Kā lai dzīvo, ja nav drauga, ar ko spēkos mēroties; kā lai saimnieko, ja tuvumā nav mantnīcas, kur vari izvēlēties koku, kādu gribi; kā lai dzied, ja nedzird vairs atbalsi; kā lai skatās tālumā, ja apvārsni nesedz mežu zilums?

Tā neiet! Ja draugs ir cīņā pieveikts, viņš ir jāatbalsta. Abiem šai zemē jādzīvo. Ne mežs, ne tauta nevar atrauties no zemes, tiem mūžam jābūt kopā saslēgtiem. Mūžīga ir tikai zeme, viss cits ir pārejošs. Kas tuvāk zemei, tuvāk mūžībai. Lai mežs šalc zemes un cilvēces gaitu mūžīgo dziesmu!

Mežs nav ne tavs, ne mans, ne viņa. Mežs ir mūsu kopīgā manta.

Sils. Tas ir tīru priežu mežs. Slaidie, ruzganie stumbri sastinguši spēcīgā trauksmē augšup, augšup. Gaŗo skuju kroņi augšā šalc un nemitīgi stāsta mūžības stāstus. Svinīgs klusums apakšā. Viegli grimst soļi baltajā sūnā. Krūtis viegli elpo sveķoto, spirdzinošo priežu meža gaisu.

Eglājs. Kā dievnamā ieeji krēslainā egļu mežā. Uz zaļās sūnas birst vāverītes lobītā ciekura zvīņas. Skujoto zaru režģis darina caurneredzamu jumtu. No tā uz leju kaŗas baltas sūnu bārdas. Kā burvja iedurtas adatas, stumbros rēgojas sausie zari. Pats burvis, liekas, dzīvo tālāk eglāja sirdī. Nosēsties zaļajā sūnā un gaidi, kad dzīvot sāks eglāja burvīgais klusums.

Apsājā nav ne klusuma, ne miera. Mitrā zeme piesvaidīta trausliem zariem, lauztiem stumbriem. Mūžīgi dreb apšu lapas. Tuk, tuk, tuk, kaļ dzenis mīkstajā koksnē, kamēr vēl nav nācis rudens, kad griezdamās lejup kritīs sārtās apšu lapas.

Viegla, priecīga liekas bērzu balto stumbru cilts, šūpojas zari, un putni dzied spilgtajā lapotnē. Rudenī lapas krāsojas saulainā zeltā un, liekas, saka: „Nekas, būs atkal vasara!“

Retas ir kļavu, ošu, liepu tīraudzes, bet ja kur kādā stūrī atrodas, tad skatot vari iedomāties, cik skaists ir kādreiz bijis mežs tai labā zemē, ko sev ņēmis arājs. Varbūt to vislabāk jūt ozolājā, kur grumbuļainie stumbri pāriet mezglainos zaros, kas cenšas atbīdīt kaimiņu labi tālu nost. Tie ir spēka un izturības koki, mierīgi tie vēro, kā pāri joņo negaisi, kā trokšņaini ķērc pļāpīgie sīļi, kā pa apakšu soļo jauneklis, kuŗa vectēvs tepat apakšā savā laikā lasīja zīles.

Kur skuju un lapu koki saplūst vienā pulkā, tur ir gārša. Tajā norit mūžīgā

Siltumu no meža ved uz mājām

sugu cīņa, lai iegūtu pārsvaru, tā ir mainīga, te it kā eglājs, tur kā bērzājs, vēl tālāk visu sugu mistrojums.

Birzis nav īstais meža veids. Tās — meža partizānu pulki. Kur arājs tīši vai netīši nerušina zemi, tur no vēja kumeļiem nolec bērzu sēklas, un ātri, ātri uzaug smuidru koku puduriņš. Spilgti balti, zaļām galvām bērzi it kā sauc: „Mazliet tik pagaidiet, mēs visas āres aizaugsim!" Bet klusu, palēnām zem bērziem spraucas egles un pēc gadiem aizsedz daļu gaismas.

Tā daudzos veidos aug un dzīvo mežs. Arāja brālis — mežkopis, gādā, lai gandarījums būtu mežam: ja tas vairs neklāj visu zemi, tad lai tam labi klājas vismaz savā daļā. Klusi darba rūķi ir šie meža ļaudis, maz tie runā, dara daudz. Stundas neskaitot, tie iet un vēro, sēj un strādā, rūpējas par kokiem, meža dzīvniekiem. Viņi ir mūsu zaļā zelta sargi, labi saimnieki. Cepure ir viņu darba priekšā jānoņem, un viņu kādreiz bargais liegums „nevar" jāsaprot: ja viņi saka „nevar" — nevar.

Ziemu mežā skan skaudri zāģi, cirvji klaudz. Krīt slaidie koki cits pēc cita. Bija kādreiz laiki, kad maz bija ļaužu, daudz bija mežu, tad stumbri krita paši, sapuva. Tagad daudz ir Eiropā ļaužu, maz ir mežu, katrs koks ir lietā jāliek, līdz ko nobriedis.

Kā meklētājas rokas pirksti ielien mežā ceļu zari. Ar zirgiem, vagonetēm, auto no stūru stūriem ved ārā kokus. Ek, kur slaidi, taisni stumbri! — kas viss tik neaug mūsu mežos!

Uz brūnām, dzelžotām platformām gulstas bērzu, ošu bluķi. Dārdēdami, palekdamies no krasta kraujas upē veļas egļu, priežu baļķi. Ilgus gadus ir uz vietas koki stāvējuši, nu tiem jākustas.

Ripo vagoni, peld plosti.

Kad atskatās, paliek žēl: tik daudz mantas aiziet zudumā! Skaiti: saknes, celmi, galotnes, zari — viss ir tas pats koks, bet aiziet par niekiem. Drusku malkas, drusku trūdu, bet vai tāpēc kokam vajadzēja augt desmitiem gadu, lai īsti lietā liktu tikai daļu. Gribas kliegt: „Stop, tā neiet, tāda kārtība ir nekārtība!" Un liekas, ka blakus stāv mazs knauķis un saka līdz: „Top!" Jā, viņam patiesībā ir tā lielākā teikšana, viņš dzīvos rītdien, un viņam arī vajadzēs kokus. Priekšā nostājas zinātnieks un saka:

„Tā jau ir, kaut kas ir jādara; mēs jau zinām, ka zari, celmi, galotnes, zāģu skaidas aiziet pa niekam, ka ja to visu pārvērstu miltos un no tiem veidotu koksni, tā būtu vesela bagātība, zemē atrasta nauda. Tak tās lietas tik ātri neiet, mēs esam uz ceļa, bet galā vēl neesam. Tavā laikā, mazais, varbūt tā būs darīta lieta. Bet ne tikai tas, ir jau vēl citas atrisināmas lietas. Kad galotnes, zarus, sadedzina, tad siltumā izmanto tikai dažus desmit %%. Saproti, gadiem augusi, briedusi koksne tagad aiziet gaisā par neko. Vai mūsu krāsnis ir malkas izmantotājas? Tērētājas tās ir! Ko darīt, pagaidām citādas neviens neprot uzmūrēt. Tas mums ir jāzina un jāapzinās, ka tev, man, vai viņam — vienam no mums ir īstā krāsns jāuzmūrē. Un tad vēl būvkoku sapūdēšana. Ko nu es jums skaitļus skaitīšu, bet, ticiet man, milzīgs daudzums būvkoku aiziet zudumā no puves tāpēc, ka būvē slikti, būvē no neizžūšiem kokiem. Ja tu, mazais, tāpat darīsi, pa pirkstiem tu dabūsi!"

Tavu bargu runāšanu! Bet ko tur teiksi? Taisnība vien ir. Tiešām, jācenšas būvēt labāk un kaut ko izgudrot, nevar tak mūsu kopīgu mantu tā putināt.

Baļķi upē peld uz leju, gaŗām mežiem, vēriem, druvām. Vēl ātrāki ripo vagoni. Drīz visi koki nonāk pilsētā. Tērauda mašīnas neprasa kokiem ne par meža šalkām, ne par sauli, puķēm, putniem. Vienmuļi tās satver koku. San tērauds, zāģu zobiem cērtoties sulīgajā koksnē. Spindz zobu asmeņi, lobot finieŗu plāksni. Grauž veltņi papīra masu. Pasaules lielajā pārvērtību rindā notiek sīkums — koka pārvēršana.

Ir zemes, kur vēl vairāk cilvēku, bet vēl mazāk koku. No turienes stiepjas rokas: te būs nauda, dodiet kokus; ziemeļu koki ir labi.

Kad piestāj ārzemju kuģi, to tukšajās tilpnēs gulstas planka pie plankas, dēlis pie dēļa, veseli zāģēta koka materi-

āla kalni. Vēl saplākšņu (finieru) saiņi — skaista, vērtīga manta!

Kokam lapas, grāmatai lapas. Mežā cilvēks klausās zaļo koka lapu šalkas, grāmatā redzam koku pārvērstu baltās lapās, kas klātas rakstu zīmēm.

Skaista nauda mums ienāk par kokiem: skaties skaitļos un priecājies! Nevar, redzi, no tās skaitļu rindas izlien tas pats mazais knauķis, rītdienas puika, un, rokas kabatās sabāzis, prasa: „Bet vai man arī paliks?“.

Jā, vai viņam arī paliks? „Meža ļaudis, kā ir ar tām lietām? Vai esiet kokus skaitījuši? Vai esiet jaunus stādījuši? Vai ziniet, cik mēs drīkstam gadā ņemt?“.

Meža ļaudis nav runu, ir darba ļaudis. Palēnām tie nopurina skujas no piedurknes un tikai tad atbild:

„Jā, jau jā. Esam mežu sējuši, esam mežu dēstījuši. Esam kokus mērojuši, kokus skaitījuši. Ja jau tā ar prātu, ar mēru, pietiks jau ir mums, ir tam rītdienas zeņķim. Bet klausīt mums vajaga: nepostīt sējumus, jaunaudzes, nepūdēt bez jēgas, pārdot kārtīgu mantu par kārtīgu cenu. Tad jau . . . khe, khe . . . kādus piecus miljonus kubikmetru gadā varēs dabūt“.

Ir jau viņiem taisnība — daudz darba un domu ir mežsaimniekiem. Tur sēklu iegūšana, sēšana, stādīšana, kārtības uzturēšana. Neko vairs nevar darīt kā pagadās. Koki jāizaudzē tiešām labi, jānocērt kārtīgi un laikā. Tai pašā laikā jārūpējas par ūdeņiem, par ugunsdrošību, par meža zvēriem un jādomā nākotnes darba doma. Jādomā, vai nevarētu kokiem, tāpat kā lopiem, izaudzēt jaunas sugas, tādas ar labu koksni ,un galvenais, kas ātri aug, jo cilvēku skaits un prasības aug ātri, bet mežs aug lēni. Ir jāmēģina, jāpētī mūsu pašu koki, jāizraksta sēklas un stādi no ārzemēm — varbūt izdodas izaudzēt jaunus, labākus kokus.

Vēl vairāk nākotnē jādomā par koksnes izlietošanu. Ja jau jāsaimnieko tā, lai nākamām paaudzēm arī paliek, tad

«Uguns tornis», no kura apsarga mežu.

ir jābūt taupīgam. Ir daudz jādomā, jāmēģina. Un ja arī ko atrod, tad no dažu gramu ražošanas stiklenē līdz tonnu ražošanai fabrikā ir tāls ceļš.

Veltīgi izrādījās cilvēku domu meklējumi ražot no koksnes kautko līdzīgu dzīvnieku vilnai, bet laimējās, kad mēģināja atdarināt zīda tārpiņu, kurš veido pavedienu no sastinguša šķidruma. Pēc ilgiem meklējumiem koksnes sastāvdaļu — cellulozu izdevās pārvērst šķidrumā. Šo šķidrumu spiež cauri ļoti sīkiem caurumiņiem. Veidojas smalka strūkliņa, kas, īpašā šķīdumā iekļuvusi, sastingst par smalku pavedienu. Tā radās mākslīgais zīds. Šo mākslīgo zīdu tagad ražo lielos vairumos pat tās valstis, kuŗas gadsimtiem ražojušas dabīgo zīdu. Mākslīgo zīdu vērpj, krāso un auž no tā skaistus audumus, kuŗi ir daudz lētāki par īstā zīda audumiem. Koka pārvēršana audumā devusi iespēju lēti un labi ģērbties plašām ļaužu masām. Ar citiem pa-

ņēmieniem no cellulozas gatavo mākslīgo ādu. Mazliet citādā apstrādāšanā no cellulozas iegūst bezdūmu pulveri un stipru spridzināmo vielu — piroksilīnu.

Ar dūmiem, kas izplūst gaisā no ugunskuriem un ogļu cepļiem, aiziet pazušanā daudz vērtību. Bet ko ar dūmiem darīsi? Ar laiku tomēr cilvēki iemācījās savākt dūmus un gāzes un no šīm smirdošām, netīrām vielām sāka gatavot derīgus šķidrumus: koka spirtu, acetonu, etiķskābi un citus. Tie savukārt bija pamats jauniem materiāliem: bakelitam, mākslīgam ragam, organiskajam porcelānam. Daudzi ķīmiski pārstrādājumi, pateicoties jaunajām vielām, kļuva viegli un lēti veicami.

Ar to nepietika, dūmus un gāzes sāka lietot spēka mašīnām. Radās ģenerātori, kuros ievietotais sasmalcinātais koks pārvērtās gāzē, kas kā derīgs spēka avots atvietoja benzīnu un citas dārgās degvielas. Tas bija liels solis uz priekšu, īpaši zemēm, kurām nav naftas, bet ir meži.

Caurspīdīgo filmu celluloidu arī gatavo no koka

Zinātnieki un praktiķi cenšas izmantot koku visā pilnībā, no lapām līdz saknēm. Viņu darbs un sasniegumi rāda, ka koks cilvēkam var dot ļoti daudz, ka varbūt tiešām grēks ir koku likt sētas stabos vai sadedzināt malkā.

Visi tagad cenšas koku izmantot vislietderīgāki. Arī pie mums cenšas šajā ziņā kaut ko veikt.

Būtu jau labi, ja mēs varētu nepārdot plankas, bet kādu desmit vai simtkārt vērtīgāku produktu. Un visas tās lietas labi noderētu arī mums pašiem. Draugs, ar ķīmiju jābūt pa draugam, redzi, kā ar to var brīnumus darīt... ja prot. Un lai prastu, ir jāmācās, jāstrādā, jāpaciešas, jo labs nākot ar gaidīšanu.

Arī koka dzīvojamā māja ir sausa, silta, tīkama, daudz tīkamāka kā aukstie mūri. Paskaties uz vecās rijas baļķiem, uz spāru kokiem, šķindeļiem jumtā, grābekļa kātu — visur koks liekas silts, piemīlīgs. Tu esi redzējis dzelzs mēbeles? Nekas, ērtas jau ir, bet vai tomēr nav patīkamāk sēdēt uz koka krēsla pie koka galda? Un tad skaistums. Ir jau skaists gluds stikls, niķelēts metalls, bet kad apskata dabīgās koka šķiedras zem labi gludinātas un pūlētas virsmas, jāatzīst, ka koks ir skaists, dabas darīnātie raksti brīnišķīgi. Lai to tā labi redzētu, mums vēl apstrādāšanā drusku jāpamācās, bet to jau mēs varam un palēnām arī darām.

Tad vēl viena lieta. Kad īsts lauku cilvēks priekšsvētku dienā apskata īstu pilsētu, tad viņam vai mute jāatpleš brīnoties. Skrien un skrien, brauc un brauc ārā no pilsētas. Pilsētā visādi labumi, bet skrien tavu skriešanu no tās projām. Tuksnešos kustoņi skrienot pie ūdens avotiem, bet kò šie?

Tur jau ir tā lieta, ka pilsētnieki ir izslāpuši kā tie tuksneša kustoņi. Viņiem slāpst pēc saules, tīra gaisa, dabas. Ja visas šīs lietas ir, tad cilvēks neļūt viņu vērtību, bet tikko viņu nav, sākas nemitīgas ilgas un trauksme tās atgūt.

Brīnišķīgs liekas meža gaiss, brīnišķīgi liekas biezokņi, klusie meža ezeri, vientuļās meža pļavas, šaurie meža ceļi. Mežs ātri atjauno nogurušo pilsētas cilvēku spēkus. Un tā ir liela lieta, jo visas tautas kopīgais gribas un darba spēks ir tas, kas augstās vērtībās pārveido mūsu kopīgo mantu un rada jaunas vērtības.

Skaists un derīgs ir mūsu mežs. Kad redzi mežu zilo loku apvāršņa malā, kad ej pa šauro meža ceļu, apzinies — tā ir mūsu kopīgā manta, liela, vērtīga manta, kuŗa daudz dod un vēl vairāk dos nākotnē.

Daudzi strādnieki atrod darbu un maizi

Jaunais Fu

ELIZABETE FOREMAN - LEVIS.

II. daļa.
1. nodaļa.
Atriebīgo vara.

Gāja nedēļas un mēneši. Hunkingas ielās nemitīgi ritēja tā pati parastā, vienveidīgā dzīve, kuŗu tikai nejauši pārtrauca un uz mirkli vienā vai otrā ielā apstādināja svešu ieceļotāju skaistie nesamie krēsli, radīdami apbrīnošanu un arī bailes no likstām un nelaimēm, ko šie svešnieki sagādā katram ķīnietim, kas viņiem gribētu tuvoties.

Arī Fu Be Be, pieradusi jau pie pilsētas dzīves, bija kļuvusi pret tās ārējiem notikumiem vienaldzīgāka. Viņa ierāvās vairāk savā dzīvē un priecājās par sava dēla panākumiem pie meistara Tanga, bet jo sevišķi par tiem panākumiem, ko viņš guva pie skolotāja Vanga.

Taču līdzās tam nemitīgi viņu nospieda arī kāda panākuma sajūta pret sirmo skolotāju. Viņai nebija nekādas iespējas pasniegt tam kādu naudas balvu vai arī citu ko vērtīgāku, bet atziņa, ka Vangs viņas dēla nākotnei daudz deva, mudināja Fu Be Be katrā izdevīgā gadījumā pakalpot vecajam vīram. Lielā karstuma laikā viņai vajadzēja pārtraukt darbu suku veikalā un citu darbu arī nevarēja atrast. Šinīs brīvajās nedēļās Fu Be Be salaboja visus vecā vīra apģērba gabalus. Kādā svētku dienā, kuŗā jaunais Fu palika mājās, viņa sagatavoja pusdienām saldas olas un vienu porciju lika zēnam uznest arī augšā. Ar šādiem maziem pakalpojumiem un uzmanību Fu Be Be ne tikai atviegloja savu sirdsapziņu, bet arī tiešām daudz deva Vanga labklājībai.

Iestājoties aukstam laikam, Fu Be Be uzsāka atkal savu veco darbu, kas nu viņai nelikās vairs nemaz tik nepatīkams kā sākumā. Saprotams, viņa arvien ilgojās pēc tās dienas, kad dēls būs izmācījies un varēs rūpēties par viņu abu dzīvi. Dažreiz jau bija gan grūti saprast savu dēlu. Laiku pa laikam viņa izturēšanās un rīcība tai šķita pavisam muļķīga, bet kaparkalējs reizi bija teicis, ka viņš ar zēnu apmierināts, un Vangs ar lielu prieku mudināja viņu mācīties. Ja abi šie saprātīgie vīri nebija norūpējušies par zēna nākotni, tad jau arī viņa varēja nomierināties.

Tā bija laime, ka Fu Be Be nevajadzēja visu dienu pavadīt kopā ar savu dēlu, citādi gan viņa tik viegli nespētu samierināties. Kādreiz, nesdams skaistu, gravētu kapara pannu, jaunais Fu devās cauri pilsētas vārtiem un gāja pie galdnieka Beh, kas savam draugam gribēja uzdāvināt šo glīto priekšmetu. Iedams viņš pats pie sevis atkārtoja izteicienu un domās to uzrakstīja, ko iepriekšējā vakarā bija mācījies: „Cilvēka panākumi ir atkarīgi no viņa paša gribas." Viņa domas aplidoja rakstu zīmi „no paša gribas"! Cik patiesi! Viņš pats taču bija nolēmis mācīties rakstīt, un raugi, zinātnieks Vangs viņu bija mudinājis un sācis mācīt grāmatu gudrībās.

Zēns domās meklēja kādu citu piemēru savā dzīvē, bet tad pēkšņi viņš klupa un visā garumā nolikās uz ielas pāri pār kādu nūju, kas bija iegrūsta viņam starp kājām. Panna izvēlās no rokām, pa izbrauktajām ceļa grambām palekdamās tenteriski ripoja projām un pazuda grāvī. Kad zēna ķermenis savilkās, lai pieceltos, aizmugurē atskanēja rupji smiekli. Tos Fu nevēroja. Viņa vienīgās rūpes bija par pannu. Kaut arī tā bija ietīta, spēcīgie sitieni tur varēja atstāt savas pēdas. Daži ubagi, kas še pie pilsētas vārtiem lielos baros stāvēja, pirmie sasniedza grāvi. Ar velnišķi ļaunu izteiksmi sejā viņi dejoja ap mirdzošo priekšmetu, ko viens tikko bija izcēlis no bedres.

„Kam tā pieder?" viņi viens pēc otra ļauni ņirgājās. „Tu atceries vēl to reizi, kad tu zināji, kam nauda pieder. Nu mēs tev prasām, vai tā panna ir tavējā vai mūsu?" Zēnam asinis sakāpa galvā. Viņš satvēra tuvāko kruķi un ar visu

savu spēku atvēzējās. „Dosat to šurp, vai nē?“ viņš droši sauca.

Bailīgākie, pēkšņā uzbrukuma pārsteigti, saduga. „Dodat tam pērtiķim pannu atpakaļ, citādi viņš mūs te vēl nositīs!“ Gaŗākais no viņiem paņēma nazi no jostas, steidzīgi pārvilka vēl dažas svītras pār pannas virspusi un tad pa roku galam aizsvieda ielā.

Jaunais Fu lieliem lēcieniem skrēja tai pakaļ. Uzmanīgi viņš to pacēla no zemes, noslaucīja putekļus un tad ar stīvu skatu noraudzījās tanī. Viņam kļuva smagi ap sirdi. Pannai malas bija izrobotas un pa visu gludo virspusi redzamas ierautās svītras. Tādu trauku Beh droši vien vairs neņemtu. Bet kā tad lai nu rādās kaparkalējam acīs? Ar ko varētu atvainoties? Gluži labi viņš zināja, ka šoreiz gan nu nebija vainīgais, bet ja nebūtu lepni nogrimis domās par saviem sasniegumiem, tad vairāk būtu vērojis apkārtni un izvairījies no uzbrucējiem. Ar tādu izrunāšanos, ka ubagi viņu aizturējuši un pāri nodarījuši, tik saprātīgam un tāļredzīgam vīram kā Tangam, nepietiktu. Ubagi bija gan ļauni, bet sava veikala labad turējās likuma robežās. Un ja nu viņi zēnam uzbrukuši, tad katrā ziņā tur bijuši savi iemesli. Un tad arī būtu jāstāsta meistaram viss tas, kas noticies pirms mēnešiem. Kā viņš toreiz klaiņojis apkārt un kavējies, līdz kareivim taisnību pateikdams, sakaitinājis ubagus. Ko par visu to teiks Tangs?

Viņam vēl ienāca prātā, ka varētu iet pie galdnieka, bet pannu nodot kādam citam, kuŗam tad varētu uzvelt atbildību par skrambājumiem. Varbūt pie galdnieka naminā atkal spēlējās bērni un viņš varētu tā iekārtot, ka ņemot panna tiem izkrīt no rokām. „Ai!“ viņš īgni un dusmīgi iesaucās, jautādams pats sev — kā gan viņš drīkstējis pat pie tādām domām apstāties un savu kļūdu dēļ likt citiem ciest? Viņš piespieda pannu pie krūtīm un, izraudzīdamies dzīvākas satiksmes brīdi, veikli iegāja atpakaļ pilsētā.

Jo vairāk jaunais Fu tuvojās darbnīcai, jo lielākus līkumus viņš meta, tā gribēdams neizbēgamos atzīšanās acumirkļus attālināt. Viss, kas citās dienās saistīja zēna dzīvo uzmanību, tagad palika neievērots. Viņš jutās nospiests pašos dvēseles dziļumos.

Pavisām tuvu pie veikala viņa soļi kļuva nedroši. Ko Tangs darīs, to viņš nezināja. Bet, droši vien, smags būs tas sods, kas sagaidāms. Kad viņš iegāja, Dens, ļauni smaidīdams, jautāja viņam, kas par iemeslu tik negaidītai pārnākšanai. Jaunais Fu nepiegrieza viņam ne mazāko uzmanību. Par laimi Tangs stāvēja pie ēzes, un viņš gāja tieši tam klāt.

Izbrīnā kaparkalējs paskatījās zēnā.

„Kamdēļ tik laikus atpakaļ?“ Tad viņš ieraudzīja pannu un stingri noprasīja:

„Kas notika?“

„Es galdnieka Beh pannu sabojāju.“

„Kas?“ Tangs izrāva zēnam trauku no rokām. „Un tu uzdrošinies man to pasacīt?“

Drebēdams un nevarīgs jaunais Fu nomurmināja: „Es nezināju, ko citu lai darītu.“

Niknu dusmu vietā Tangs kļuva ziņkārīgs. Aiz tā visa vajadzēja būt vēl kam citam. Un viņš paaicināja zēnu sāņus un prasīja tuvākus paskaidrojumus.

Jaunais Fu pastāstīja visu, kas bija noticis. Un kā jau viņš bija paredzējis, meistars to pārtrauca ar jautājumu: „Bet kā tad tu ar ubagiem tā esi sanīdies?“

Tad Fu pastāstīja arī visu to, kas bija noticies pirms mēnešiem.

„Bet kādēļ tad kaŗavīrs griezās tieši pie tevis?“

Fu brītiņu apstājās, bet tad droši atzinās:

„Tādēļ, ka es biju vienīgais, kas visu notikumu redzēja. Redzēju, kā kāds bagāts kungs svieda naudu ubagiem un tā iekrita klēpī tieši lepras slimajam un nevarīgākajam ubagam. Kad citi tam to gribēja atņemt un sacēla skandālu, es kaŗavīram pateicu taisnību. Un tāpēc viņi mani ienīst un nu atriebās.

„Tā tad tu toreiz biji vienīgais cilvēks, kas atrada laiku vērot tādu nejēdzību.

Ko? Ka tu visos izsūtāmā gājienos tā manu laiku šķied, tas man ir lielāks zaudējums, nekā vairāki bronzas priekšmeti."

Nelaimīgu skatu jaunais Fu raudzījās grīdā. Agrāk viņš bija licies pats sev visai gudrs un veikls, ka Tanga sūtīts varēja rast arī sev izklaidēšanos. Bet nu? „Par to es nekad nebiju domājis," viņš atvainodamies piebilda.

„Domāšana, par nožēlošanu, nav jaunatnes stiprā puse," kaparkalējs īgni atbildēja. „Bet visā savā turpmākā dzīvē ņem vērā vienu lietu, un neaizmirsti to taisni tad, kad tu savu uzmanību pievērs nesvarīgām lietām: cilvēka panākumi ir atkarīgi no viņa paša gribas." Pie šiem vārdiem Fu no jauna piesarka. Atceroties savu lepnumu, ar kādu viņš bija gājis un pie sevis domājis par šī teiciena rakstu zīmēm, viņu pārņēma dziļš kauns. Viņš stāvēja un gaidīja nākošo triecienu, bet meistars, šķita, bija viņu jau aizmirsis. Tas ar mīļu roku noglāstīja sabojāto trauku. Pēkšņi viņš pacēla skatu: „Vai tad te vairs nekā nav ko darīt? Ej pie darba."

Zēns izbrīnā nespēja parunāt ne vārda. Stostīdamies viņš tikko dzirdami nomurmināja: „Vai tas viss?"

„Ja es tevi arī sistu, panna ar to vairs vesela nekļūs. Tak sodu tu saņemsi. Līdz šī mēneša beigām visus gājienus mazais Lī izpildīs viens pats. Še darbnīcā tev jāmacas cienīt laika vērtība. Nu, tagad ej uzraugi uguni ēzē. Ai! Kaut man dievi reizi sūtītu tādu mācekli, kas būtu jel sava ēdiena vērts." Sabojāto pannu rokās, Tangs atstāja istabu, un jaunais Fu, vēl vienmēr par notikušo pārsteigts un samulsis, ķērās pie plēšām un spēcīgiem vēzieniem uzpūta vajadzīgo uguni.

Šis sods nozīmēja gan ierobežojumu, taču bija daudz mazāks, nekā Fu bija sagaidījis un pelnījis. Dārgs trauks bija sapostīts, un pēc kalēja vārdiem velti šķiestais laiks bija vēl lielāks zaudējums, nekā trauki. Pēkšņi zēnu pārņēma atkal dziļš kauns. Tanga mācekļim būt — tā bija laime, par kuru daudzi pilsētas zēni viņu apskauda. Un viņš taču bija šī uzņēmuma piederīgais un viss, kas attiecināms uz Tangu, skāra arī viņu. Jā, tā bija pareizi. Tā viņš savu stāvokli šinī uzņēmumā vēl nekad nebija izpratis. Bet uz priekšu viņš šīs domas vairs nekad neaizmirsīs. Ar veiklu stangu tvērienu viņš saņēma kādu ogli, kas kvēloja ugunskura malā, un iemeta to tur, kur visa tās kvēle bija izmantojama.

2. nodaļa.
„Pērkat pūķa dvašu!"

Katra diena līdz mēneša beigām bija liela mocība. Jaunais Fu nezināja, cik par visu to ubagu lietu Tangs bija stāstījis pārējiem. Bet atsevišķi izteicieni, kuŗos viņš dažreiz dzirdēja minam savu vārdu un ubagus, padarīja viņu neuzticīgu. Redzēdams Fu pastāvīgi darbnīcā, Dens saprata, ka viņš nu kritis nežēlastībā un, kur vien iespējams, lika to atcerēties un manīt. Tangs turēja vārdu, un ar jaunu mēnesi atkal Fu sūtīja veikala vajadzībās. Atgūtā brīvība bija tik lieliska, ka viņš priekā par to savus uzdevumus izpildīja neticami ātri. Mazais Li, kas viņu pavadīja, sūdzējās par nevajadzīgo steigu. „Pirms tavām dēkām tev vajadzēja vairāk laika uzdevumu izpildīšanai kā man, bet tagad tu skrien, itkā tevi trenktu pati policija." Fu maz liet palēnināja soļus. Šī mācība bija viņam daudz līdzējusi, bet beidzot mazais Li jau nedrīkstēja palikt bez elpas. Pat Tangs atzina, ka viņš ātri pilda savus uzdevumus. Tikai šī atzinība bija ietērpta stingros vārdos, tak Fu juta tanīs uzslavu.

Vairāk kā gadu no sava mācekļa laika Fu jau bija nostrādājis. Nedaudz vairāk kā gads vēl bija priekšā. Ap jaunu gadu būs pilns puslaiks nostrādāts. Gan dienas ātri aizskries, līdz viņš kļūs par zelli un pelnīs tīru sudrabu sev un savai mātei. Tad viņa varēs savu darbu suku veikalā pārtraukt, jo viņš par to rūpīgi gādās.

(Turpinājums sekos.)

Juris Sakne

FRICIS ŠTERNS

(No stāstu krājuma „Kalna kāpēji")

Snieg. Jau otro dienu krīt sniegs: lēni un lielām pārslām. Jau sen tas apklājis pelēko, netīro zemi un kailos koku zarus pārvērtis baltus, kā ziedonī. Bet vēl vienmēr snieg, un dejojošās sniega pārslas ietin apkārtni baltā, virpuļojošā dūmākā. Juris, sēdēdams skolas solā, lūkojas pārslu dejā aiz loga, un viss tas viņam izliekas kā pasakā, kurā stāstīts par tālo ziemeļzemju ķēniņa meitu ar draisko sniega meiteņu baru. Un — tiešām, jo ilgāki un uzmanīgāki viņš vēro pārslu deju, jo skaidrāki un jaužamāki visa apkārtne pārvēršas par pasakā aprakstīto ķēniņa pili. Pavisam skaidri viņš redz spožās ledus kāpes, kas ved uz pils ieeju, un niknos ledus lāčus — durvju sargus. Lāču baltie kažoki izskatās kā sniega kupenas... Vesels pulks viņu tur ir... Viens... divi... trīs... Nevar nemaz saskaitīt... Nevienam neizbēgt no viņu lielajām ķetnām un atvērtajām rīklēm... Arī Jurim kļūst baigi, bet viņš tomēr iet, jo ledus pils ir tik skaista un Juris mīl skaistumu... Viņš iet, apstājas un vēro, ko darīs lāči... Brīnums: ieraudzījuši Juri, tie kļūst rāmi kā sunīši un, priecīgi lēkdami, steidzas viņu apsveikt.

„Gluži kā cilvēki," iedomājas Juris un izstiepj roku, lai saņemtu lāča sniegtās ķepas... Bet Jurim paslīd kāja uz pils gludajām ledus kāpēm un viņš krīt... Baukš! un piere atsitas pret kāpēm, bet troksnis atbalsojas tāli, tāli — pārvērzdamies smieklos, kuri kļūst skaļāki un skaļāki... Un tad Juris dzird skolotājas Pakalnes jaunkundzes balsi:

„Juri, kaunies!"

Pirmā mirklī Juris nesaprot, kāpēc viņam jākaunās, ja paklupis uz ķēniņa pils gludajām kāpēm. Bet tad viņš paceļ galvu un mulsi skatās visapkārt. Kauna sārtums pārklāj seju: viņš zina, ka ir atkal aizsnaudies un sapņojis. Kauns, jau otro dienu tas notiek ar viņu. Un nokaunējies viņš lūdzoši uzlūko skolotāju. Skolēnu smiekli apklusuši. Skolotāja pienāk pie Juŗa un saka:

„Juri, kaunēties vajadzētu. Jau otro dienu tu klasē aizmiedz. Kas ar tevi ir, vai neesi vesels?"

„Esmu," klusi atbild Juris un noliec galvu vēl zemāk.

„Vai naktīs nenāk miegs?" atkal jautā skolotāja, un viņas balsī sadzirdama līdzjūtība, jo zēna apmulsums to aizkustinājis.

„Varu gulēt," vēl klusāki atbild Juris un apmulst pavisam...

„Nu, ceru, ka tādi gadījumi nekad vairs neatkārtosies un man nevajadzēs tevi sodīt."

Mācības turpinās. Skolotāja pie tāfeles izskaidro kādu aritmētikas uzdevumu. Arī Juris apsēžas un, atvēris grāmatu, uzmanīgi, kā vienmēr, seko mācību gaitai. Kad uzdevums izskaidrots, skolotāja nolasa priekšā jaunu uzdevumu, un visiem skolēniem tas jāatrisina. Pati viņa apsēžas pie skolotāju galdiņa un nododas domām. Reizi pa reizei viņa pārskata skolēnus, un tad viņas skats visilgāki pakavējas pie tās vietas, kur redzami Juŗa sprogainie mati un platā mugura. Arī viņš sēž sakņupis pār burtnīcu un cītīgi rēķina... Bet laukā vēl vienmēr snieg. Pārslas ir lielas un krīt lēni, itkā no tāla ceļa nogurušas. Skolotāja skatās pārslu dejā, un arī viņas domas aizklīst pagātnē. Viņa atceras to brīdi, kad pirmo reizi klasē ienāca Juris...

Bija tumša un drūma rudens diena. Skolas gads jau bija sācies. Pirmā mācības stundas jau tuvojās beigām, kad viņš ienāca. Visi skolēni sāka skaļi smieties. Arī viņa pasmaidīja. Un tiešām, Juŗa ierašanās bija pavisam neparasta. Skolēnu smieklu pārsteigts, viņš palika stāvot atvērtajās durvīs. Skaidri un saredzami atdalījās viņa druknais, plecī-

gais augums pret gaiteņa puskrēslu, kas atradās viņam aizmugurē. Ģērbies viņš bija nolaidīgi un netīri. Mugurā bija pieauguša vīrieša svārki, šūti no pelēkas vadmalas un no vienas vietas noklāti melniem un zaļiem ielāpiem. Svārku piedurknes atlocītas, un odere, kas bija redzama, netīra, noplīsusi. Bikses bija īsas un sniedzās tikai līdz ceļgaliem, bet kājās koka tupeles. Zeķu vietu izpildīja netīri, savalkāti auti, kas, nemākulīgi savīstīti, trūcīgi apsedza nemazgātos lielus. Cepures viņam nebija, un abas rokas tas turēja paslēptas bikšu kabatās. Plato seju, ar neparasti augsto pieri ierāmēja nesukāti, pelnu pelēki mati. Visa viņa āriene bija atbaidoša, bet lielās, brūnās acis visus uzlūkoja skumji, nopietni, un tās bija skaistas. Mirkli pastāvējis durvīs, Juris iesoļoja klasē. Viņa gaita bija smaga un lācīga, ejot noliecās stipri uz priekšu, tādējādi atgādinādams pagasta ubagu Mārtiņu — plānprātiņu. Par Mārtiņu viņu arī pirmā mirklī visi noturēja, un ubaga šķietamā ierašanās klasē visos izsauca smieklus. Bet kad Juris, saprazdams, ka smiekli domāti viņam un viņa apģērbam, neapmulsa, bet savā lācīgā gaitā tuvojās skolotājai, troksnis spēji apklusa. Ziņkārība uzvarēja, un visi aplūkoja ienācēju. Neviens viņu nepazina. Atnācis pie skolotājas, Juris, nepārmainot roku stāvokli, pašapzinīgi un skaļi, kā pieaudzis vīrietis, sacīja:

„Labdien! Es gribu nākt skolā. Mani sauc Juris Sakne. Es dzīvoju Knauķu mazmājelē pie Līkā ezera," un klusāki piebilda: „kurā solā man jāsēd?"

Tikko Juris apklusa, skolēni sāka atkal smieties. Skolotāja, apsaukusi trokšņotājus, vēl reiz aplūkoja Juri, kas stāvēja klases vidū vēl vienmēr sakņupis un rokas bikšu kabatās paslēpis. Arī skolotāja bija pārsteigta par Juŗa ierašanos, un kad viņš vēl pieminēja Knauķa mazmājiņu, neziņa pieņēmās. Un tiešām, neviens nekad nebija dzirdējis, ka vecajai audējai, klibajai Saknenei, būtu dēls — un vēl tajos gados kā Juris, kam jānāk skolā. Skolotāja atcerējās, ka pirms divi gadiem audēja bija atnākusi no apriņķa pilsētas un apmetusies dzīvot Knauķu mazmājiņā. Arī mazo, pussagruvušo mājiņu, Līkā ezera krastā, viņa atcerējās. Pirmo reizi to ieraudzīja no ezera pretējā krasta, kad reiz bija gājusi pastaigāties savā pirmajā darba gadā. Arī to viņa zināja, ka mazo mājiņu uzcēlis tagadējā Knauķa tēvs savā jaunībā, jo, būdams kaislīgs zvejnieks, viņš tajā glabāja tīklus, vēžu ķeseles un laivas dulļus, reizēm arī pats pārgulēja vasaras naktīs, jo rītos un vakaros nebija patīkami pāriet Slīkšņu purvu, kas sākās turpat aiz ezera smilšainā krasta un vienmēr bija pārklājies ar aukstu, drēgnu miglu. Veci ļaudis zināja stāstīt, ka arī purvu senāk pārklājis ūdens, bet kad abi ezeri savienoti ar grāvi, Slīkšņu ezers saskrējis Līkajā. Vasarā, pavasarī un rudenī uz mazmājiņu varrēja aizkļūt tikai pa kājnieku teciņu, bet ziemā, kad aizsala ezers, tur gaŗām veda mežnieku ceļš uz pagasta mežiem un pļavām, saīsinādams braucienus pa vairākiem kilometriem. Un atrazdamās nomaļus no visiem ceļiem un apdzīvotām vietām, Knauķu mazmājiņa un viņas iemītniece pagasta ļaužu valodās reti kad tika pieminēta. Gandrīz droši varēja sacīt, ka nemaz, jo vecā Saknene auda tikai maisus un rupjos palagus un tāpēc tikai dažas saimnieces ar viņu satikās. Par padarīto darbu audēja naudu neņēma, bet gan pārtiku. Bet vai Saknene var tik daudz nopelnīt, lai nebūtu jādzīvo trūkumā, par to neviens neinteresējās. Un ja arī kāds interesētos, kā lai pārliecinās, jo visiem tas bija zināms, lai mazmājiņā nokļūtu, vajadzēja šķērsot Slīkšņu purvu, pār kuŗu vienmēr gulās auksta un drēgna migla. Un tā ļaudis īsti nemaz nezināja, kā dzīvo un strādā audēja, par kuŗas pagātni tikpat maz zināja, kā par Slīkšņu purvu. Pārvarējusi pārsteigumu, skolotāja vaicāja:

„Vai esi jau skolā gājis?"

„Nē," skanēja strupa un skaļa atbilde.

„Vai lasīt un rakstīt māki?"

„Burtus pazīstu un skaitīt līdz 100 māku."

„Cik vecs esi?"

„Četrpadsmit."

Skolēni atkal sāka smieties. Viņi nevarēja saprast, kā tik vecs zēns vēl nemāk lasīt un skaitīt prot tikai līdz simtam. Juris mierīgi noskatījās uz skolēniem un tad, pievērsies skolotājai, vaicāja:

„Kurā solā man jāsēd?"

„Sēdies beidzamā. Krastiņ, piesēdies vairāk pie sienas, lai Jurim arī tiek vietas."

Krastiņš, slinkākais zēns visā klasē, savilka seju nicinošā grimasā un slepus parādīja Jurim mēli. Pēc tam, kā negribēdams, lēni pievilkās sienai. Klasē atkal atskanēja klusi čuksti un smiekli. Kaut gan vārdus izrunāja tikko sadzirdami, tad tomēr Juris tos saprata un piesarka. Jo nevienam citam, kā viņam bija domātas piezīmes:

„Īstā vieta."

„Tāds ar tādu labi saderēsies..."

Juris apsēdās norādītā vietā un izvilka no kabatām rokas: tās bija lielas un sarkanas. Mirkli viņš palika sēdot sakņupis pār galdu, bet tad galvu atbalstīja rokās un pirkstus paslēpa nesukātos matos, itkā vēlēdamies tos plēst. Atkal telpai pāršalca smieklu vilnis. Skolotāja, pamanījusi cēloni, Juri pamācīja:

„Juri, tā nesēdi. Skaties, kā citi uzvedas. Mācies."

Un Juris mācījās. Ilgi un pētoši viņš apskatīja ikviena skolēna sēdēšanas veidu un piesavinājās visu noderīgo.

Tā kā Jurim vēl nebija nekādu mācības līdzekļu, tad visu atlikušo mācības stundu viņš nosēdēja klusēdams un uzmanīgi klausījās, ko stāsta skolotāja.

Brīvstundā viņu ieaicināja skolotāju istabā. Arī pārējie skolotāji bija pārsteigti par viņa ierašanos. Kad Jurim jautāja, vai viņš jau sen dzīvo pie savas mātes, tas atbildēja:

„No Jāņiem. Visu laiku dzīvoju pie krusttēva Vidzemē."

Uz visiem turpmākiem jautājumiem, par viņa tēvu un krusttēvu Juris nekā neatbildēja. Tā nebija stūrgalvība, bet vēlēšanās šo jautājumu atbildes paturēt sev kā noslēpumu, ko nepārprotami skaidri izteica lielās, brūnās acis, kas visus lūdzoši uzlūkoja. Un tā skolā neviens nekā neuzzināja par Juŗa pagātni, jo mērot tālo un slikto ceļu līdz Knauķu mazmājiņai, pie vecās audējas, neviens nevēlējās...

Un tagad, no tās dienas, kad ieradās Juris, jau pagājuši vairāki mēneši. Pagāja drūmais un tumšais rudens ar lietus gāzēm un dubļiem. Un dejojošās sniega pārslas aiz loga vēstīja, ka beidzot atnākusi sengaidītā un ilgotā ziema. Ne tikai dabā, bet arī Juŗa dzīvē daudz kas pārmainījies. Nemaz nepieminot to, ka viņš izvirzījies par priekšzīmīgāko skolēnu visā klasē, arī viņa āriene pārveidojusies. Kaut gan arī tagad viņš nav ģērbies jaunās drēbēs un apavos, tad tomēr nesamērīgi lielie un nonēsātie apģērbu gabali pazuduši un tagadējais ģērbs, kaut arī vecs, pašūts viņa augumam. Kājās viņam jaunas pastalas, bet zeķu galus rotā skaisti raksti. Un šīs lielās pārmaiņas apģērbā un apavos nenotika strauji un vienā dienā, bet lēnām: viena pēc otras, bez skolotāju vai skolēnu iespaidiem vai līdzdalības. Visu, ko Juris darīja, viņš darīja pats, palaizdamies vienīgi pats uz saviem spēkiem un veiksmi. Un reizē ar ārienes pārmaiņu pārmainījās arī attiecības ar skolēniem. Pat klases sliņķis Krastiņš nekad vairs nezobojās, jo Juris bija tas, kas viņam palīdzēja sagatavot nokavētās mācības. Juris, ar uzcītīgo mācīšanos, noteiktību un nopienību itkā pacēlās pārāks par citiem skolēniem, un nekad tie neapvainojās, ja viņš vairījās no viņu draiskulībām un kautiņiem.

Bet tagad Juris divas dienas no vietas klasē bija aizmidzis. Tas varēja slikti ietekmēt pārējos skolēnus un Juŗa pārākums no tā varēja ciest. Un vismazāk to vēlējās skolotāja, jo viņai būtu sāpīgi redzēt, ka Jurim jācieš skolēnu zobgalības, kā tas bija pirmajās dienās...

Un kad zvans vēstīja mācību pārtraukumu, skolotāja atkal paskatījās uz Juri. Viņš jau bija atrisinājis uzdevumu un atkal domīgi lūkojās pa logu laukā.

Bet šoreiz viņa skatā nebija miegainības: brūnajās acīs bija iegulušās skumjas...

„Vajadzētu ar viņu parunāt. Nav šaubu, kādas skumjas to māc," domāja skolotāja. Un tomēr viņa nerunāja ar Juri, jo zināja, ka viņš atkal klusēs kā vienmēr, ja kautko jautāja par dzīvi un darbiem ārpus skolas sienām. Kaut gan tikai vēl zēns, Juris bija un palika savādnieks. Vienmēr viņš klusēja un atbildēja tikai jautāts, bet savas lūpas smaidam nekad nepavēra. Sejā vienmēr bija pieauguša cilvēka nopietnība, un platie pleci šķita salīkuši zem smagas rūpju nastas, kuru panest varēja ar lielām pūlēm, bet brūnās acis, kas bez skumjām pauda arī stipru gribu, neapšaubāmi vēstīja, ka talciniekus nekad nemeklēs...

Brīvstunda. Jautri un trokšņaini skolēni izskrēja pagalmā un sakrita baltajā sniega segā. Drīz vien paši aplipa ar sniegu un kļuva līdzīgi baltajām pārslām, kas vēl vienmēr dejoja lejup. Juris palika klasē, atvēra kādu grāmatu un sāka lasīt. Bet kad visi skolēni no klases izskrēja un skolotāja, savākusi uzdevumu burtnīcas, arī gribēja atstāt telpu, Juris piecēlās un klusi sacīja:

„Māte lūdza pateikt, ka tās segas visas līdz Ziemassvētkiem nevarēšot noaust. Lūdza neļaunoties. Būšot gatavas tūlīt pēc svētkiem."

Skolotāja apmierināja Juri un teica, ka visas sešas segas jau reizē viņai nemaz nevajagot. Pietikšot jau ar trijām. Neesot nemaz jāsteidz. Segas viņa gribot dāvināt savām māsām un mātei, un tad jau katrai pa vienai iznākšot. Ka segas viņa nemaz nav domājusi dāvanām (jo neticēja, ka Juŗa māte pratīs izaust pietiekoši skaistus rakstus), to viņa neteica. Arī to viņa neteica, ka darbu Juŗa mātei devusi tikai tāpēc, lai tā uz svētkiem varētu vairāk nopelnīt, jo par rupjiem pakulu audekliem taču maksāja pavisam lēti.

„Labi, tās trīs segas es jums parīt atnesīšu."

„Naudu es tev samaksāšu tūlīt, jau šodien. Un par visām."

„Nē, tikai par trijām. Samaksu māte ņem tikai par pastrādāto," klusi teica Juris, bet skolotāja viņa balsī saklausīja nepiekāpību.

„Labi, tikai par trijām," un, atstājot klasi, skolotāja apņēmās pie pirmās izdevības, skolu brīvlaikā, apciemot Juri un viņa māti, lai tuvāki iepazītos, kādos apstākļos dzīvo un strādā šie savādie cilvēki, kuŗi pieņēma tikai to, kas viņiem tiešām pienācās.

Kad mācības beidzās, skolotāji un skolēni piedzīvoja pārsteigumu: Juris bija atbraucis uz skolu ar paštaisītām slēpēm un tagad tās piestiprināja, lai dotos mājup. Uz visiem jautājumiem par slēpju pagatavošanas laiku un izturību Juris atbildēja atturīgi. Bet kad vaicāja, vai viņš ar slēpēm var ātrāki nokļūt mājās, atbildēja:

„Jā, daudz ātrāki, jo nu es varu pāriet Slīkšņu purvu taisni un man nav jāiet lielais līkums pa ceļu."

Skolotāja kautko iedomājās. Un kad Juris pacēla savu cepuri, lai atvadītos, viņa ieminējās:

„Juri, vai tu man arī varētu uztaisīt slēpes?"

„Jums?“ nesaprata zēns.

„Jā, arī es gribu mācīties braukt. Bet te jau neviens amatnieks neprot slēpes pagatavot un pilsētā līdz svētkiem netikšu.“

Mirkli Juris klusēja, tad sacīja:

„Labi, es uztaisīšu. Bet tās jau nebūs tik skaistas, kā pilsētā pirktas,“ klusi, kā kaunēdamies, piebilda.

„Gan jau būs labas,“ viņu mierināja skolotāja.

„Es taisīšu no oša koka, tās labi slīd,“ sacīja Juris un aizslēpoja, atstādams skolas pagalmā divas taisnas sliedes biezajā, mīkstajā sniegā. Zēni skaudīgi nolūkojās aizbraucējā, jo viņiem vajadzēja brist līdz ceļgaliem pa neiebraukto lielceļu. Skolotāja pastāvēja pagalmā tik ilgi, kamēr Juris iebrauca piesnigušajā mežā, kas sākās netālu aiz skolas, tad viņa iegāja skolā. Ejot cauri tukšajai klasei, kur dienā čaloja skolēni un sēdēja Juris, viņa smaidīja, jo par slēpju taisīšanu Jurim labi samaksās.

Nākošajās dienās nekas nenotika, skolas darbi ritēja parastajā gaitā. Tikai kad nedēļa tuvojās galam, skolēnos bija novērojams priecīgs uztraukums par gaidāmiem svētku priekiem skolā un mājās. Vienīgi tikai Juris bija tāds pats, kā vienmēr. Bet skolotāja ievēroja, ka viņš kļuvis daudz bālāks un brūno acu mirdzums pauda nogurumu. Arī citi skolēni bija pamanījuši Juŗa slimīgo izskatu, bet kad jautāja, vai viņš ir slims, atbildēja, ka esot pavisam vesels.

Tai dienā, kad skolā mācības izbeidza un visi gatavojās eglītes vakaram, Juris skolā ieradās ar novēlošanos. Teica, ka mežā apmaldījies, jo gribējis iebraukt jaunu ceļu, kas būtu vēl īsāks, nekā līdzšinējais. Skolotājai, Pakalnes jaunkundzei, viņš atveda pagatavotas slēpes, kuŗas bija ļoti rūpīgi nostrādātas, un trīs segas, izaustas brīniškīgi skaistiem, krāsainiem rakstiem. Kad beidzās mācības, skolotāja ieaicināja Juri savā istabā un samaksāja par segām, bet par slēpju taisīšanu viņš saņēma atsevišķu desmits latu zīmi. Saņemot necerēti lielo atalgojumu par slēpju pagatavošanu, zēna acīs, bez pateicības, iemirdzējās arī prieka asaras, bet tad kā kaunēdamies par savām jūtām, viņš strauji tās izslaucīja ar delnu.

Jautri un skaļi, kā jaunu kovārņu bars, skolēni atstāja skolu un steidzās mājup, lai atkal ierastos vakarā, kad svētku eglītē iemirdzēsies svecītes. Arī Juris, jautrāks kā parasti, atvadījās no draugiem un skolotājiem, piestiprināja slēpes un aizbrauca...

Atnāca vakars. Skolā atkal sapulcējās skolēni, lai pavadītu dažas stundas svecīšu piemirdzētās telpās. Satumsa vakars, iededza svecītes eglītes zaļajos zaros, un visi dziedāja dziesmas, kuŗas jau gadu simteņiem ir dziedātas baltajos miera svētkos. Un kad skolotāja izdalīja liecības un dāvanas, tad visi saņēma, kas katram pienācās, bet viena liecība un dāvana palika bez īpašnieka. Un visi, kas vēlāk piegāja pie galdiņa un izlasīja liecībā rakstīto vārdu un labās atzīmes, tie zināja, ka eglītes vakarā nav ieradies Juris Sakne. Kur viņš? Kāpēc nav ieradies? Neviens nezināja, jo Knauķu mazmājiņa ir tālu un ceļi nepazīstami...

Atnāca Ziemassvētki ar salu un sniegputeni. Pakalnes jaunkundze apciemoja savus mājniekus un visus iepriecināja ar skaistām dāvanām, bet vispriecīgākās bija māsas un māte, kuŗas saņēma Juŗa mātes izaustās, rakstainās segas.

Pagāja svētki, un skolotāja atkal atgriezās skolā, jo viņa bija nolēmusi apciemot Juri, lai pārliecinātos, vai viņš nav saslimis. Vispirms viņa iemācījās slēpot un kad jau bija pilnīgi droša, ka nepaliks pusceļā Sviluma silā, viņa devās ceļā pa tām pašām sliedēm, kuŗas bija vēl jaužamas starp priežu un egļu augumiem, no tām dienām, kad Juris nāca skolā. Kaut gan viņa izbrauca tūlīt pēc pusdienas un brauca strauji, tad Līkā ezera krastu sasniedza tikai tad, kad krēšloja vakars. Un kad pārbraukusi ezera gludo, apsnigušo virsmu sasniedza smilšu pauguru, kur atradās Knauķu mazmājiņa, bija jau satumsis. Sasarkusi no tālā un nogurdinošā ceļa, viņa lēnām kāpa kraujā un ar interesi vēroja mazmājiņu. Tur viņa stāvēja kā laba siena kaudze: pelēka un līdz pusei

iepūtināta sniegā. Tikai mazā dūmu grīste, kas pacēlās no pussagruvušā skursteņa, liecināja, ka tur dzīvo cilvēki. Noraisījusi slēpes un pieslējusi pie mājiņas sienas, skolotāja notīrīja sniegu no kājām un pieklauvēja durvīm. Neviens neatsaucās, tikai tuvējās eglēs iekrita vējš un smagi šņākdams vēstīja, ka tuvojas atkusnis, jo lielais sals bija mitējies. Skolotāja pieklauvēja otrreiz un tad kāda vārga un klusa balss aicināja ienākt. Atvērot durvis, tās iečīkstējās, kā savu vecumu atgādinādamas, un skolotāja atradās tumšā priekštelpā. Kaut kur dziļāki atskanēja klusi, šļūcoši soļi un atvērās durvis. Skolotāja sveicināja un pārkāpa slieksni.

„Es skatos un skatos, bet nepazīstams cieminš," mazas lampiņas gaismā ienācēju saņēma Juŗa māte, veca, salīkusi sieviņa ar rūpju un bēdu iezīmētām rievām sejā.

„Es esmu Juŗa skolotāja," devās pazīstama atnācēja un tūlīt turpināja: „un jūs, laikam, esat viņa māte?"

„Jā, jā, es pati, es pati," pasteidzās atbildēt audēja un lūdza skolotāju apsēsties.

„Bet kur tad Juris?" vaicāja atkal skolotāja, jo zēna nekur neredzēja.

Bet audēja, laikam, skolotājas jautājumu nesadzirdēja, jo turpināja savu valodu:

„Ak tad jūs esat Juŗa skolotāja. Viņš jau par jums vien runā. Paldies, meit, par naudu, kuŗu samaksājāt man un Jurim. Visu dienu bija kā negudrs no prieka, kad atbrauca mājā. Tūlīt otrā dienā devās ceļā pie savas māsiņas. Viņš jau to tik ļoti mīl," un audējas balsi apslāpēja asaras...

„Vai tad jums ir arī meita?"

„Jā, piecus gadus jaunāka par Juri... Bet neņemat ļaunā, ka man tās asaras... Tik jau vien vēl ir tā prieka, kā tie bērni... Bet, lūdzu, sēžaties... Noģērbjat mētelīti... Es palīdzēšu," un audēja visādi centās pakalpot skolotājai, kaut gan ar savu slimo kāju kustējās lēni.

„Kad tad Juris būs mājās?" iejautājās atkal skolotāja, kad bija apsēdusies uz soliņa pie siltā mūrīša.

„Teicās vecā gada vakarā. „Māt, viņš teica," jauno gadu sagaidīsim visi kopīgi. Un ko viņš saka, to arī izdara. Meit, Juris man ir labs dēls. Viņš jau ir mans apgādnieks."

Skolā viņš ir labākais skolēns. Tādu dēlu izaudzināt ir gods."

„Jā, ar savu dēlu jūs varat lepoties.

„Ko nu, meit, vai tad es viņu audzinu. Pats visu dara un zina... Bet tagad uzvārīšu tēju un izcepšu gaļiņu. Cieminam jau jādod vakariņas."

„Nē, Juŗa māt, lai paliek. Ēst nemaz negribas."

„Tā nevar, tā nevar. Ja viņš zinās, ka neesmu Jums ēst devusi, tad dusmosies. Viņš jau man katru dienu māca un stāsta, kā citi ļaudis dzīvo un strādā... Nē, nē, es tūlīt," un audēja steidzīgi aizkliboja pie ļaužu darba, lai gatavotu viešņai vakariņas.

Skolotāja apskatīja mazo un zemo istabu. Trūcīgā un nabadzīgā istabas iekārta tīra un novietota noteiktā, vajadzīgā kārtībā. Nebija nekā no tās nolaidīgās nekārtības, kuŗu tik bieži nākas redzēt citos nabadzīgu ļaužu mājokļos. Pat balti aizkari aizsedza saplīsušās rūtis mazajā lodziņā. Vienā istabas stūrī

atradās stelles, un skolotāja redzēja, ka tās ir viņas segas, ko pašreiz auda. Uz galdiņa, pie Juŗa gultiņas, atradās grāmatu kaudzīte un krūzītē skuju zariņi, bet pie apkvēpušās, pelēkās baļķu sienas karājās Raiņa ģīmetne. Skolotāja piecēlās, lai apskatītu to tuvāki.

„Viņš saka, ka tas esot tas vīrs, kas ar savām grāmatām mācot, kā jādzīvojot vīriem. Esot sarakstījis daudz grāmatu," steidzās paskaidrot audēja.

Ārā aiz loga arvien skarbāk un gaudulīgāki auroja vējš, bet istabā bija silti un patīkami. Visa viņas nabadzīgā apkārtne pauda mieru un atpūtu. Skolotāja sēdēja, vēroja un domāja. Un viņai likās, ka Juris, kas visu iekārtojis un pārveidojis pēc sava prāta un izjūtām, šeit dzīvodams un mācīdamies, veido sevi par cilvēku, kas uzticas saviem spēkiem un, kas izaudzis liels, no dzīves prasīs to, ko apzināsies sevis vērtīgu un cienīgu. Viņš būs vienkāršs un patiess darbos, vārdos un domās. Būs tāds cilvēks, kā viņa mīļais Rainis saka: „Lūsti, ja liec, bet neļaujies liekties." Bet viņai interesēja, kas tas ir par spēku, kas Juri jau no pašas mazotnes ievadījis šādā dzīves izpratnē.

Un kad vakariņas bija paēstas un, pēc audējas neatlaidīgiem lūgumiem, skolotāja bija apsolījusies pārnakšņot mazmājiņā, viņa dabūja dzirdēt Juŗa jaunās dzīves stāstu...

Vecā audēja bija kāda pārtikuša vidzemnieka meita. Jaunībā liela draiskule un puišu mīlule. Reiz kādās lauku kāzās iepazinusies ar vienu jaunu ārstu, kam sekoja mīlestība un Juŗa nākšana pasaulē. Radušās nesaskaņas ģimenē, jo jaunais ārsts prasījis lielu pūra naudu. Vecāki lieguši un tā Juris palicis bez likumīga tēva. Pēc dažiem gadiem viņa apprecējusies ar kādu amatnieku, bet tas, dzērājs būdams, ar viņu apgājies neciešami un kādā dusmu brīdī grūdis tik nelaimīgi, ka pārlauzusi kāju. Kaunēdamies no savas ģimenes, bet nevarēdama tādu dzīvi paciest, audēja no vīra aizbēgusi un atnākusi uz šejieni. Abi bērni palikuši pie tēva, kas tos vienmēr sitis un bieži vien atstājis bez maizes. Kad Juris uzzinājis mātes dzīves vietu, tad atstājis māsiņu pie kāda saimnieka par ganu un pats kājām atnācis šurp. Visu rudeni viņš krāja ceļa naudu, lai varētu aizbraukt māsiņai pakaļ. Un tagad, ar skolotājas pasūtījumu, viņa sapnis piepildījies. Savu kluso un nopietno raksturu viņš mantojis no sava tēva, bet pacietību darbā viņam iemācījusi pati dzīve, jo dzīvodams pie dzērāja patēva, iepazinies ar slinkuma un vieglprātības postu.

„Tā, tagad esmu jums visu izstāstījusi. Tikai Jurim un citiem gan neko nestāstat. Citādi viņš būs nelaimīgs... Viņš ir tik savāds, dažreiz pāris vārdu, ko pasaku tā, kā viņš to nekad nesacītu, viņu uztrauc līdz asarām," nobeidza savu stāstu audēja un piecēlās, lai sagatavotu viešņai guļas vietu.

„Kā gan jūs varat aust, ja sāp kāja?"

Un audējas acīs iemirdzējās asaras, kad viņa atbildēja skolotājai:

„Es jau neaužu. Viņš, Juris, to dara. Pats iemācījās."

Skolotāja nekā vairs nejautāja, jo tareizes klasē aizmidzis. Naktīs, kad citi reizes klasē aizmidzis. Naktīs, kad citi gulēja, viņš auda, lai sapelnītu ceļa naudu māsiņai...

— — — — — — — — — — — —

Otrā dienā, kad vecais pulkstenis pie pelēkās, apkvēpušās sienas rādīja otro stundu pēcpusdienā, pāri Slīkšņu purvam, kur vasarā, rudenī un pavasarī klājās auksta un drēgna migla, soļoja divi cilvēka bērni: Juris un viņa māsiņa Aina. Kad viņi ienāca istabā un tos abus sagaidīja māte un skolotāja, tie abi priecīgi smaidīja. Pirmo reizi skolotāja redzēja, ka vienmēr klusais un nopietnais zēns lūpas paveŗ smaidam...

Un kad skolotāja devās mājup, tad viņa bija pārliecināta, ka arī šoreiz notiks tā, kā vienmēr: visi lieli vīri un gari savus pirmos gadus pavadījuši būdiņās...

Man patīk tas vīrs, kuŗš, sasniedzis trepju augšējo kāpsli, uzsauc apakšā stāvētājiem, lai dod vēl otras trepes augšā. *Kārlis Ulmanis*

Biškopības darbs un panākumi

E. Āboliņš
LLK biškop. instruktors

Bluķsaimes

Biškopība idejiskā un praktiskā nozīmē mazpulkos un vispār jaunatnes darbā visai piemērota nodarbības nozare. Tā neatrauj no cita darba skolā, tīrumā, amatniecībā, neprasa zemi, ne lielus ražošanas izdevumus, ļoti ātri attīstāma; mainoties dzīves vietai, arī drava viegli pārvietojama. Samērā ar pielikto darbu un kapitālu — biškopība ir arī ienesīgākā. Bet netiešais labums, ko dod bites ziedu apaugļošanā par labu citām nozarēm, vēl tālu pārsniedz paša biškopja guvuma vērtību medū un vaskā. Trūkstot bitēm, milzīgas nektāra vērtības izgaist, nekā laba nedevušas, jo nav citas nozares, kas varētu aizvietot bites krāšanas darbu. Tāpēc biškopība sevišķi nozīmīga, jo mūsu zemē gandrīz katrā vietā vēl gaist lielas, nesakrātas vērtības bišu trūkuma dēļ.

Jaunie draugi, bites gaida jaunus dravotājus! Liels goda un vērtības parādījums biškopībai tas, ka Virsvadonis šai nozarei tik izcilu vērību piegriezis pagājušā gadā. Tagad biškopība ierindota saimnieciski nozīmīgāko nozaru vidū ar noteiktām medus cenām un eksporta iespēju. Nācis norādījums, ka biškopībai pie katras skolas jābūt kā obligātoriskai nodarbībai. Speciāli biškopības veicināšanai skolās piešķirts krietns ziedojums. Pats par sevi saprotams, ka tas mums katram un arī skolu jaunatnei ir nevien aicinājums, bet arī pienākuma atgādinājums celt atkal senā godā biškopību.

1935. g. pavasarī Kalupes mazpulka divi dalībnieki un divas dalībnieces Saliniekos uzsāka biškopību ar 4 bluķsaimēm. Tās viņu rīcībā — katram vienu — nodeva vecāki, gan sākumā itkā novērošanai, kas no tā iznāks, jo līdz tam, bites bluķos turot un nekopjot, nebija gūti iepriecinoši panākumi.

Katram sava saime, bet kopējs darbs un instruktora pamācības pacēla spraiga sacensības darba prieku nevien jaunajos sācējos, bet arī vecākos un visā apkārtnē. Pirmie redzamie panākumi radīja uzticību, un auga griba mazo pasākumu paplašināt. Stropus gatavoja paši. Un panākumi bija labi.

Pirmā gadā bluķsaimes izvietotas Dad. Blata sistēmas stropos, un saimju skaits dalīšanā paplašināts līdz 7. Medus iegūts 54 kg, ar augstāko ražu 28 kg nedalītā saimē.

Nākošā 1936. gadā saimju skaits palielināts uz 15. Medus iegūts 165 kg. Ražīgākā saime deva 50 kg. 1937. gadā mācības dravā jau 24 saimes. Medus iegūts 120 kilogramu.

Mācības dravā, instruktora vadībā, tiek noturēti kursi un praktisko darbu demonstrējumi, kuŗos piedalās daudzi ieinteresētie, un rudeņos sarīkotie medussvētki draudzīgā kopībā pulcina akmeklētājus arī no kaimiņu pagastiem, tā godā ceļot jau senatnē svinētos biškopju svētkus.

Praktiski biškopības kursi

Gatavojaties pieccīņām!

H. Kalmiņš.

1067. Talsu ģimnaz. mazp. dalībnieces pēti groziņa vinumu.

1938. gads ir mazpulku pieccīņu gads. Šogad pieccīņas notiks vēl dažos rajonos, kas pagājušā gadā nepaspēja, visos novados un noslēgsies rudenī ar sacensībām valsts mērogā. Šī gada pieccīņās dārzkopībai izcila vieta. Tai veltītas divas nodarbības: 1) laukkopības - dārzkopības darbs un 2) mājamatniecības - mājsaimniecības darbs. Laukkopības-dārzkopības darbs būs o g u v a i a u g ļ u š ķ i r o š a n a (zēniem un meitenēm).

Mājamatniecības - mājsaimniecības darbs būs o g u u n a u g ļ u s t a n d a r t i e s a i ņ o j u m u p a g a t a v o š a n a. Standartiesaiņojumi ir valdības noteikti trauki ogām un augļiem. Tikai tajos turpmāk atļauts iesaiņot ogas un augļus un tos nosūtīt tirgū. Valdības noteiktie iesaiņojumi ir vairāki. Augļiem trīs dažāda veida kastes, ogām seši dažāda veida trauki - kastes un groziņi. Pieccīņu mājamatniecības darbam izvēlēti piemērotākie un parocīgākie iesaiņojumi:

Z ē n i gatavos a u g ļ u s t a n d a r t k a s t i 50 kg augļu (ābolu vai bumbieru) iesaiņošanai, m e i t e n e s pīs no priežu skaliem o g u g r o z i ņ u s.

Visiem pieccīņu dalībniekiem jau tagad, ziemā, jāvingrinās ogu iesaiņojumu gatavošanā, jo vasarā būs jāveic cits darbs — jāvingrinās ogu šķirošanā.

Lai darbs būtu sekmīgs, turpmākās rindās sniegšu ogu groziņu aprakstu, bet augļu kastes pagatavošanas apraksts būs iespiests nākošā „Mazpulka" numurā.

Ogu groziņu pagatavošana. Ogu groziņa pagatavošana no plēstiem priežu skaliem ir patīkams darbs un atsevišķo darba paņēmienu piesavināšanās te neradīs sevišķas grūtības.

S k a l u s a g a t a v o š a n a. Smalkkārtaini noaugušu 110 cm gaŗu priedes kluci pāršķeļ pa vidu uz pusēm un katru no tām sadala 2—3 gabalos. Atsevišķiem gabaliem izskalda serdi (mirušo koksnes daļu), kas skalu gatavošanai neder. Kluci sadalot, atsevišķo gabalu platums jāpiemēro vajadzīgo skalu platumam (sk. Pinums). Izskaldīto gabalu sadalīšanai biezākos skalos — skalu pagalēs labs darba rīks ir s k a l d n i s, kas ir 15 līdz 20 cm gaŗš tērauda asmens ar iemavu koka roktura ievietošanai.

Izskaldītie gabali jāaplīdzina ar cirvi un skalu pagales ar dūci (nazi), lai skali iznāktu vienāda platuma un lai skabargas nedurtos rokās. Tad var sākt

Skaldnis darbā

skalus plēst. No atsevišķās skalu pagales, kas ir ap 1,5—2 cm bieza, tūliņ neizplēš vajadzīgā biezuma skalus, bet pagali vispirms dala uz pusēm. Katru no iegūtiem gabaliem atkal savukārt dala uz pusēm un tā arvien plānākos skalos, līdz iegūst apm. 1,5—2 mm biezus skalus. Kamēr iemanās, ir lietderīgi katrreiz serdes pusi ņemt nedaudz plānāku, tad skali labāk plīst.

Sastrādājamo skalu pagali paņem kreisā padusē un galā iešķeļ ar asu dūci, asmeni ievirzot no vienas malas. Tiklīdz skalu galus var satvert ar pirkstiem, dūci izņem un skalus izplēš ar rokām. Darbā labākas sekmes gūst, ja serdes pusi pievērš ķermenim. Ja skali plīst nevienādi, izlīdzēties var vienu vai otru skala pusi vairāk pieliecot: ja plīst uz mizas pusi (muguras pusi — skatoties pēc gadskārtu izliekuma), tad stingrāk pieliec serdes pusi, bet ja vairāk plīst uz serdes pusi, tad savukārt spēcīgāk jāpievelk mizas puse. Ja ar rokām plēšot labi neplīst, tad virzienu — skalu biezumu notur ar dūča palīdzību. Der iegaumēt arī, kuŗa skalam mizas, kuŗa serdes puse, jo turpmāk groziņu pinot, tā būs jāievēro. Skalu malas jāapdrāž, ja tās par biezām, vai arī viena skala puse biezāka par otru, bet ja skals vēl par biezu un divus skalus izplēst nevar, tad tas jānodrāž plānāks. Drāžot skalu atbalsta pret galdu vai ceļgalu. Pie galda strādājot, kājās stāvot, darbs ir sekmīgāks. Galda augstums jāpiemēro augumam, lai nebūtu pārāk jāsaliecas.

Skalu veids šķērsgriezumā. Pinumā skaliem labi jāsakļaujas, tālab to malas izdrāž plānas. Īpatni veidots ir vaiņaga skals, ko iepin groziņa virsmalā. Tā šķērsgriezums atgādina stipri izstieptu trijstūri. Virsmala šim skalam ir ap 3—4 mm bieza, bet saskaru mala izdrāzta plāna.

Pinums. Ogu groziņi jāpagatavo pēc iespējas visi vienādi, tālab izmērus atzīmē uz mēru skala, kas darbā ļoti parocīgs. Groziņa izmēri, lielumu pieskaņojot izvēlētam standartgroziņam, mērījot pa iekšpusi, šādi:

Šādos grozos ogas sūtīt tirgū turpmāk nevarēs.

gaŗums 27,5 cm.
dziļums 8,0 cm,
platums 16,5 cm,

Groziņa pagatavošanai vajadzīgi pavisam 10 skali. (Skat. tabulu 26. lpp.)

Groziņa veidošanai lietojami tikai mitri skali. Ja pēc saplēšanas tie sakaltuši, jāiemērc ūdenī.

Pamatpinumam uz galda noklāj trīs gaŗumskalus vienu otram līdzās. Tad vienu no šaurākiem šķērsskaliem (4 cm platu) novieto zem malējiem gaŗumskaliem un tā, lai atliktos pāri brīvi gaŗumskalu gali apm. 10—12 cm. Tad virs tā liek atbalsta skalu, pret ko atbalstot kreisās rokas delnu, skali savā starpā sasaistīsies un pirkstiem būs iespējams brīvāk kustēties. Tāds stāvoklis turpmāko darbu ļoti atvieglo. Tagad veido-

Jaunais ogu iesaiņojumus — skalu groziņu sainis. Saini sasien ar auklu.

Kā top skalu groziņš

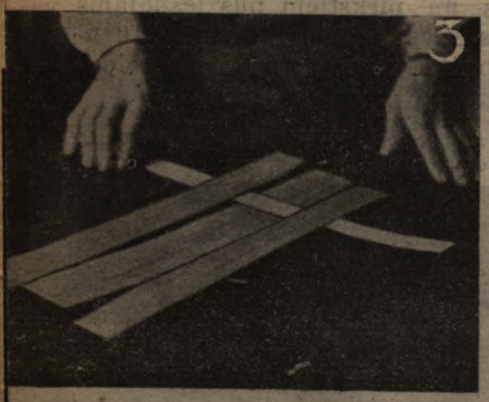

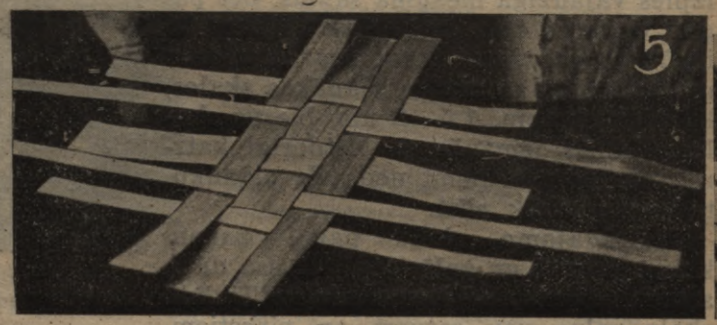

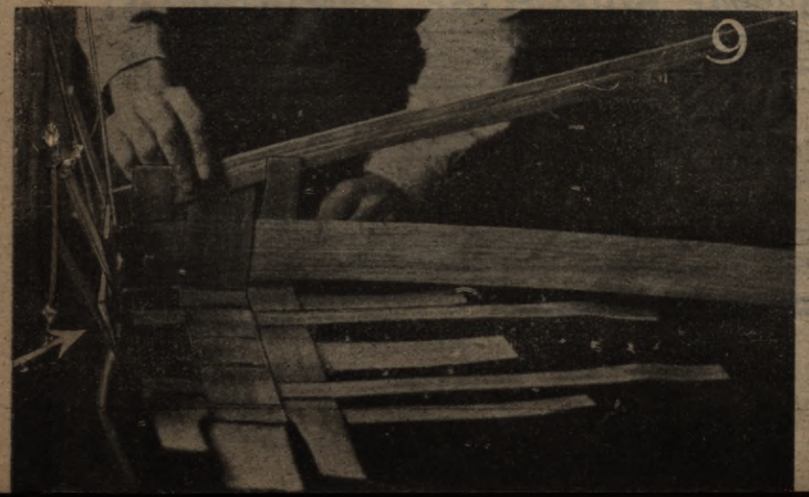

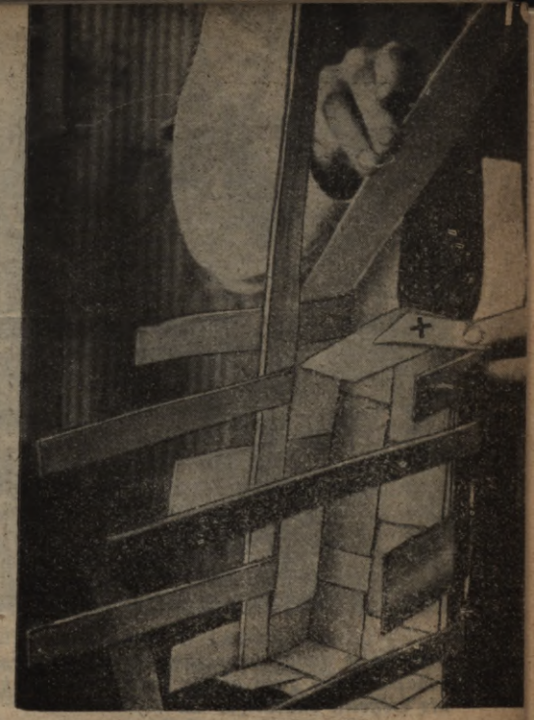

1. *Skalu pagali iešķeļ ar dūci.*
2. *Skalus izplēš ar rokām.*
3. *Pamatpinumam uz galda noklāj 3 gaŗumskalus un zem malējiem gaŗumskaliem novieto pirmo šķērsskalu.*
4. *Virs šķērsskala krustaniski gaŗumskaliem liek atbalsta skalu. Uz tā atbalstot kreisās rokas delnu, skalu starpā roda sasaistījums.*
5. *Sakārtots pamatpinums.*
6. *Skalu brīvos galus ielaužot, dūča asmeni atbalsta vēlamā virzienā.*
7. *Malējo gaŗumskalu galiem izdrāž iekšpuses.*
8. *Pamatpinuma sānos līdztekus gaŗumskaliem iepin sānskalus: I. — platākais sānskals ar 10 cm gaŗo brīvo galu, II — vaiņagskals. Darba paņēmiens, sānskalus ielaužot.*
9. *Pirmo groziņa stūri veido, sānu pinumu slejot uz augšu un izdrāzto gaŗumskalu galos iepinot sānskalus. Sāntuŗa virzienā redzams vaiņagskala novietojums un šķērsgriezums.*
10. *Trešā un ceturtā stūŗa veidojums un skalu sasaistījums. Pirms iepin skalus, jāielauž un jāpaliec apakšā sākumā atstātais sānskala brīvais gals (7).*
11. *Groziņu nostiprinot, gaŗo šķērsskalu galus apliec un nosmaiļo.*
12. *Skalā ar dūci iesvītro liekšanas vietu un brīvo galu aizbāž starp skaliem groziņa dibenā.*

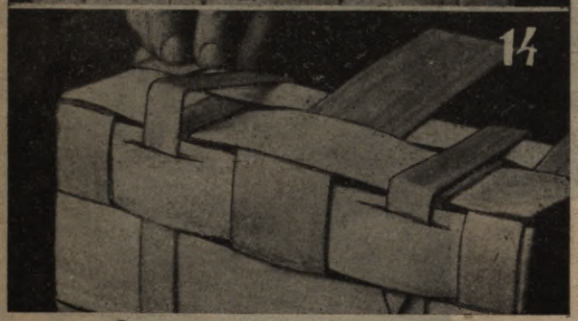

Groziņš ir daudz izturīgāks, ja gaŗo šķērsskalu apliecot smailo galu aizbāž nevis starp skaliem, bet aiz izšķelta skala. (13 un 14)

jam tālāk pamatpinumu. Aiz pirmā šķērsskala iepinam vienu šauro, bet gaŗo šķērsskalu, kuŗa liekie gali vēlāk noderēs groziņa malu nostiprināšanai. Šim seko platākais šķērsskals (vidējais). Aiz tā atkal otrs šaurais, bet gaŗais šķērsskals un beidzot otrs šaurais (4 cm plat.) šķērsskals (kāds bija pirmais). Pēc kārtas tie būtu:

Skalu nosaukums un apraksts	Skaits	Gaŗums cm	Platums cm	Biezums mm	Piezīmes
1. Pamatpinumam:					
a) Gaŗumskali .	3	55	4,5	1,5—2	
b) Šķērsskali .	2	40	4	1,5—2	
c) „ .	1	40	6	1,5—2	
d) „ .	2	70	2—2,5	1,5—2	
2. Sānu veidošanai:					
a) Sānskals . .	1	105	4	1,5—2	
b) vaiņagskals .	1	105	3,5—3,8		Šķērsgr. atgādina izstieptu trijstūri

I — īsais, pašaurais šķērsskals
II — gaŗais šķērsskals
III — īsais, bet platais - vidējais šķērsskals
IV — gaŗais šķērsskals
V — īsais, pašaurais šķērsskals

Tagad salīdzinām pēc mērskala izmērus — gaŗumu un platumu — un skalus sablīvējam vai izretinām. Iepinot šķērsskalus, jāraugās uz to, lai gaŗie šķērsskali, kuŗu galus vēlāk izlietosim

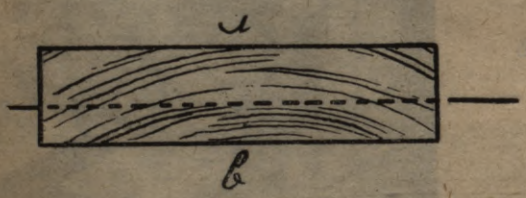

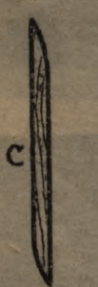

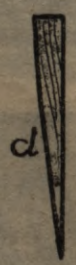

Pa labi: Skalu pagale šķērsgriezumā, a — mizas puse, b — serdes puse, pārtrauktā līnija iezīmē pagales šķēluma vietu, lai skali labi plīstu, c — pinumam sagatavota skala šķērsgriezums, d — vaiņagskala šķērsgriezums.

Pa kreisi: A — mēru skals, B — mēru skala stāvoklis pamatpinumā pārbaudot groziņa platumu.

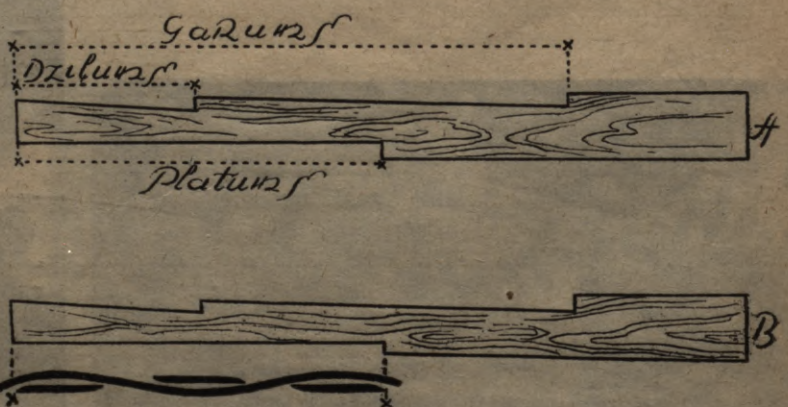

groziņa nostiprināšanai, pamatpinumā atrastos ar mizas (muguras) pusi uz augšu, citādi apliecot var pārlūst.

Pamatpinuma gali tagad jāapstrādā. Gaŗumskalu galus ielauž, v i d ē j a m (gar šķērsskala malu) ieskrāpējot svītru ar dūča asmeni un pieliecot, bet m a l ē j i e m — atbalstot dūča asmeni vēlamā virzienā un skala galu ceļot uz augšu. Bez tam m a l ē j i e m g a ŗ u m s k a l i e m brīvo galu iekšpuses izdrāž, lai vēlāk netraucēti varētu iepīt sānskalus. Līdzīgi apstrādā arī gaŗumskalu brīvos galus pinuma pretējā pusē. Tāpat rīkojas ar šķērsskalu brīvajiem galiem, bet te izdrāzumi nav vajadzīgi.

Kad visu skalu gali ielauzti, pamatpinuma vienos s ā n o s (līdztekus gaŗumskaliem) iepin sānskalus. Pirmo iepin platāko ar labi izdrāztām malām. Otrais sānskals ir vaiņaga skals un ar tā platumu var regulēt pēc vajadzības groziņa dziļumu; vaiņagskals var būt šaurāks, bet biezāks. Pirmo sānskalu iepinot atstāj ap 10 cm gaŗu gabalu pār', bet otro — vaiņagskalu iepinot, pārlaiduma nevajaga (tā galu liek līdz ar šķērsskala malu). Tad ielauž skalus, (lai varētu liekt), sānu pinumu slej uz augšu, iepinot sānskalus gaŗumskalu iepriekš izdrāztos galos, un piedzen, piesitot ar naža muguru.

Nu ir jāveido otrs groziņa stūris. Paceļam stateniski pirmā š ķ ē r s s k a l a brīvo galu, kas atrodas pamatpinuma pretējos sānos. Tad no ārpuses atzīmē jam liekšanās vietas abos sānskalos (ar naža smaili ieskrāpējot svītru pret stateniski pacelto skala galu), lai stūri apliecot un sānskalus iepinot groziņa virsa nebūtu platāka par dibenu. Ērtākai sānskalu iepīšanai pusveidoto groziņu sagāž uz sāniem.

Tad seko trešā stūŗa veidojums, kas ir pilnīgi līdzīgs tikko aprakstītam. Groziņu uzslej uz gala. Bet pirms iepinam skalus, jāielauž un jāpaliec apakšā pretējā (ceturtā) stūrī sākumā atstātais sānskala gals, kas tagad noder sānskalu sasaistījumam. Vaiņagskalu vēl ielauž un, atstājot ap 10 cm gaŗu gabalu, atlikušo galu nogriež. Šo brīvo vaiņagskala galu iepin tā, lai tas atrodas groziņa iekšpusē. Pirmais (apakšējais) sānskals izbeidzas pie ceturtā stūŗa, kur arī to nogriež.

S k a l u a p l i e k š a n a u n g r o z i ņ a n o s t i p r i n ā š a n a. Pirms gaŗo skalu apliekšanas groziņu vēl labi sadzen, pārbaudot pēc mēra dziļumu. Tad sāk apliekt skalus. Pirmo apliec tai vietā, kur atrodas vaiņagskala savienojums (pie ceturtā stūŗa). Ja liecot skals viegli ielūzt, nav nelaime. Vēl nosmailo skala galu ar tādu aprēķinu, ka to varētu aizbāzt aiz skala groziņa dibenā. Daudz labāk ir, ja galu aizbāž aiz ieplēsta skala. Kad gaŗo skalu gali apliekti, pārējos īsos skalu galus nogriež vai nu līdz groziņa malām, vai arī nedaudz zemāk, tomēr ne par īsu. Tad vēl aplīdzina visas spuras, skabargas, un groziņš ir gatavs.

Noslēgusies sacensība par stāstu „Meža cirtēji"

Paši lasītāji vērtēja par stāstu „Meža cirtēji" sacensībai iesūtītās atsauksmes. Lasītāji - mazpulku dalībnieki, iesūtīdami savus novērtējumus par atsauksmēm, ar lielāko balsu skaitu par labākiem ir atzinuši šādus darbus: 37. atsauksmi, 38. atsauksmi un 33. atsauksmi.

Pēc balsu vairākuma **pirmo godalgu Ls 25.— saņem** 37. atsauksmes autore **Elga Osītis, 296. Rundāles** I mazpulkā; **otro godalgu Ls 15.**— 38. atsauksmes autors **Pēteris Freibergs, 940. Jēkabpils vidusskolu** mazpulkā un **trešo godalgu Ls 10** — 33. atsauksmes autors **Arnolds Auziņš, 473. Augšgaujas** mazpulkā. **Redakcija.**

Čechoslovakijas republikas prezidents Dr. Edvards Benešs

Tālos ciemos

A. Treicis.

Starp daudziem tikumiem un labām atziņām jo svarīgu lomu mūsu dzīvē grib atkal iegūt viesmīlība, par kuŗu čekoslovāku tautai cildināma atziņa — „viesis mājā — Dievs mājā." Kuŗš gan mēs ar prieku un pateicību nepieminam to brīdi, kad varējām pie citiem viesoties, kuŗš ar ilgām nedomājam par to dienu, kad atkal varēsim viesos mīļu cilvēku gaidīt! Ar viesi nāk pie mums nebijušais, jaunais, valdzinošais. Viesojoties izraujamies no ikdienišķā, parastā un vienmuļā. Mūsos rodas vēlēšanās priecīgi smaidīt, siltus vārdus runāt un mīļi apskaut. Neprotam tad sīkumaini aprēķināt un vērtēt, jo labvēlības modinātā sirds grib apbalvot, aplaimot un svētīt, jūtot un zinot, ka viesis to pašu grib darīt mums. Viesmīlība paceļ mūs skaistākas dzīves un plašāku apvāršņu skatīšanai, lai redzētu, kas mūsos un mūsu dzīvē sīks un mazvērtīgs, kas liels un nozīmīgs. Aizritot viesošanās brīdim, pazūdot tā siltai gaismai, jūties it kā svešumā un aukstumā, un tad ar atjaunotu spēku meties darbā radīt, veidot, izdaiļot, lai prieks būtu mīļu cilvēku sagaidīt, lai cienīgs būtu apciemot.

Necienīgam viesim lieli atstatumi jāpārvar, tāli ciemi svešos novados, zemēs un tautās jāuzmeklē, lai izjustu un atzītu, ka mīļākie ciemi un dārgākie ļaudis ir tie, kas mums vistuvāku atrodas. Mums visupirms jāmācās viesoties pašiem sevī, savā ģimenē, mājā, tuvākā apkārtnē. Bieži vien mēs esam svešinieki paši sev, savām skaistākām jūtām, gaišākām vēlēšanām, saviem vecākiem un bērniem, savas istabas košajam svētvakaru un svētku stūrītim, savam dārzam un meža līcim, saviem saimes ļaudīm un četrkājainiem draugiem, kuŗi mums ne reti vien pretī traukuši draugu labvēlībā, bet atdūrušies pret mūsu vienaldzību. Par viesmīlību domājot, lai pieminam mirkli, kad Lielajā svētvakarā tēvs vai brālis atnesa eglīti skaistākā sadraudzības mirkļa rotai. Lai vienmuļu ziemas dienu gaitā pieminam brīdi, kad māte uz istabu līdzi paņēma jēriņu vai cālīti, kuŗam par asu ziemas skava bija kļuvusi. Mēs redzam, cik maz vajaga iet, lai tālu aizietu, cik maz vajaga līdzi paņemt, lai bagātīgi apbalvotu tad, kad sirdis silst un labvēlībā deg, kad neaizsērējuši viņas dzidrie, siltie strauti. Tikai tas, kuŗš mīļš viesis sev, savai ģimenei, mājai, savējiem un tuvai apkārtnei, būs gaidīts viesis tāliem ciemiem. Ja paši sev esam slogs, ja naidīgi mums tuvinieki, apkārtne un dzimtene, tad neuzņem mūs arī tālie ciemi. Izdzīti svešnieki esam, kamēr sevi, savējos, mājas un dzimteni atrodam.

Vispirms gribas stāstīt par čechoslovaku tautu un zemi, kuŗas ceļus ejot, laukus skatot, durvis veŗot un cilvēkus satiekot, liekas, ka vēl esi dzimtenes ceļos, laukos, sētās, ļaudīs. Un tad rodas vēlēšanās, kaut arī taviem bērniem, skaistā **Čechoslovakija, Latvijas** ceļus ejot, laukus skatot, durvis veŗot un ļaudis satiekot, liktos vēl esam dzimtenes ceļos, laukos, sētās, ļaudīs.

Patiesi vērtējumi un atbilstoši spriedumi prasa labu pazīšanu un nopietnus pārbaudījumus. Un tomēr ir iespējams arī acumirklī pazīt, īsti izjust un vērtēt.

Šādu acumirkļa izjūtu un vērtējumu skaisti rāda Anna Brigadere romānā Kvēlošā lokā, kur nejauši bēgļu gaitās īsu mirkli satiekas divi no dzimtenes izraidīti bērni — jaunava un jauneklis, un šai acumirklī izjūt un atzīst, ka viņi ir draugi, kuriem vienam otru aizmirst būs grūti.

Tikai īsus mirkļus esmu kavējies Čechoslovakijā, bet sirds skubina mīļi pieminēt šo tautu un zemi, kuras acu un ezeru dzidrajos spoguļos tik jauki atviz zemes, kā arī debess daiļums, laicīgais, kā arī mūžīgais skaistums, un kuru gribas raksturot kā reliģiozu tautu. Varbūt tas čechoslovaku tautai dārgā Masarika pozitīvais iespaids tai laikā, kad daudzām tautām zuda pamati zem kājām, jo viņas pamats nesatricināts kā garīgi veselai un reliģiozai nācijai. Par šīs tautas rakstura lielo veidotāju Masariku Šveices baznīcas vēstneša decembŗa numurā atrodams zīmīgs atstāstījums. Tais laikos, kad izglītotie ļaudis reliģiju uzskatīja par tumsoņu lietu, Masariks plašā sapulcē runā par kādu degošu jautājumu. Beidzot vēl kādu brīdi kopā paliek daži ļaudis, kuŗi lielāko tiesu neticīgi, lai lepotos ar Dieva noliegšanu. Kāds iespaidīgs, izglītots ateists, pazīdams Masariku kā ticīgu cilvēku, klātesošo noliedzēju pulkā jūtas skubināts šo gadījumu izmantot savu nolūku sasniegšanai un nicinādams jautā: „Gribētos zināt, vai cienījamais profesors lūdz?“ Visu skati vēršas uz zāles stūrī sēdošo Masariku. „Jā, es lūdzu,“ skan atbilde. Jautātājs šādu atbildi nav gaidījis, jūtas pārsteigts, bet cenšas savā lomā turēties: „Bet to jau jūs nedarāt pastāvīgi, apzināti, bet, varbūt, zināmā kārtā, iedvesmes brīžos!“ Jautātais mierīgi atbild: „Lūdzu vienmēr!“ Visi klātesošie sakustas. Jautātājs neatlaižas: „Ļoti gribētos zināt, kā filosofijas profesors lūdz!“ Notikuma dalībnieki domā, ka šis jautājums paliks bez atbildes, bet Masariks tāpat mierīgi atbild: „Mana mīļākā lūgšana ir — Mūsu tēvs.“ Notikuma atstāstītājs dalībnieks beigās piezīmē: „Vēl tagad pēc 32 gadiem jūtu šī mirkļa vareno iespaidu.“

Varens ir iespaids, kuŗu gūst šīs tautas viesis, vērojot ļaudis svētdienu un svētku gaitās, kur pielūdzējus aicina redzamas un neredzamas svētnīcas, kuŗi mīļu apliecina dievpalīgu, priecājoties un ciešot, strādājot un atpūšoties, sanākot un šķiŗoties.

Liekas, no īstas reliģiozitātes, kā no dziļa, skaidra avota izriet daudzi šīs tautas tikumi, starp kuŗiem jo sevišķi gribētos pieminēt darbīgumu un centību, veselību un sātību, viesmīlību un tēvu zemes mīlestību.

Sper pirmo soli šai zemē, un viss tev stāstīs par šīs tautas darbīgumu un centību. Izkopti lauki, skaistas mājas, labi ceļi, turība, veselība, dzīves prieks liecina par tautu — radoša darba darītāju. Ne tas še ir svarīgi, ka es darbojos un kustos no saules līdz saulei, vērša spēku savās kustībās izšķiezdams, sviedru plūdus izliedams, bet gan tas, ka daudz veicu, labi padaru, savu dzīvi un labklājību ceļu, savu apkārtni un zemi izdaiļoju, sevi laimīgu un bagātu daru. Veselas un attīstītas miesas, spirgta un atjautīga gara sadarbība še izpaužas, un viss briest un plaukst klusā, apzinātā mērķtiecībā. Cilvēks — radības vainags — ir ierosinātājs, organizētājs, atraisītājs un noteicējs, viņam paša Ra-

Slovaku jaunekļi dodas uz dievnamu

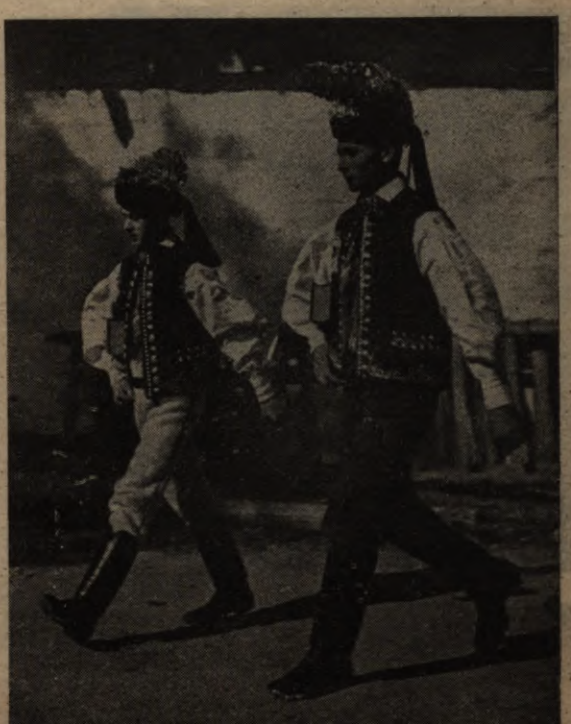

dītāja padotie spēki un līdzgaitnieki darbojas un kustas viņa gribas virzienā. Pats dārgākais, ko šāda darba darītājs gūst, ir apziņa par meistariski veiktu uzdevumu. Un tev atkal un atkal gribas meklēt un domāt — kā vēl labāk un pilnīgāk varētu turpmāk strādāt, skaistāk dzīvot!

Jāredz šīs tautas ziedošās meitas un dēli svētceres brīdī, darba ritmā, prieka izpausmē, lai zinātu, cik laimīgs un daiļš var būt cilvēks, kuŗa īpašumā ir veselība un kuŗam dabiska vajadzība ir sātība.

Tautas veselā kodola sastāvā velti meklēsim nesātīgas ēšanas un dzeršanas rūsas sagrauztus negaušus. Nerunājot par šīs tautas veselības un sātības dziļākiem iemesliem, ar atzinību jāpiemin priekšzīmīgas veselības uzraudzības un dziedniecības iestādes, plaši un vispusīgi piekoptais sports, tīrais, skaidrais gaiss, egļu meži, veselīgām izpriecām un tradicijām bagātā sabiedriskā dzīve.

Lai čechoslovaku viesmīlību un tēvu zemes mīlestību izjustu, pietiek satikties kaut ar ceļotāju pavadītājiem, pretīmnācējiem, pakalpotājiem, lai saņemtu no blakus nolūkiem un aprēķiniem neatkarīgas simpatiju jūtas. Pārdzīvojums ir dziļš un pilnīgs, gūstot iespēju ilgāku laiku uzkavēties viņu ģimenēs vai piedaloties tautas sarīkojumos un svētkos. Nav pozes, nav skaļuma še apbalvošanas priekam un pieķeršanās sirsnībai.

Runājot par čechoslovaku tautas dzīvi, ar cienību jāpiemin viņas sokoli — noteiktām metodēm, noteiktiem mērķiem audzinātā jaunatne, kuŗai mūsu zemē atbilst mazpulki. Zinādami, ka sokolu galvenie mērķi ir tautas un tēvzemes mīlestība, izglītība un veselība, saprotam čechoslovaku augsto kultūru un labklājību. Sokolu lielā sanāksme slet, kuŗai jaunatne un visa tauta pulcējas ik pēc sešiem gadiem, notiks 1938. gadā.

Ka dziļākā būtībā čechoslovaki ir aristokrati, liecina arī tas, ka mīļi viņiem ir skaistie tautas tērpi. Kad jākavējas svētdienu un svētku gaitās, kad jāsaņem un jāpavada mūža lielās dienas un tautas lielie notikumi, tad čechoslovakiem liekas bezkrāsains internācionālais sievietes un arī vīrieša tērps. Viņi nomet to, lai uzvilktu savus tautas tērpus, lai rādītu savas tautas aristokratisko seju. Tautas rakstura īpatnējos vaibstus atspoguļo arī viņu celtniecība, tradicijas un parašas. Garā skatot sevišķi dienvidaustrumu Morāviju un Slovakijas tērpu vizmu un skaistumu, rodas vēlēšanās aicināt arī savas tautas piederīgos pārdomāt, vai nebūtu labi ļaut arī mūsu vēlēšanām vaļu un tiesības piešķirt arī mūsu tautas tērpiem, tradicijām un parašām savā laikā un savā vietā? Liktos, ka pēc tautas tērpu uzvilkšanas un tradiciju spodrināšanas prasīt prasās Zāļu vakars,

Augšā: Čechoslovaku sportistes

Apakšā: Šumavas mežezera lieis

Jāņu diena un arī 15. maijs — diena, kuŗā sèvi atradām, savā sejā latvietības vaibstus saskatījām.

Maz Eiropā būs zemju, kuŗas rotā Čechoslovakijai līdzīgs atturīgs un svaigs skaistums, kuŗš atbrīvo, pacilā un iepriecina. Vispirms gribas pieminēt šīs zemes mežus, zaļo torņu tempļus — rotu skaistiem laukiem, mājām, norām; teiksmju noslēpumus — mūžmežu dziļumus, ko atveŗ sevišķi ziemeļu Bohemijas un Šumavas egļu šalkas.

Brīnišķīgs ir šo vareno mežu stāsts par tautas pagātni, cīņām, uzvarām, notikumiem un pārdzīvojumiem, sevišķi, kas no paša Radītāja čechiem piešķirti ja to klausāmies Šumavas egļu dziļumos, par neuzvaramu cietoksni pret neatlaidīgiem ienaidnieka uzbrukumiem. Bet spēks un svaigas dzīvības dvesma, kas tikpat brīnišķi še valdzina pirmatnējais strāvo cauri visai zemei un tautai, ikvienam atnācējam, kuŗš ļaujas radības spirgtajam glāstam.

Čechoslovakijas kalniem sevišķa pievilcība, jo tiem nav centrālo Alpu stinguma, pelēkuma, ledainības. Vijas un bango še līnijas un krāsas, mežu, noru, druvu dzīvība un skaistums. Še daudz kūsājošo kalnu strautu un upju, ūdenskritumu un aizu, apakšzemes alu un augstu galotņu, no kuŗām veŗas plašums neierobežotiem skatiem. Sevišķi valdzina dzidrie kalnu ezeri, kuŗi atspoguļo apkārtnes skaistumu un ļauj dziļi lūkoties savās vizmainās dzelmēs.

Zināmos Karpatu apgabalos gaiss ir neparasti dzidrs un viegls, kas saulei piešķiŗ savādu spožumu, caur ko krāsas gūst spirgtumu un svaigumu, kontūras noteiktību, skaņas vieglumu un plūdumu.

Auglīgās ielejās, starp kuŗām sevišķi jāpiemin Moldavas un Moravas ieplakas, redzamas skaistas druvas, augļu, apiņu, vīnu dārzi, skaistas mājas un pilis, plaši pazīstamas dziedniecības iestādes, kuŗām Teplicas apkārtnē ir pasaules slava, vēsturisku cīņu un notikumu vietas. Pa kalniem un lejām vijas ceļi un taki, nepārtraukti uzturot apkārtnes vērotāja uzmanību un sajūsmu.

Daudzo mežu un viņu iemītnieku dēļ še medībām sevišķa loma. Gada laikā še nomedī: 1 miljonu zaķu, 300.000 fazānu, 120.000 pīļu, 2 miljoni irbju. Droši mednieki še sastop arī nopietnākus pretiniekus, kā vilkus, lāčus, lūšus. Starp mednieku atrodam kungus, kā arī dāmas un daudzus ārzemniekus, bieži no valdnieku namiem.

No daudzām skaistām un ievērojamām Čechoslovakijas pilsētām pieminēšu galvas pilsētu Prahu, kuŗa atrodas uz Moldavas krasta, brīnišķā kalnu un ieleju apkārtnē, no saviem torņiem, terasēm un vaļņiem atveŗot skatus uz skaisto apkārtni, ar savām celtnēm, pieminekļiem, mūzejiem, krātuvēm stāstot par tagadni un pagātni, ar priekšzīmīgām izglītības iestādēm, atspoguļojot augstas kultūras plaukumu, ar skatu logiem un krāšņām jaunceltnēm — tautas turību un spēku. Atrazdamās Eiropas ģeografiskajā, bet ne reti arī notikumu centrā, Praha pildījusi un pilda vadošu lomu tautu dzīvē. 13. gadu simtenī viņai bijusi līdzīga nozīme ar Parīzi un Romu. Varam priecāties, ka vienam no mūsu vecākiem un spējīgākiem diplomātiem, bijušam sūtnim Kārlim Ducmanim, bijis gods un laime nodibināt un izveidot še Latvijas sūtniecību, kuŗai līdzīga nozīme ar mūsu zemes pārstāvniecībām Stokholmā, Londonā, Tallinā.

Teplicas apkārtnē

No medībām

Varam patiesi priecāties, ka daudz kas mūs vieno un saista ar šo simpatisko tautu, bagāto un skaisto zemi. Čehoslovakija, tāpat kā Latvija, pagātnē bijusi bieži nepārtrauktu cīņu vieta, kur norisinājušies vai visu Eiropas tautu drāmatiskie notikumi. Viņiem, tāpat kā mums, nācies daudz ciest no vāciešu varmācīgās tieksmes uz Austrumiem. Še, tāpat kā mūsu tautā, līksmu atbalsi guvis reformācijas aicinājums, cīņām bruņojot un varoņu godā ceļot diženus tautas dēlus. Šīs tautas armijas kodols — čechu leģionāri un latviešu atbrīvošanas bataljona karavīri — slēguši ieroču brālību tālos Sibirijas laukos neseno cīņu dienās, varonīgās kaujās, laužot ceļu uz dzimtām zemēm. Še jāpiemin Latvijas-Čechoslovakijas tuvināšanās biedrību pārstāvju, audzinātāju, valsts vīru un mākslinieku savstarpējie apciemojumi, tāpat šīs draudzīgās tautas mākslas panākumi Rīgā, kad Pārdotās līgavas izrādes pulcināja līksmu skatītāju pulkus mūsu operā. Ar prieku Prahas sabiedriskās un saimnieciskās dzīves vadītāji piemin Latvijas piedalīšanos šejienes gadskārtējā paraugmesē 1937. gadā.

Lai kopējie notikumi un pārdzīvojumi, vēlēšanās un centieni arvien pilnīgāku veido mūsu draudzību, savstarpējās labvēlības svētītai nākotnei.

Sargāsim lauku irbes un mazputnus

P. Bērziņš

Lauku irbe ir tipisks lauku vai, pareizāki sakot, tīruma putns. Mežos tās nedzīvo, bet cienī tīrumus, starp kuriem izkaisīti krūmu puduri vai nelielas birztalas. Dienvidzemēs tās dzīvo arī stepēs. Mūsu zemē un mūsu klimata ziņā radniecīgās zemēs lauku irbes biežāk sastopamas kalnainās vietās, kas izskaidrojams ar to, ka bargās ziemās kalnāju nogāzes un virsotnes mazāk segtas ar sniegu, kamdēļ tādās vietās irbēm vieglāk atrast barību. Lauku irbju barība sastāv no dažādām nezāļu sēkliņām, asniem, kāpuriem un kukaiņiem, bet rudeņos tās uzlasa no zemes arī izbirušos labības graudus.

Pretēji tautā izplatītam uzskatam, ka irbes barojas ar labību, kuŗa satura analīzēs pierādījies, ka augošas barības graudus irbe ēd samērā nelielos vairumos.

Lielāko daļu sava mūža irbes pavada uz zemes, jo spēj ļoti veikli un ātri pārvietoties ar savām īsajām, bet spēcīgi veidotām kājiņām. Lidojumā tās dodas tikai tad, ja cilvēks tās iztraucē, vai arī kāds plēsonis tās vajā. Lauku irbju lidojums ir ļoti ātrs un skaļš. Pulciņš irbju, ceļoties spārnos, dažreiz pārsteidz un sabaida vienu otru izklaidīgu cilvēku, kas savā nodabā klejojot pa tīrumu, izceļ irbju baru.

Lauku irbes apdzīvo noteiktus ra-

jonus, — neaizklīstot no tā apvidus, kuŗā pavadījušas bērnību. Katrai dzimtai vai baram ir savs rajons, kur ienācējas labprāt netiek paciestas.

Izņēmuma gadījumos, svešā dzimtā tiek uzņemti cālīši, ja tie palikuši bez vecākiem. „Bārenīšiem" svešais pulciņš ļauj pievienoties un tos sarga un baro kā pašu bērnus.

Lauku irbes ir ļoti sabiedriski putni un, izņemot perēšanas laiku, dzīvo pulciņos.

Lauku irbēm daudz ienaidnieku. Pa laukiem klejojošie kaķi (sevišķi vecie runči) un lapsas nodara irbēm lielu postu. Bet ļoti kaitīgas ir arī vārnas, kas izzog olas no lizdām, vai arī nolaupa mazos cālēnus. Dažas vanagu sugas (sevišķi zvirbuļu vanagi) ļoti terorizē irbes, uzglūnot tām no lauku vidū augošiem kokiem. Daudz olu no irbju lizdām izlaupa arī āpši.

Lielākais un bīstamākais ienaidnieks, — cik savādi tas arī neizklausītos, — ir bargās, sniega bagātās ziemas. Irdenā sniegā irbes izkašņā bedrītes, kuŗās pavada naktis. Ja naktī uznāk sniegputenis, — tās ieputina sniegā. Ir zināms, ka atkušņiem seko pēkšņš aukstums, kas rada sniega virskārtā ledus garoziņu, ko irbītes vairs nespēj atlaust, lai izkļūtu brīvībā. Protams, visi ieputinātie putni aiziet bojā šajos baltajos kapos.

Drūmi un ļoti grūti laiki sākas lauku irbēm, ja sniega sega ar 2—3 pēdu biezu kārtu vienmērīgi nosedz zemi. Tām sāk trūkt barības, tās badojas, un simti un tūkstoši šo skaisto putnu nomirst lēnā bada nāvē, ja cilvēki tām nepalīdz.

Šādās ziemās mēs varam redzēt, ka novārgušās, nespēcīgās lauku irbes, žēli čirkstot, staigā pa ceļu malām un grāvju uzbērumiem, uz kuŗiem virs sniega segas atrodamas nenopļautas nezāles. Tās uzmeklē šīs vietas, lai glābtu dzīvību, uzlasot sniegā izbirušās nezāļu sēkliņas.

Bada mocītas, irbes kļūst stipri pārdrošas un dodas pat māju pagalmos un labības šķūņos. Tāpēc pie mums lauku irbju vairums ir svārstīgs. Pirmos pēckaŗa gados to bija diezgan daudz. Tad

Irbju barošanas nojumītes

sekoja pāris sniega bagātas ziemas, un irbju skaits katastrofāli samazinājās.

Pēdējos gados, pateicoties labvēlīgām ziemām un mērenai irbju medīšanai, viņu savairojies apbrīnojami daudz un tagad, mūsu nācionālā medību saimniecībā tās kļuvušas par ievērojamāko un biežāki sastopamo medījumu. Bet nav jāaizmirst, ka lauku irbes lauksaimniecībai ir ļoti derīgs putns, jo viņas iznīcina, patērējot barībā, milzu vairumu dažādu sakņaugu, sevišķi cukurbiešu, kaitēkļus.

Šī gada ziema ar vienmērīgo un dziļo sniega segu mūsu irbēm var kļūt likteņīga, un ja mēs tām nepalīdzēsim, simti

Teltveidīgie slieteniši lauku irbju barošanai

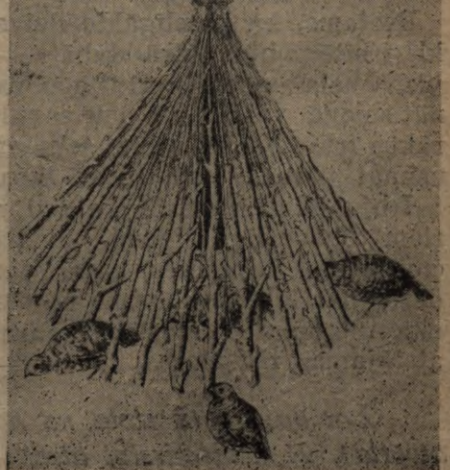

tūkstoši šo skaisto putnu iznīks un nobeigsies bada nāvē.

Mazpulku dalībnieki un mazpulku vadītāji, palīdziet lauku irbēm un arī mazputniem!

Kā labāk veikt minēto uzdevumu? Par to variet pieprasīt tuvākus norādījumus vietējās virsmežniecībās, bet arī šeit sniegšu īsus norādījumus.

Mazputnu barošanai ārpus mājām, augļu dārzos izliekamas lēzenas un vaļējas kastiņas ar graudiem, maizes drupatām, bet dažu putniņu ēsmai ļoti noderēs svaiga, nesālīta speķa gabaliņi. Katrā ziņā ir jāiegaumē, ka stipri sālīts speķis putniem ir kaitīgs. Speķi var atvietot ar kaulainas liellopu (novārītas) gaļas gabalu. Lai putni neaiznestu speķa gabaliņu, tie viegli pienaglojami vai piesienāmi ar tievu stiepulīti.

Tas ir viss nepieciešamais mazputnu ēdināšanai. Pāris sauju graudu (miežu vai kviešu) pietiks ilgam laikam, — bet ar to iegūsiet iespēju novērot putniņu dzīvi. Bet labi pārziemojušie putni, kā augļu dārzu kaitēkļu iznīcinātāji, jūsu tēviem un mātēm to bagātīgi atmaksās jau nākošā pavasarī.

Tāpēc savu tēvu sētās un skolās ķeraties ar drosmi pie šī darba.

Pie apstākļiem, kādi ir šogad, irbes ir jābaro regulāri vai pat jāieķeŗ un līdz pavasarim jāuztur mākslīgi.

Protams, ka veselīgākie dzīves apstākļi irbītēm būs brīvā dabā, — tikai ir viena nelaime, un proti: viņas var ieputināt sniegā, vai arī tur, kur sapulcina vairākus irbju barus, viņām seko un uzbrūk vanagi, vārnas, kaķi un arī lapsas.

Irbju ēdināšanai ierīkojami no žagariem teltsveidīgi slieteņi, vai arī 30—50 cm augstas nojumītes, kuŗas vienmēr noderēs par labu paslēptuvi no vanaga vai cita plēsoņas. Slietenīšu žagaru starpas atstājamas tik platas, lai caur tām varētu ielīst irbe, bet ieeja kaķiem un lapsām lai būtu par šauru.

Barību var izlikt arī ēku sienmalēs, izraugot tādas vietas, no kuŗām vējš sniegu aiznes, tikai šādi barojot izies vairāk barības. Lauku irbju ēsmai vislabāk noderēs pie labības vai šķirošanas savāktās nezāļu sēkliņas, kuŗas ir irbju iemīļotākā barība. Var izēdināt arī II un III šķir. kviešu graudus, jo I lab. kviešus nav nozīmes izbarot, tie tikai sadārdzinās barību. Mieži un auzas ir mazāk piemēroti. Barošanas vietās obligātoriski jāizliek grants vai rupja smilts. Vēlams pasniegt arī zaļbarībai svaigu kāpostu lapas vai galviņas, bet ja to nav, var izlīdzēties ar sasmalcinātiem kartupeļiem.

Turot irbes ieķertas, tās var novietot aukstās ēkās vai ēku bēniņos — jumtu telpās. Slēgtās telpās irbēm jāpasniedz sniegs vai ūdens.

Ir ļoti jāuzmanās, iesākot stipri novārgušu irbju barošanu, jo novājinātie gremošanas orgāni nespēs stauji uzņemto barību pārstrādāt, un irbes nobeigsies. Tāpēc 3—4 dienas tās jābaro, dodot ierobežotus barības vairumus un tikai pēc tam, kad tās manāmi atspirgušas, var dot, cik spēj apēst.

Centīgākiem lauku irbju kopējiem Mežu departāments, saziņā ar Lauksaimniecības kameras vadību, 1938. g. pavasarī sadalīs godalgās Ls 500,—.

Mazpulku dalībnieki! Aicinot jūs šinī interesantajā darbā, es ceru, ka Jūsu čaklās rokas darīs un padarīs daudz. Nenokavējiet! Ķeraties pie darba! Esiet par priekšzīmi citiem zēniem un meitenēm, — Jūs būsiet veikuši cildenu tēvzemes darbu.

Ar to būsiet pakalpojuši dzimtenes dzīvās dabas aizsardzībai, — kuŗu mīlēt un dedzīgi cienīt mūs visus ir aicinājis Jūsu Virsvadonis — latvju tautas mīļotais Prezidents.

Lai pasargātu irbes no bojā ejas: 1) atstājat labības šķūņu durvis pa dienu atvērtas, 2) neaizmirstat atrakt dažās vietās rudzu zelmeni.

Saistošas sacensības mazpulku dalībniecēm

I. ZAULS

Aluminija un emaljēts šķīvis un māla krūze

Ziemas mēnešos, kad ārā visu klāj bieza sniega sega, mazpulku meitenes čakli strādā dažādus mājas darbus: šuj, auž, gatavo ēdienus, kopj un daiļo savas dzīvojamās telpas un t. t. Vasarā, kad atkal tiksies kaimiņu mazpulki, katrs gribēs parādīt, kas ir padarīts un kas ir sasniegts. Kā to parādīt? Rīkosim sacensības. Meitenes 1938. g. vasarā varēs sacensties ēdienu gatavošanā. Tās ir diezgan neparastas sacensības, daudzām dalībniecēm pat gluži svešas. Bet lai tas nemazina meiteņu drosmi un uzņēmīgo garu. Vēl līdz vasarai ir diezgan tālu, tādēļ laika daudz, lai sekotu mazpulku nozares norādījumiem un sacensībām labi sagatavotos.

Sacensībās novērtē dalībnieču darbu prasmi (pareizos paņēmienus), kustību un domu veiklību un ātrumu. Apzinīgi strādājot, mēs pastāvīgi piedomājam, lai visu izdarītu pareizi un iespējami ātri. Bet mums trūkst salīdzinājuma. Mēs lāgā nevaram spriest, vai strādājam pietiekoši ātri, vai vēl daudz jāvingrinās, lai sasniegtu augstāko veiklību. Tāpat vienu otru sīkumu darba izpildījumā mēs varbūt nemaz tik pareizi nepadarām, bet tas paslīd mums nepamanīts garām. Sacensībās visas šīs lietas noskaidrojas, jo mēs sevi varam labi salīdzināt ar citām darbu darītājām. Tādēļ sacensībās ir vērts piedalīties ne tik daudz pirmo vietu izcīnīšanas labad, bet gan vairāk lai m ā c ī t o s, gūtu lielāku pārskatu par savu darbu. Tas vēlāk, kad būs darbu ļoti daudz un dienas tomēr nepagarināsies, mums bagātīgi atmaksāsies.

Sacensību noteikumi.

Vispirms dalībniecēm jāsacenšas savā mazpulkā. Labākās varēs piedalīties rajonu sacensībās un tur pirmo vietu ieguvējas novadu sacensībās. 1938. g. būs sacensības valsts mērogā, tajās varēs piedalīties tās meitenes, kuras novadu sacensībās būs ieguvušas pirmās vietas.

Sacensībās katra dalībniece pilnīgi patstāvīgi pagatavos v i e n u no šādiem ēdieniem:

1. Sakņu piena zupa.
2. Jēra (teļa) gaļas sautējums ar saknēm un kartupeļiem.
3. Rupjmaizes maisījums.
4. Rūgušpiena zupa ar maizi.
5. Dzērveņu (vai citu produktu) uzpūtenis ar pienu.

Darba novērtējuma tabula

Praktiskais darbs			Derīgums			Rezultāti			Kopējais
Paņēmieni	Ātrums	Vidējais	Gatav. gaita	Barības vērtību apskats	Vidējais	Garša	Izskats	Vidējais	vidējais
1—10	1—10	1—10	1—10	1—10	1—10	1—10	1—10	1—10	1—30

Emaljētas un māla bļodas

6. Kāpostu vīstokļi.
7. Sautēti burkāni.

Katrai dalībniecei sacensībās būs nepieciešams šāds inventārs:

1. Katls 3—5 ltr tilp. — 1 gab.
2. Bļoda — 2—3 ltr tilp. — 1 gab.
3. Krūze — 1½—2 ltr tilp. — 1 gab.
4. Krūzīte — 1 gab.
5. Šķīvji — 2 gab.
6. Litrs — 1 gab.
7. Koka kaŗote, lielāks nazis, sakņu nazītis, dakšiņas, ēdamkaŗote, tējkaŗote — à 1 gab.
8. Gaļas-sakņu dēlītis — 1gab.
9. Putu slotiņa — 1 gab.
10. Balts diegs — 1 spolīte.
11. Virtuves priekšauts, lakatiņš, virtuves dvielis, rīku lupata, trauku mazgājamā suka — à 1 gab.
12. Ūdens spainis — 1 gab.

Daļu inventāra sagādās sacensību rīkotājas uz vietas. Tādēļ līdzi ņemamo

Naži, rīve un alvota stiepuļu putojamā kaŗote

priekšmetu sarakstu katrā atsevišķā gadījumā mazpulku vadītājs nosauks dalībniecēm īsi pirms sacensībām. Tomēr dalībniecēm jāparūpējas, lai minētie priekšmeti visi saimniecībā būtu labā kārtībā, jo nevar zināt, kuŗus vajadzēs līdzi ņemt.

Produktus dalībniecēm dos uz vietas. Par tiem būs jāmaksā apm. Ls 0,75.

Minētais inventārs pa lielākai daļai dalībniecēm ir jau mājās. Bet ja vienai otrai kāda no priekšmetiem trūkst, tad tas vēl jāiegādājas.

Sacensībās ēdienus karsēs uz pašpagatavota pavarda brīvā dabā*). Pavardu veidi ir ļoti dažādi, no kuŗiem vietējiem apstākļiem jāizvēlas vispiemērotākais. Par pavardu ierīkošanu „Mazpulkā" rakstīs vēlāk. Lauku pavardiem ieteicams čuguna katls ar līksti. Nepieciešams arī vāks. Ja mājās tāda nebūtu, tad jāpagatavo no dēļiem, pierīkojot ērtu rokturi. Uz dažiem pavardiem var gan lietot arī cilindriskos katlus ar osiņām (materiāls: alumīnijs vai emaljētais metalls). Bļoda var būt māla (bļodas cena Ls 0,45). Krūzīte un šķīvji var būt no porcelāna, fajansa, māla vai emaljētie (Cenas krūzītēm: māla Ls 0,12, emaljētā Ls 0,12, alumīnija Ls 0,85, šķīvji: — emaljētais Ls 0,80, alumīnija Ls 1,35). Piemērotākie trauki nometnes vajadzībām ir alumīnija, jo tie ir visizturīgākie.

Virtuves darbus ļoti atvieglina un paātrina pareizie naži. Katrā ziņā tiem vienmēr jābūt ļoti asiem, tīriem. Gaļas griešanai vajadzīgi gaŗāki naži ar plānu asmeni. Sakņu tīrīšanai piemēroti mazi, gludi naži no nerūsoša tērauda (Cena virtuves nazim Ls 2,10, sakņu nazītim Ls 0,65).

Bez tam vēl uz nometni jāņem līdz rīvīte un putu slotiņa vai kaŗote. Putu slotiņu var katrs mājā pagatavot, sataisot no tāda koka žagariem, kas nedod piegaršu, mazu slotiņu kaŗotes gaŗumā

*) Vingrināties ēdienu gatavošanā var visu laiku virtuvē pie parastā pavarda.

un rokturi cieši nosienot ar diegu. Žagariņi iepriekš jānomizo un jānoplaucē vārošā ūdenī. Kas vēlas, var pirkt arī gatavu putojamo rīku. Visieteicamākā ir uzņēmumā redzamā putu kaṛote (cena putu kaṛotei Ls 0,38, rīvītei Ls 0,30).

Labākie ūdens spaiņi ir emaljētie. Spaiņu emalja ir dažādā labumā un tādēļ arī dažādā cenā. Viena no labākām emaljām ir zviedru firmas „Kockum". Nometnē var lietot skārda spaiņus, kas ir daudz lētāki. Virtuves rīku lupatai jābūt tādai, kas labi uzsūc mitrumu. Bez tam tā ir jāapvīlē, lai auduma malas nebūtu izirušas. Priekšauts vēlams balts, bet var būt arī krāsains. Lakatiņam jābūt tik lielam, lai zem tā varētu apsiet visus matus. Virtuves inventārs jāapzīmē ar mazpulka numuru, nosaukumu un īpašnieces uzvārda un vārda pirmiem burtiem. Tādas pašas atzīmes nepieciešamas uz virtuves drēbēm un dvielī.

Sastādot līdzi ņemamo inventāru, ieteicams vispirms ieskaitīt visus tos rīkus un piederumus, ko var no mājām dabūt. Ja daži priekšmeti būtu jāiegādājas no jauna, tad pareizāki būtu pirkt labāko, kaut arī dārgāko, jo tas būs izturīgāks, tā tad kalpos ilgāku laiku.

Māla, emaljētas un alumīnija krūzītes un litra mērs

Sacensībās gatavojamo ēdienu samēri un pareizi darba paņēmieni būs aprakstīti turpmākos "Mazpulka" n-ros.

Ziemas sanāksmes

Agr. K. ĶIRSIS

Mazpulku rosīgākais darba cēliens ir vasara, tomēr arī ziemā katram dalībniekam ir jāatrod laiks mazpulka sanāksmēm un jāsaprot, ka mazpulks, kā organizācija arī prasa savu daļu brīvā laika. Lai sabiedriskais darbs mazpulkā labāk sekmētos, ziemas sanāksmēs visiem dalībniekiem jāiepazīstas pilnā mērā ar mazpulku darbības un iekārtas noteikumiem, kā arī ar sanāksmju norisi un tehnisko darbu kārtību. Tāpat ziemas sanāksmēs jāpārrunā visi jautājumi, ko pēdējā laikā veikusi nācionālā valdība mūsu tautas un valsts labklājības celšanai. Šoziem mazpulku sanāksmēs jāpiegriež sevišķa vērība mūsu Virsvadoņa aicinājumam pag. gada pļaujas svētkos — celt lauku ražas un darba ražību par 50%.

Katram dalībniekam, lielam vai mazam, ir jāizprot šie vārdi un jāprot tie paust tālāk saviem vecākiem, brāļiem un māsām.

Mazpulkam jābūt tai organizācijai, kas palīdz mūsu tagadējā laikmeta sasniegumus popularizēt un izprast latviešu tautas lielā laikmeta garu arī plašākai sabiedrībai.

Un katram arī pēc savām spējām un spēka ir jādara kaut kas, lai celtu darba ražību gan laukos, gan pilsētās. Katram dalībniekam ir jāstrādā fiziskais darbs, lai izlabotu vienu otru sīkumu vai nekārtību sētā, mājā vai dzīvoklī, ko, varbūt, pieaugušie ļaudis palaiž kā neievērojamu garām. Bet katram ir jāstrādā arī sabiedriskā laukā un sarunās, sanāksmēs un sabiedriskos sarīkojumos lēnie un mazdušīgie jāpārliecina, ka Latvijai ir nācis laiks, kad nedrīkst būt neviena uz vietas stāvētāja, bet katram ir kaut kas jādara, kaut kas jāveic, lai labāks, glītāks būtu arums gan laukā,

gan sabiedriskā druvā. Mūsu zemē nedrīkst būt gļēvo un neuzņēmīgo, kuŗi negribētu censties uz priekšu tikt, bet tikai domātu: lai jau nu iet viss, kā gājis, gan jau kā nekā savu mūžu nodzīvošu. Mūsu zemē vēl visām dzīves nozarēm jāiet augšup un uz priekšu, jo mums ir gan ievērojami rekordsasniegumi atsevišķās nozarēs un vietās, bet mūsu caurmēra skaitļi gan lauku ražām, gan pilsētu darba ražībai ir visumā vēl mazi.

Katram dalībniekam jāsagatavojas nākošās vasaras darbam, apbruņojoties zināšanām, uzņēmību un ticību — pacelt sava apstrādājamā lauciņa ražību par 50%, salīdzinot ar pagājušo gadu. Mazpulka dalībnieka laucinā gūtie panākumi būs labākais ceļa rādītājs ikvienam zemkopim un dārzkopim. Lai labāk sagatavotos nākošam darbam sanāksmēs, jāpārrunā pagājušās vasaras darbība. Viens vai divi dalībnieki nolasa referātus, pēc kam visi tos pārrunā. Katrs dalībnieks norāda uz saviem novērojumiem un piedzīvojumiem.

Ļoti ieteicams, lai dalībnieki visi pēc kārtas katrs savā sanāksmē atreferē īsumā to, kas rakstīts jaunākā „Mazpulka" numurā. Tas veicina dalībniekos lielāku interesi par savu mēnešrakstu, palīdz labāk izprast dotos aizrādījumus un laikā tos izpildīt.

Dažas sanāksmes ieteicams apvienot ar t. s. „vakarēšanu", mazpulka dalībnieku pašu starpā, kur jaunatne kopīgi strādātu dažādus rokdarbus, saistot darbu ar dziesmām, mīklu minēšanu un pasaku stāstīšanu. Katram mazpulka dalībniekam jāzina mīklas, ko uzdot citiem, jāprot uzdotās atminēt, tāpat jāzina arī kāda tautas teika vai pasaka, vislabāk tāda, kas saistās ar tuvāko apkārtni vai ar kādu vēsturisku notikumu mūsu dzimtenē. Arī tautas dziesmu krājumam katra mazpulka dalībnieka galvā vajadzētu būt krietni lielākam nekā tagad tas mēdz būt. Mūsu senčiem ir bijusi katram darbam, katram gadījumam piemērota tautas dziesma, bet tagad mums bieži vien pietrūkst tautas dziesmas, kad vajadzība ko teikt vai dziedāt.

Ziemas sanāksmēs jāpārrunā arī nākošās vasaras ekskursijas, kur vēlētos braukt un ar ko vēlētos iepazīties. Neviena mazpulka ekskursija nedrīkst notikt tā, kur pa ceļam netiktu apmeklēts kāds mazpulks vai mazpulka dalībnieks, kur netiktu redzēts citu jauniešu darbs un sadzīve. Ziemas sanāksmēs jāsakārto albumi ar mazpulka dzīves un darba skatiem. Vēlams kādu albumu no sava mazpulka nosūtīt kā sveicienu kādam tālākam mazpulkam. Sevišķi ar tiem mazpulkiem, no kuŗiem pagājušos Ziemassvētkos saņemts kāds dāvinājums: svētku eglīte vai dāvanu sainītis, jāuztur labas un draudzīgas attiecības. Pagājušā gada nometnēs, sacīkstēs, pļaujas svētkos mazpulku dalībnieki savstarpēji iepazinās ar daudziem dažādiem tāliem un svešiem mazpulkiem. Šī iepazīšanās turpināma ziemā, sarakstoties vai arī nodibināma draudzība ar kādu citu mazpulku. Mazpulka vadītājam ir visu Latvijas mazpulku saraksts ar adresēm, kur var izvēlēties to mazpulku, ar kuŗu dalībniekiem vēlas pārmainīt domas vai arī apmainīties skatu albumiem. Tie, kas jau pietiekoši savstarpēji iepazinušies, var sarakstīties un vienoties nākošā vasarā apmainīties savām dzīves vietām. Dalībnieks no Vidzemes vai Latgales var aizbraukt padzīvot pie cita mazpulka dalībnieka vecākiem Zemgalē vai Kurzemē un otrādi, un izpildīt tos pašus darbus un pienākumus, ko veic savās mājās. Tādējādi nevienā saimniecībā darba rokas nesamazinātos.

Ja kādam mazpulka dalībniekam iespējams uz visu vasaru vai arī veselu gadu aizbraukt no tēva mājas, pastrādāt pie sveša saimnieka, kuŗa dēls vai meita arī mazpulka dalībnieki un varbūt jau pazīstami, tad Latvijas Lauksaimniecības kamera šādiem praktikantiem svešās saimniecībās izmaksā arī īpašu pabalstu-stipendiju, līdz Ls 100,— par vienu gadu. Saprotams, pirms izbraukuma gan jāpiesakās LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā, citādi pabalstu nepiešķirs.

Ziemā katrā mazpulkā jācenšas arī pavairot dalībnieku skaits, aicinot piedalīties mazpulka darbā visus tos, kam būtu vajadzīgā interese un patika strādāt. Daudzos gadījumos ir jaunekļi un jaunavas, kas labprāt piedalītos mazpulka darbā, bet tiem ne pašiem, ne vecākiem nav sava īpašuma, ne zemes stūrīša, kur tie varētu izpildīt kādu patstāvīgu uzdevumu. Mazpulku dalībnieku — zemes īpašnieku bērnu pienākums ir palūgt savus vecākus, lai tie palīdzētu bezzemnieku jaunatnei, dodot viņu rīcībā nelielus zemes gabaliņus. Cerams, ka neviens to arī neliegs. Mazpulku īpatās nodarbībās atrod savu vietu arī tie, kuŗiem nav iespējams nekādu zemes darbu strādāt — tā tad arī tādi, kuŗiem nav iespējams zemi sagādāt, nav noraidāmi.

Sevišķi nepieciešami mazpulkā saistīt skolu beigušo jaunatni, kuŗa ziemā ir brīvāka no ikdienas pienākumu izpildīšanas un ar lielāku centību var nodoties mazpulka darbam sanāksmēs, pārrunām, veselīgām izpriecām un nest latviešu garu un jaunos tikumus pieaugušo vidū.

Mazpulku darbā jāvienojas kopīgi saimnieku, rentnieku, kalpu un ierēdņu bērniem, tāpat skolēniem, kas vēl mācās un sagatavojas dzīvei un arī tiem, kas jau skolu beiguši un iesākuši paši patstāvīgas dzīves gaitas, laukos vai pilsētā, neatkarīgi no viņu aroda un nodarbošanās — jo mazpulku darbā visiem ir viens kopējs mērķis — „Augsim Latvijai!"

Paziņojumi

● Par jaundibinātā Jaunlatgales novada mazpulku inspektora v. i. iecelts **J. Berģis**, un, sākot ar š. g. 1. janvāri, runājams katru piektdienu **Jaunlatgalē, Kalpaka ielā 12, tālr. Jaunlatgale 83.**

● **Atgādinām, ka ziņojumu veidlapas par 1937. g. darbību, kas piesūtītas vaditājiem, jāizpilda un 2 eks. jāiesūta novada mazpulku inspektoram — un nevis LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai — noteikti līdz š. g. 1. februārim.**

● Mazpulku dalībniekus un dalībnieces, kas vecāki par 16 gadiem un vēlētos pa vasaras laiku strādāt par praktikantiem svešās saimniecībās, lūdzam pieteikties LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā.

● Pilsētu mazpulku dalībnieki un dalībnieces, kas vēlētos pa vasaru iet par ganiem uz laukiem, arī var pieteikties LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā, kas uzņemsies starpniecību vietu apgādē.

● LLK rakstu apgādā Jelgavā, Viestura piemiņas pilī, tālr. Jelgava 1000 — 47 un Rīgā, Baznīcas ielā 4a dabūjama šāda mazpulku literātūra:

Mazpulka dalībnieka vadoņi.

Nr.		Ls
2.	— Laukkopība	0,15
3.	— Sakņkopība	0,40
4.	— Cūkkopība	0,15
5.	— Cūkkopības grāmatvedība	0 15
6.	— Iekārtas un darbības noteikumi	0,05
7.	— Apģērbs meitenēm	0,15
8.	— Veļas šūšana un lāpīšana I.	0,30
9.	— Veļas šūšana un lāpīšana II., III.	0,50
10.	— Audumu krāsošana	0,15
11.	— Apģērbu un telpu tīrīšana	0,20
12.	— Putnkopība	0,40
13.	— Putnkopības grāmatvedība	0,20
14.	— Laukkopības un dārzkopības grāmatvedība	0,10
16.	— Ogulāji un augļu koki	0,40
17.	— Mājsaimniecības programma	0,30
18.	— Augļu un dārzāju pārstrādāšana	0,40
19.	— Veselošanās augi	0,60
20.	— Lopkopība (grāmatvedība)	0,40
21.	— Biškopība I. gads	0,50
22.	— Rokdarbu grāmatvedība	0,10
23.	— Ēdienu gatavošanas grāmatvedība	0,10
24.	— Biškopība II. gads	0,50
25.	— Mājas kopšanas praktisko darbu burtn.	0,20
26.	— Biškopības grāmatvedība	0,20
	Mazpulku formas tērpu apraksts	0,20
	Mazpulku dalībnieku grāmata	0,50
	Mazpulku kases grāmata	0,50
	Mazpulku inventāra grāmata	0,50
	Svinīgā solījuma grāmata	2,50

Stāsti, lugas u. c. raksti.

	Ls
Fr. Keisa — „Zem baltzaļā karoga", stāsts par mazpulku dzīvi — iesieta . . .	2,50
Kārlis Ulmanis — „Jaunatnei"	1,—
Vltn. A. Eglītis — Karte, kā to lasīt un sastādīt	1,50
P. Lapiņš — „Padomi un atbildes radio jautajumos"	1,80
Kapt. K. Apsīte — „Kā aizsargāties no kaujas gāzēm"	0,75
Vltn. K. Kaliņš — Karšu lasīšana	1,20
Skolēnu militārais kalendārs	0,35
Žurn. „Mazpulks" vāki (1937. g. g. iesiešanai)	1,20

Lugas.

A. Roga — „Pirms lielās dzīves"	0,90
A. Roga — „Uzvarētāji"	0,50
A. Lūsis — „Zeme un zelts"	1,—
R. Vītola — „Baltzaļā karoga spēks" . . .	1,—
R. Vītola — „Brīvdienas"	0,50
K. Freimanis — „Tēva sētā"	0,70

● Aizrādām, ka katra mazpulka bibliotēkā vajadzētu iegādāt šādu grāmatu komplektu, lai dalībnieki varētu sev vajadzīgo un interesējošo apskatīt un to iegādāt arī katrs sev personīgi.

Literātūru izsūta arī pa pastu, ja naudu iemaksā LLK tek. rēķ. pastā 4564 vai arī iesūta ar pārvedumu.

● Iesniegumus, mazpulku himnas un karoga dziesmas notis, pēc vajadzības, izsūta par brīvu LLK rakstu apgāds.

● Atgādinām, ka **pareizās mazpulku dalībnieku un vaditāju krūšu nozīmes iegādājamas tikai LLK mazpulku piederumu apgādā** Jelgavā, Viestura piemiņas pilī vai arī Rīgā, Bazn īcas ielā 4-a. Iesūtot naudu ar pārvedumu vai iemaksājot LLK tek. rēķ. pastā 4564 un paziņojot, cik zēnu un cik meiteņu nozīmes vajadzīgas, tās izsūta pa pastu.

● Mazpulkiem, kas 1938. gadā ievāks un audzēs ārstniecības augus, **nododamie ārstniecības augu daudzumi jāpieteic rakstiski LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai līdz š. g. 15. februārim. Pieteikums jāparaksta mazpulka vaditājam.** Ja atsevišķās drogas daudzums nepārsniedz 10 kg, tad tas nav jāpieteic. Pieteikumiem nekādas īpašas veidlapas nav vajadzīgas. Ievācamo un audzējamo drogu saraksts ar 1938. g. cenām iespiests šinī numurā.

Vēlams vērību piegriezt šādu ārstniecības augu ievākšanai un audzēšanai:

1) Ozolu mizas, 2) kumelīšu ziedi, 3) balto panātru ziedi, 4) gailenīšu ziedi bez kausiņiem, 5) liepu ziedi ar pieziedlapām, 6) māllēpeņu (lēpju) lapas, 7) milteņu lapas, 8) meža rožu augļi bez sēklām, 9) paegļu ogas, 10) melleņu ogas žāvētas, 11) augstiņu (sirdszāļu) laksti, 12) kailo trukumzāļu laksti, 13) pelašķu lapiņas, 14) ziepenīšu laksti, 15) vecvīru bārdiņu laksti, 16) Islandes sūnas, 17) staipekņu sporas, 18) noragu saknes, 19) cūkpieņu saknes, 20) kalmju apakšzemes stumbri, 21) retēju apakšzemes stumbri, 22) melnie rudzu graudi, 23) baltās sinepes, 24) melnās sinepes.

● Mazpulku dalībnieki, kam interesē Karaliskās lilijas (Lilium regale) audzēšana, var saņemt bez atlīdzības LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā dārzkopja J. Kocera mazpulku jaunatnei dāvāto grāmatiņu „Karaliskās lilijas kultūra". Grāmatiņas saņēmējam par minētās lilijas kultivēšanu 3 gadus no vietas reizi gadā jāsniedz ziņojums grāmatiņas autoram J. Koceram (Rīgā, Balasta dambī 7). Grāmatiņu vēlams saņemt februāŗa mēnesī, jo martā Karaliskā lilija jau jāizsēj.

Sēklas dabūjamas pie minēto liliju audzētājiem un lielākos sēklu veikalos.

● 247. Gauru un 764. Bērtuļu mazpulki apvienoti, nosaucot jauno mazpulku par **247. Gauru mazpulku.** 495. Čiekurkalna un 523. Krustabaznīcas mazpulki apvienoti, nosaucot jauno mazpulku par **495. Čiekurkalna mazpulku.** 321. Vilces-Blankenfeldes mazpulks pārdēvēts par **321. Ķīves mazpulku.** 554. Lažas mazpulks pārdēvēts par **554. Lažas-Brīvzemnieka mazpulku.** 857. Rīgas pils. 13. pamatskolas mazpulks pārdēvēts par **857. Sarkandaugavas I mazpulku.** 878. Biķeru mazpulks pārdēvēts par **878 Dreiliņu mazpulku.** 898. Rīgas pils. 46. pamatskolas mazpulks pārdēvēts par **898. Rīgas-Ausekļa mazpulku.** 922. Rīgas pils. 5. pamatskolas mazpulks pārdēvēts par **922. Pētersalas mazpulku.** 1046. Kovaļku mazpulks pārdēvēts par **1046. Jāņusalas mazpulku.**

● Pēdējā mēnesī apstiprināti un ieskaitīti pagaidreģistrā šādi jauni mazpulki: **1081. Rīgas-Maija, 1082. Raipoles, 1083. Paegļu un 1084. Daugavpils dzelzceļnieku mazpulks.**

LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa.

Mazpulku dzīve

Prezidents mazpulku eglītes vakarā Sporta namā.

Par lieliem mazpulku dalībnieku un viņu tuvinieku svētkiem izvērtās š. g. 8. janvāŗa mazpulku eglītes vakars Rīgas Sporta namā. Te pirmo reiz tik lielā skaitā kopā sapulcējās ne tik vien Rīgas pilsētas novada mazpulku dalībnieki, bet viesos ieradušies arī vairāki simti lauku mazpulku dalībnieku un ap 3000 mazpulku dalībnieku vecāku un draugu. Kā goda viesi ieradušies arī Zemkopības min. J. Birznieks, Sabiedrisko lietu ministrs A. Bērziņš, Tieslietu ministrs H. Apsītis, Rīgas pilsētas galva R. Liepiņš u. c. Īsto svētku sajūsmu eglītes vakarā radīja Mazpulku Virsvadoņa Valsts un Min. Prezidenta Dr. **K. Ulmaņa** ierašanās. Sajūsmā saviļņojās pārpildītais sporta nams, kad 483. Pleskodāles mazpulka orķestra sveikšanas maršs vēstīja Virsvadoņa ierašanos. LLK. priekšsēdētāja R. Dzērves un mazpulku vadības pavadīts, Prezidents cauri mazpulku goda ierindai, nerimstot sumināŗumiem, devās uz goda ložu. Tad sporta namā atskanēja Virsvadoņa sveiciens: „Sveiki mazpulkī!“ un „Augat lielī!“, uz ko tūkstošiem balsu, dedzībā mirdzošām acīm, vienā saucienā apliecināja: „Augsim Latvijai!“. Mazpulku pirmos sveicienus un solījumu Prezidentam teica novada runas koris, izpildot Plūdoņa „Vadonim“. Svētkus ievadīja LLK priekšsēdētāja R. Dzērves uzruna un kopēja tautas lūgšana „Dievs, svētī Latviju!“. Mācītājs A. Lūsis, svētrunai par pamatu ņemot praviešа vārdus par uguns nešanu virs zemes, aicināja mazpulku dalībniekus sirdī arvien nest tēvzemes mīlestības uguni, kas gaišu rādītu ceļu, pa kuŗu iet Vadonis, ceļu uz kalpošanu tautai.

Plašo svētku programmas daļu ievadīja novada mazpulku apvienotais simfoniskais orķestrs un mazpulku koris. Skatītājus un klausītājus pārsteidza novada mazpulku mazajie un kokļu orķestris, izpildot J. Norviļa „Ņukatās“. Bet kad izpildījumus sniedza 483. Pleskodāles mazpulku zēnu koris, orķestrs un mazais solists Beķeris, sajūsma negribēja rimties. Programmas pirmo daļu noslēdza vīru dubultkvarteta „Latvija“ dziesmas. Tad neaizmirstamu runu teica Prezidents, runu, kas ar ideālismu spārnoja jaunatni, kas audzināšanas ceļus pārdomāt līka vecajai paaudzei.

Pēc Prezidenta runas LLK priekšsēdētājs R. Dzērve paziņoja, ka LL kamera, novērtējot mazpulku dalībnieku — lauku darba strādnieku vasaras darbu, godalgojusi 144 mazpulku dalībniekus. Atzinības nozīmes LL kamera piešķīrusi arī pirmos vadītāju kursus beigušiem 45 Rīgas mazpulku vadītājiem. Pirmos godalgotos mazpulku dalībniekus — lauku darba strādniekus un kursus beigušos vadītājus apbalvoja Prezidents. Taču vislielākais prieks un pārsteigums katram mazpulka vadītājam un caurmērā katram desmitam mazpulka dalībniekam bija par paša Prezidenta dāvātām grāmatām. Kā mazpulku izjustās pateicības apliecinājumu, četru mazo lauku darba strādnieku delegācija Prezidentam pasniedza albumu ar skatiem par novada mazpulku darbību un ganos adītus tautiskus cimdus. Mazpulku dalībniekus — lauku darbā godalgotos, ar balvām — grāmatām vēl apbalvoja LL kamera, bet Valsts cukura monopola pārvalde — katram 1 kg jaunā graudu cukura, Latvijas piensaimnieku centrālā savienība — ½ kg sviesta un LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas sekcijas priekšsēdētājs A. Dzeguze — ābolus. Prieku katram mazpulka vadītājam vēl sagādāja arī LL kameras speciālā balva, praktiska priekšmeta vai interesantas piemiņlietas veidā. Pēc īsa azaida un Ziemassvētku veča apciemojuma Prezidents, pakavēdamies mazpulku vidū, noskatījās tālākās programmas daļu: inscenēto mazpulku ugunskuru, tautas dejas, vingrojumus ar karogiem. Daudz jautrības un humora bija arī 822. Franču liceja mazpulka izpildītā „Bluķu vakarā“, kur rādītas un godā celtas tika tautas svētku parašas un ticējumi.

Vēlot mazpulku saimei raženu sākto gadu, Prezidents, nerimstošu sumināŗumu pavadīts, atstāja svētku vietu. Prieks un Virsvadoņa atzinība veiktam darbam, mazpulku dalībniekiem bija labākā atlīdzība par sarīkojumam pieliktām pūlēm. Un šīs pūles nebija mazas. Dekorēšanai vien bija izlietotas apm. 3 klm. gaŗas vītnes un latvisku griestu kopdekorējumi. Apm. 1000 dalībnieku 822. Franču liceja mazpulka vadītāja palīga J. Zaikava vadībā pie šī darba bija pielikuši katrs 3—4 stundas. Programmas izpildījumā, apvienotā orķestrī, korī u. t. t. neb'ja pūles žēlojuši ap 600 dalībnieku. Taču viss šis darbs tika veikts ar prieku, liecinot, ka mazpulku saimes vidū ir vienības un darba mīlestības gars. Ar šo garu bruņoti, mazpulku ļaudis aug Latvijai, aug Virsvadonim. Ad. E.

536. Zilupes mazpulka kopējā lauciņā audzētie kartupeļi, kur 1 kartupelis sver vairāk kā 1 kg

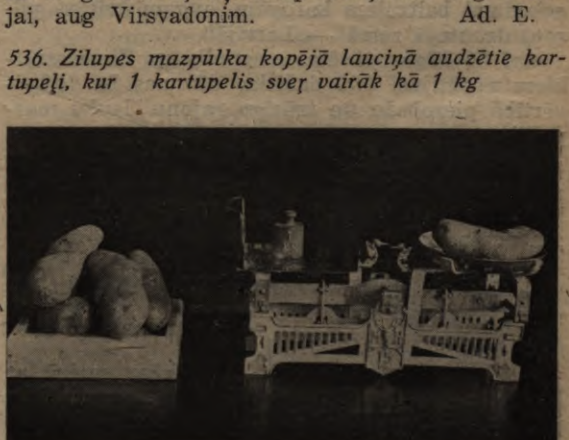

430. Susejas mazp. dalībn. E. Eglītis pie sava zirņu lauka

Kad runā jauno draugu sirdis. . .

Iepriekšējos gados lauku un pilsētu mazpulku vidū slēgtā draudzība šajos Ziemassvētkos kļuva vēl dziļāka un plašāka. Tagad atradās jau daudzi mazpulki, kas laikus, bez sevišķa aicinājuma, savāca svētku dāvanas, ar kurām iepriecināt tālos draugus pilsētā vai laukos.

Ziemassvētku dāvanām no lauku mazpulkiem Rīgā saņemtas 60 dāvanu kastes ar 700 paciņām un 75 eglīšu saiņi ar 1200 svētku eglītēm. Lai gan svētku dāvānām galvenā vērtība ir sirsnībā un dāvināšanas priekā, tad šoreiz interesanti ir arī lauku mazpulku iesūtīto dāvanu naudā pārrēķināti skaitļi: 700 paciņu kopvērtība Ls 1050,— un 1200 svētku eglīšu kopvērtība Ls 1000,—. Taču svētku prieks tām 1200 Rīgas trūcīgo ģimenēm, kas saņēma lauku mazpulku veltes ar LLK dāvinātām svētku svecītēm, ir vairāk kā div tūkstoši latu vērts Kā pirmais svētku eglīšu saini šoreiz iesūtīja Ķesterciema mazpulks, bet Ugāles, Kacēnu, „Jāņa Cimzes", Rūjienas, Jumpravas un Skrīveru mazpulkus dāvanu daudzumu ziņā grūti pārspēt. Gandrīz katrai paciņai ir līdzi sirsnīgi sveicieni, vārdi un rakstīti aicinājumi. Tā Jaunpiebalgas mazpulks raksta: „Mēs, Jaunpiebalgas mazpulka dalībnieki, gribam jums, pilsētas bērni, nosūtīt mazas dāvanas, lai rādītu, ka sekodami baltzaļam karogam, augam krietni pilsoņi dzimtajā zemē — Latvijā"

Arī 60 Rīgas pilsētas mazpulki uz Ziemassvētkiem nosūtījuši 650 dažādas dāvanas Ls 700,— vērtībā pierobežu un trūcīgo rajonu lauku mazpulkiem.

Sirsnības saites, kas ciešākas starp lauku un pilsētu mazpulkiem kļūst ne tikai svētku priekos, bet arī kopējā darbā ejot, kopējam mērķim sekojot, tuvina pilsētas laukiem. Un jo vairāk par jaunatnes vienību un draudzību runās sirdis, jo patiesāka un stiprāka vienība kļūs darbos un kopējā ceļa staigāšanā. Ad. E.

GODALGOTI MAZPULKI.

1937. g. pavasarī birojs „Slāpeklis" saziņā ar LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļu izsūtīja mazpulkiem kaļķa salpetŗa maisiņus, aicinot mazpulkus piedalīties sacensībā „Vai mēslojot ar kaļķa salpetrī, samazinas ražošanas pašizmaksa, un kādā mērā?"

Sacensībā piedalījās daudz mazpulku, bet labākie izrādījās 20, un godalgošanas kommisija, kuŗā piedalījās: LLK mazpulku nozares vadītājs agr. K. Ķirsis, biroja „Slāpeklis" vadītājs agr. H. Oelsens un 317. Svētes II mazpulka vadītājs Fr. Jorniņš, piešķīra šādas balvas:

527. Ķesterciema mazpulkam godalgu Ls 150,— vērtībā, 496. Ķēču-Annas mazpulkam godalgu Ls 100,— vērtībā, 20. Stāmerienas, 24. Lejasciema, 168. Plāteres un 769. Niedrītes mazpulkiem godalgas Ls 75,— vērtībā katram; 250. Brenguļu, 343. Virķēnu, 687. Ērģemes un 740. Viļakas-Slabadas mazpulkiem godalgas Ls 50,— vērtībā katram; 22. Annas, 55. Mūrmuižas, 71. Alsviķu, 245. Drustu, 263. Augšpils, 295. Seces, 599. Virgas, 759. Nikodēma Rancāna, 856. Rīgas paraugskolas un 948. Pildas „Zelta Vārpa" mazpulkiem godalgas Ls 25,— vērtībā katram.

Bez tam komisija izteica atzinību šādiem mazpulku dalībniekiem par labu darba izpildījumu:

I. Šauriņai — 126. Nurmižu mazpulkā, E. Koks-Mālenderam — 212. Alūksnes mazpulkā un St. Gutans — 454. Rēzeknes „Vārpa" mazpulkā.

Labākie mazpulku dalībnieki-meteorologi.

Tāpat kā iepriekšējā 1935./36. gadā, arī 1936./37. gadā LLK mazpulku un jaunatnes audzināšaanas nodaļa, saziņā ar Z.M. Meteoroloģisko biroju, aicināja mazpulkus novērot savā apkārtnē dažādas dabas parādības, lai palīdzētu Z. M. Meteoroloģiskam birojam mūsu zemes klīmatisko apstākļu noskaidrošanā. Ievērojot mazpulku iesūtītos datus, Z. M. Meteoroloģiskais birojs un LLK ir atradusi par iespējamu labākiem un centīgākiem mazpulkiem piešķirt balvas par noteiktu un sistēmātisku meteoroloģisko novērojumu izpildīšanu. Godalgas piešķirtas:

35. Mālupes, 66. Skrundas, 75. Allāžu, 119. Tāšu, 127. Seces-Sērenes, 137. Plānicas, 178. Pociema, 237. Turlavas, 238. Ugāles, 251. Alojas, 254. Mazstraupes, 307. Džūkstes, 341. Sesavas, 365. Mēmeles, 404. Suntažu, 405. Ropažu, 433. Grīvas, 481. Staiceles, 519. Maltas-Zosnas, 531. Briņķpedvāles, 622. Olaines, 624. Zvārdes-Ķerkliņu, 630. Ipiķu, 654. Lapmežciema, 765. Kacēnu pag. Jāņa Cimzes, 806. Lubezeres, un 918. Šķaunes mazpulkiem.

Bez tam vēl par sekmīgu laika ziņu vākšanu atsevišķiem mazpulku dalībniekiem piešķirtas balvas:

35. Mālupes mazpulkā — A. Lazdiņam; 70. Iecavas mazpulkā — Edm. Ozolam; 75. Allāžu mazpulkā — J. Bormanim; 127. Seces-Sērenes — A. Kasandrim; 137. Plānicas mazpulkā — E. Vīgertam; 237. Turlavas mazpulkā — A. Vinkleram; 238. Ugāles mazpulkā — E. Eniņam; 251. Alojas mazpulkā — J. Leimanim; 365. Mēmeles mazpulkā — Arn. Vanagam; 405. Ropažu mazpulkā — J. Rimšam; 481. Staiceles mazpulkā — E. Asnim; 531. Briņķpedvāles mazpulkā — Ž. Bērziņam; 624. Zvārdes-Ķerkliņu mazpulkā — A. Freidenfeldam; 690. Ipiķu mazpulkā — K. Til-

tam; 765. Kacēnu pag. Jāņa Cimzes mazpulkā — J. Vītolniekam un 918. Šķaunes mazpulkā — J. Čiksteram.

Kā Smiltenē atbalsta mazpulku dalībniekus.

Latv. Sarkanā krusta Smiltenes nodaļas valde, uz slimnīcas direktora Dr. Birznieka priekšlikumu, nolēmusi mazpulku dalībniekus un dalībnieces no slimnīcas darbības rajona ārstēt Smiltenes slimnīcā uz līdzīgiem noteikumiem kā aizsargus, t. i. sedzot no nodaļas līdzekļiem to daļu, kas būtu jāmaksā viņiem pašiem.

LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa sirsnīgi pateicas slimnīcas vadībai par lielo pretimnākšanu.

58. Jaunpils mazpulks 23. dec. vakarā apdāvināja Jaunpils apkārtnē dzīvojošos trūcīgos bērnus. Vakaram iestājoties, mazpulka dalībnieki ar mazpulka priekšnieku un biedriem veicinātājiem Vanagu Aug. un šņori Edg. brauca pa mājām, kur dzīvoja trūcīgie bērni. Katrā ģimenē iededzināja eglīti, nodziedāja svētku dziesmas un apdāvināja bērnus ar siltām drēbītēm, cimdiem, rakstāmlietām un c. mantām.

77. Madonas ģimnazijas mazpulkam nodibināts kooperātīvs biedru apgādāšanai ar grāmatām, rakstāmlietām un citiem piederumiem.

172. Jeru-Oleru mazpulks bija rīkojis gadskārtējo ražojumu apskati. Mazpulka vecākie dalībnieki bija audzējuši un izstādījuši kartupeļus, brūžiem un eksportam, bet mazajie sīpolus un cigoriņus. Netrūka arī ar bagātīgu izdomu pagatavotu zēnu un meiteņu rokdarbu.

253. Garkalnes mazpulks rīkoja savu gadskārtējo ražojumu apskati, kuŗu atklāja Rīgas rajona dārzkopības instr. J. Liepiņš. Apskate bija kupla, jo visi dalībnieki bija cītīgi strādājuši. Bija izstādītas turku, zobena un krūmu pupas, konservi, rokdarbi. Kā blakus nozare bija izmēģinājumi zāļāju kultūrā ar kaļķa salpetri, Leghornas vistas un bites. Dalībniekiem izdalīja 5 pirmās godalgas, 1 otro un 1 trešo godalgu.

Kā 372. Mērsraga mazpulks ieguva šauteni. Mazpulks saņem bezmaksas lietošanā no Mērsraga pagasta valdes nelielu zemes gadaliņu. Zemes gabals bija kādreizējs labības lauks un tādēļ, to vajadzēja tikai uzart. Lauku uzarām un iestādījām kartupeļus. Sēklas materiālu izsūtījām no Valsts Lubezeres sēklu audzētavas „majestic„ un „parnasija“ šķirnes. Laukā izmēģinājām kaļķa salpētra iedarbību uz minētām šķirnēm. Paši iestādījām un paši novācām. Kartupeļus uzglabājām uz lauka stirpās. Vēlāk kādā pilnā sanāksmē nolēmām kartupeļus pārdot apm. 25 klm attālai Vandzenes spirta dedzinātavai un paturēt tikai sēklai un skolēnu kopgalda vajadzībām. Kartupeļu novešanai vajadzīgos maisus apņēmās sagādāt paši dalībnieki, atnesot katrs pāris maisu. Norunātā dienā visi ieradās ar maisiem darba vietā un sākām iemērīšanas darbus. Pietrūka maisu. Tos sadabūjām no dažiem labvēļiem. Pag. valde mazpulkam izpalīdzēja, dodot arī divus šķūtniekus kartupeļu nogādāšanai uz Mērsraga staciju. Tad kartupeļi ceļoja pa

599. Virgas mazp. pr-ks V. Mažis pie sava novietņa darbu apskatē

dzelzceļu līdz Vandzenes stacijai un no turienes uz spirta dedzinātavu. Lai kartupeļi tiktu kārtīgi nosūtīti, līdzi brauca mazpulka priekšnieks, kā darba vadītājs. Otrā dienā viņš atgriezās mājās ar smuku naudas summu, par kuŗu iegādājām mazkalibra šauteni. A. S.

421. Valmieras „Imanta“ mazpulks Ziemassvētku eglīti dedzināja 18. dec. Valmieras valsts komercskolā. Svētku programu ievadīja mazp. dalībnieces M. Zāmeles referāts „Senlatviešu svētki“, kam sekoja citi mūzikāli un vokāli priekšnesumi. Pēc priekšnesumiem notika dalībnieku savstarpējā apdāvināšanās un tautiskas rotaļas un dejas.

444. Saikavas-Lejas mazpulka 3. ražojumu apskate notika vietējā pagasta namā.

Apskatē piedalījās 20 dalībnieki. Par sacensības kultūru mazpulks šogad bija izvēlējies apiņus un sīpolus.

Pirms ražojumu apskates bija šaušanas sacensības, kuŗās piedalījās 11 dalībnieki.

482. Rozēnu mazpulks 2. janv. Rozēnu 4 kl. pamatskolas telpās sasauca pilnu biedru sapulci, kur pārvēlēja jaunu valdi.

Par priekšnieku palika Jānis Martinsons, par sekretāri Ērika Viziņa, un par kasieri ievēlēja Kārli Boli.

Pēc tam bija slēgts vakars ar tējas galdu, kur bija ielūgti 30 viesi. Starp tiem bija arī kaimiņu mazpulka dalībnieki. Sekoja dažādi priekšnesumi.

511. Dzelzavas mazpulks sarīkoja savu 3. ražojumu apskati Dzelzavas aizsargu nama krāšņi dekorētās trīpās. Ražojumu apskatē izstādīja savus ražojumus 13 mazpulka dalībnieki. Mājturības sekcija izstādīja konservus un kopēji klātu Lieldienu galdu. Zēni gatavojuši daudz vērtīgu rokdarbu.

Ražojumu apskatei sekoja mazpulka dalībnieku rūpīgi sagatavotā teātŗa izrāde — A. Lūša „Zeme un zelts“.

DIVAS DIENAS LATVIJAS ĀRĒS.

I. Krūmiņš, 49. Beļavas mazpulka dalībn.

Šī ekskursija notika gan jau vairākus mēnešus atpakaļ, taču aizmirst to nevaru. Pēc ekskursijas bija maz laika visu pārdomāt un arī citiem pastastīt, kā mums gāja. Lai lasītāji labāk saprastu, sākšu visu no gala.

Aizpagājušā gada „Mazpulka" 10. numurā redakcija aicināja dalībniekus ierīkot karoga mastus, apsolotie godalgot tos mazpulkus, kas līdz 1936. gada 18. novembrim ierīkojuši karoga mastus visās dalībnieku sētās. Augstāko godalgu — vienas dienas brīvu ceļojumu pa Latvijas skaistākām vietām piešķīra mūsu mazpulkam.

Kāda sajūsma valdīja dalībniekos, tā nav pavisam aprakstāma. Vai tas nav kautkas brīnišķīgs — brīvs ceļojums pa mūsu dzimtās zemes skaistākām vietām!

Mēs šo godalgu izlietojām 14. un 15. augustā. Lai varētu ilgāki braukt, pielikām katrs 2 ls.

14. augustā plkst. 5 no rīta izbraucām ar divām smagām mašīnām. Vēl jāpiemin, ka šai laimīgā rītā visi dalībnieki ieradās jau krietni agrāk.

Rīta agrumā izbraucām cauri Lejasciemam un Tirzai. Skaistas, rudenīgās bērzu birzis, skumjie egļu un priežu meži, zeltainās druvas, līkloču upes raibā juceklī mainījās gar acīm. Jau klāt Smiltene! Tad Smiltenes lauksaimniecības skola! Smiltenē atrodas labākā Latvijas sierotava. Varu teikt, ka līdz šim nebiju tik lielus sierus redzējis. Apskatījāmies lauksaimniecības skolas telpas, laborātoriju, dārzu un kūtis. Kūtis mūs pārsteidza labā kārtība un spodrība. No skolas uz pilsētu atklājas skaists skats, jo skola atrodas kalnā.

Ap pusdienu iebraucām Rauņa. Raunā mūs sevišķi laipni saņēma Sākās Raunas apskatīšana. Tur atrodas divi pilskalni. No pilskalna atveras skaists skats uz Raunas upiti. Pie arķibīskapa pils drupām ir skaists piemineklis. Tāpat ievērojama ir Raunas vecā baznīca, kuŗā tagad izdarīti remontdarbi.

Visu šo apskatījuši, šķīrāmies no Raunas, jo mūs jau plkst. 13 gaidīja Priekuļos, kur mūs pārsteidza lielās siltumnīcas ar vīnogām, 8 ha liela koku skola, izmēģinājumu lauciņi, lupīnu lauki, tūkstošiem Leghornas vistu, dažādas miglojamās mašīnas. Kas gan visu to var aprakstīt. Daudz zinību tur mantojām.

Caurbraucot apskatījām arī Cēsis. Un nu mūsu tālākais brauciens gāja uz sengaidīto Rīgu.

Pievakarē piebraucām pie Brāļu kapiem. Te nu viņi dus — tie, kas atdeva savu dzīvību dzimtenei, griezdami savas krūtis pretim nāvīgai tērauda krusai. Viņi tēvu zemes mīlestību apliecināja ar asinīm un dzīvību.

Mazpulku dalībnieki, vajadzības gadījumā arī mēs darīsim to pašu!

Kad svešas varas Latviju draudēja iznīcināt, latvju jaunekļi un vīri, vadoņu aicināti, pulcējās pie Daugavas, Lielupes un Ventas krastiem, lai cīnītos pret milzīgo ienaidnieku pārspēku. Un naidnieku pulki

Zīm. A. Sodums,
824. mazpulka dalībn.

atdūrās pret viņu vienoto gribu, kā pret nesadragājamu klinti.

Nolikuši vainagu, apskatījām kapu kopiņas, neaizmirstības zimbolus un skaistās, varenās celtnes. Skaisti pret debesīm paceļas sērojošās mātes tēls, kas izgatavots no šūnakmens.

Braucām apskatīt Rīgu. Jauks bija šis brauciens naktī pa pilsētas ielām, gar Brīvības pieminekli, gar Daugavmalu un beidzot uz mazpulku mītni — Saules dārzu. Saules dārzā mūs laipni uzņēma.

Otrā rītā jau bijām agri augšā. Viss vēl bija tīts krēslā, un manāmas bija tikai gulētāju kontūras. Ārā bija apmācies. Atnāca vadītājs, un mēs sagērbāmies un savācām un sakārtojām guļas piederumus. Nomazgājuši pagājušās dienas putekļus, jutāmies lieliski. Pēc brokastīm apskatījām mazpulku peldētavu Ķišezerā. Tad devāmies uz zvēru dārzu. Dažas stundas pakavējām pie skaistajiem dzīvniekiem (no kuŗiem mums vislabāk patika mazie lauvēni).

Vēl apmeklējām Meža un Raiņa kapus. Un tad ardievas Rīgai, un mēs braucām atpakaļ uz mājām — pāri Kangaru kalniem, cauri Ergļiem un Cesvainei. Cesvainē jau satumsa, bet vēl bija jāapskata Krauklu priekšzīmīgā saimniecība.

Šīs saimniecības saimniece bija tik vēlīga, ka ielaida mūs tieši augļu dārzā pie lielas čupas ābolu, atgādinot, lai tik dūšīgi saēdoties un vēl pa ceļam paņemot līdzi. Protams, mums tas nebija jāatkārto. Ko vēl labāku varēja iedomāties šādā ceļojumā, kad līdzpaņemtie āboli apēsti? Pēc tam braucām tieši uz mājām. Cauri Jaungulbenei, Gulbenei uz Beļavu. Gulbenē no mums šķīrās mūsu mīļā novada inspektrise un daži kaimiņu mazpulka dalībnieki, bet mēs paši — mūsu Beļavā.

Jā, tas bija jauks brauciens. Tik dzīvi kā šodien vēl atmiņā stāv tās saulainās vasaras dienas Latvijas kalnos un lejās, vēl pretim mājļ zeltainās birzis,

vēl pretīm smej veselīgās laucinieku sejas. Un viss pieredzētais, piedzīvotais un izjustais tik dzīvs un mīļš!

KĀ SABILES KURPNIEKS LAIMI ATRADA.

R. Bārs, 585. Stendes II. mazp.

Reiz, labi sen atpakaļ, vecajā Sabilē dzīvoja nabadzīgs kurpnieks. Viņš, lai kā pūlējās, tomēr vienmēr juta trūkumu. Grūtajos brīžos viņš vienmēr domāja par laimi, vai tā reiz viņu arī neiedomās. Un tad, kādā naktī kurpnieks sapņoja, varbūt arī viņš bija nomodā, bet lai nu kā, — viens viņam sacīja: „Rīgā uz dzelzs tilta tu laimi atradīsi." Kurpnieks domāja un izdomāja iet uz Rīgu. Viņš gāja kājām, ilgi, bet Rīgā bija. Ar satrauktu sirdi kurpnieks uzgāja uz tilta. Skatījās, bet nekā savāda neredzēja, gaidīja, un nekas negadījās. Kurpnieks nolēma gaidīt, kamēr pietiks ko apmierināt izsalkumu, kas nāca jo tuvu. Pagāja pāris dienu. Te kādā rīta viens kungs jautā laimes gaidītāju, kas šim te gaidāms. Kurpnieks sakās laimi gaidām. Kungs pasmejas un saka: „Ko niekus, arī man kādreiz sapņos sacīja, ka kādā tur Sabiles miestā vai pilsētā, Abavmalā, zem lielās liepas esot daudz zelta, bet vai nu prātīgs cilvēks ies ticēt niekus." Kurpnieks nosarka, jo viņš dzīvoja lielās liepas tuvumā. Kurpnieks pateicās laipnajam kungam par sarunu, un katrs devās savā ceļā. Kurpnieks steidzās, cik spēja, uz Abavmalu. Vakarā tumsā kurpnieks raka, un ak laime, pods ar sudrabu bija rokā. Nu kurpnieks nolīdzināja parādus, nomaksāja dzīvokļa naudu un nopirka mājeli, bet tad arī nauda bija pagalam. Amatu viņš turpināja, bet tukšo sudraba podu lietoja virtuvē. Reiz kāds, nodevis labot apavus, ievēroja savādo podu. Viņš paņēma podu un kā lasīt pratējs uz tā rakstītās zīmes lasīja: „Zem šī poda vēl viens pods." Lasītājs pabrīnījās un aizgāja. Kurpnieks turpretī ņēmās rakt zem kuplās liepas varenajām saknēm un tiešām izraka podu ar zeltu, kā laimes sūtnis šim Rīgā sacīja. Lūk, tā Sabiles kurpnieks savu laimi atrada un tā pratu jums to pastāstīt, kā to no vecu ļaužu nostāstiem esmu saklausījis.

SARGĀSIM DERĪGUS PUTNUS.

Ed. Vaišļis, 562. Aulejas „Āre" mazp. dal.

Ir pienākusi atkal ziema. Sniegs apklāj kalnus, lejas, upes un ezerus. Putniņiem sākās grūtas dienas. Nevar vairs dabūt tik viegli barību kā vasarā. Mazpulku dalībniekiem jāsāk domāt par putnu barojamā galdiņa pagatavošanu, lai putniņi neaizietu pa ziemu bojā. Tas būs labs un svētīgs darbs. Tādēļ katrs centīsies to čakli darīt. Mazpulku dalībnieki! ziemā nav jāaizmirst katru rītu uz galdiņu uzbērt kaut saujiņu graudu, vai citu barību. Par šo svētīgo darbu putniņi vasarā jūs simtkārt atalgos. Nav jāaizmirst, ka putni daudz laba dara. Vasarā no kokiem viņi nolasa daudz ļoti kaitīgu kukaiņu. Jauki ir arī klausīties viņu skaistajā dziedašanā. Lietderīgi putniņi ir zīlītes. Zīlītes vasarā nonāvē daudz kaitīgu kukaiņu, kas posta mūsu kokus un augļus. Zīlītēm barību var uzbērt arī uz loga malas. Arī tur putniņi to labprāt uzlasīs. Būsim čakli darba, sargāsim putniņus. Tas darbs nāks pašiem par labu.

SABIEDRISKĀ DZĪVE.

Ad. Līsmanis, 656. Alūksnes ģimn. mazp. dalībn.

Mazpulku dalībnieku pienākums ir izaugt par priekšzīmīgiem sabiedrības locekļiem. Mums vajaga visu novērot un sev paturēt to labāko. Arī savā mazpulkā mēs daudz mācamies strādāt sabiedrisku darbu. Izejot kādā publiskā vietā mums jauzmanās un jādomā par savu uzvešanos. Ja esam pie tā pieraduši, tad sabiedrībā varam justies brīvi un droši. Centīsimies, lai uz visiem atstātu labu iespaidu, bet nekad neļausimies, lai citi mūs, tā sakot, „aiz deguna vazā". Mums jāizveido pašiem savi uzskati. Un kad esam pārbaudījuši to pareizību, tad varam tos pateikt arī citiem un ja vajadzīgs, tos aizstāvēt.

Sevišķi šajos ziemas mēnešos, kad nevaram daudz būt ārā, mēs varam domāt, strādāt un lasīt

Jo vairāk strādāsim arī sabiedriskā dzīvē, jo vairāk mācīsimies. Būsim sabiedriski un paši pamazām veidosim sevi un savus uzskatus!

Sabiedrība ir arī visa latviešu tauta, sekosim mūsu mazpulku augstākiem vadītājiem, to priekšzīmei, tad būsim cieši saauguši ar sabiedrību, ar dzimto zemi un mazpulku idejām!

GRIBAS SPĒKS.

J. Kušķis, 139. Nīcas mazp.

Šinī klusajā ziemas laikā, redzot visapkārt vareno dabu, tīkas domāt par cilvēka vērtību.

Kā visa daba padota laika apstākļiem un dažādiem iespaidiem, tā arī cilvēks nevar visu mūžu nodzīvot citu aizvējā, bet tam nākas sastapties ar dažādiem dzīves asumiem.

Un dzīve — tā nav rožu dārzs, bet cīņas lauks, kas prasa cīnītājus, ne gļēvuļus. Stiprais cilvēks ir tas, kas dara, vada, valda, bet pārējie ir šacha figuriņas, ko var pastumt, kur nu otram liekas izdevīgāk. Būsim tādi, kas dara un darīdami kaut ko arī sasniedz. Lai kautko darītu, pie kaut kāda darba ķertos, mums vajaga g r i b a s! Bez tās mēs esam pazuduši. Visi sasniegumi taču meklējami darbā, tikai darbā, kaut tas būtu kāds būdams. Mums darbu darot nepieciešami iedegties, aizrauties, ielikt visu sevi darbā, tad tik tas būs pilnvērtīgs.

Dzīvē uzvar tas, kas spēj atsacīties. Mēs nedrīkstam tūliņ par katru darbu prasīt: „Kas man par to būs?" Jāstrādā neprasot, neko negaidot. Dzejnieks Rainis saka: „Ja gribi pilnīgs būt, tad neprasi par darbu algu, par sāpēm veldzi. . ."

Tikai tad, kad visu sevi būsim ziedojuši, mēs jutīsimies visnotaļ laimīgi. Dzejnieks saka: „Tiks piedots tev, ja nevarēji, Bet mūžam ne, ja negribēji!"

Griba, griba mums palīdz visu sasniegt, un tās mums nedrīkst trūkt.

RAKSTĪSIM MAZPULKU CHRONIKAS

A. Soms, 958. Daugavpils skol. instit. mazp. dalībn.

Ar kādu neatslābstošu interesi mēs lasām un apskatām to, kas saistās ar mūsu agrākiem darbiem. Cik jauki ir pakavēties atmiņās pie skaistajiem brīžiem pagātnē. Paiet mēnesis pēc mēneša, gads pēc gada, mūsu piedzīvojumi krājas, bet drīzi arī nogrimst aizmirstībā. Mazpulka saimē skaisti pavadītie brīži, piedzīvojumi un novērojumi kādu laiku vēl glabājas atsevišķu dalībnieku atmiņā, bet tad nobāl. Mazpulka dalībnieki kopīgi izdara daudzus raženus darbus, gūst jaunas atziņas ekskursijās un izbraukumos, kuŗu iespaids pirmajās dienās ir lielisks, bet pamazām izzūd no atmiņas.

Kā šeit var līdzēties? Ko darīt, lai mūsu sasniegumi būtu redzami arī vēlākā laikā pašiem un citiem.

Šeit var ļoti lielu un neatsveŗamu pakalpojumu izdarīt chronika. Chronikai noder biezāka klade, kuŗā laika secībā jāatzīmē visi svarīgākie notikumi mazpulka dzīvē. Chronikā savus vērojumus var aprakstīt katrs mazpulka dalībnieks, vai arī sagatavoto rakstu nodot tās kārtotājam, kas pasniegto rakstu ieraksta chronikā personīgi. Otrais paņēmiens ir ieteicamāks tāpēc, kā to ievērojot, necieš chronikas glītums un ārējais izskats. Ieteicams tās vešanu uzņemties mazpulka valdes loceklim (sevišķi sekretāram), jo tas ir visvairāk iedziļinājies mazpulka dzīvē. Līdz ar to chronikas vešana tam ir vieglāka lieta kā citiem.

Chronika nekādā gadījumā nevar atvietot protokola grāmatu. Protokola grāmatā pie vislabākās gribas mēs nevaram rakstīt to, ko chronikā.

Atstāsim nākošajiem mūsu iesāktā darba turpinātājiem kaut ko no mūsu dzīves, lai arī viņi redzētu mūsu darba mērķus un cerības.

Aizsaules ceļos

11. Valkas rožaudzētāju mazpulka vadītāja palīgs **E. Zandersons**
miris 1937. g. 19. maijā. Par viņu sēro
Valkas-Valmieras mazpulku novads.

Mūsu mīļais mazpulka dalībnieks
Edvards Brants
1937. g. 12. decembrī Mazsalacas pilsētas slimnīcā pēc īsas un grūtas ciešanas šķīrās no mazpulka saimes.
Viņu piemiņā paturēs **892. Sēļu mazpulks.**

Š. g. 14. decembrī traģiskā nāvē no mums šķīrās 538. Kalsnavas mazpulka priekšnieks
Roberts Lēne
dzim. 1918. g. 3. augustā.
Viņu mīļā piemiņā paturēs
538. Kalsnavas mazpulks.

1937. g. 22. decembrī šķīrās no mums mazpulka dalībniece **Zīna Lamme**
Viņu mīļā piemiņā paturēs
894. Hercoga Pēteŗa ģimnazijas mazpulks.

68. Raunas-Mežoles mazpulka dalībnieks
Kārlis Freivalds
dzim. 1922. g. 7. VII., miris 1937. g. 23. XII.
Viņu atcerēsies
68. Raunas-Mežoles mazpulks.

833. Rīgas pilsētas 41. pamatskolas mazpulka priekšnieks
Voldemārs Zutlēvics
16 gadus vecs, miris 1937. g. 28. decembrī.
Viņu mīļā piemiņā paturēs
833. Rīgas pilsētas 41. pamatskolas mazpulks.

Mūsu mīļais audzinātājs, mazpulka vadītāja palīgs
Arnolds Stūrmanis
šķīries no mums š g. 2. janvārī.
Viņu mīļā piemiņā paturēs
681. Majoru mazpulks.

Š. g. 3. janvārī šķīrās no mums 621. Turnas mazpulka valdes locekle un saimes vecākā
Aina Heidemanis
Viņu mīļā piemiņā paturēs
621. Turnas mazpulks.

Š. g. 10. janvārī miris 176. Katlakalna mazpulka čaklais dalībnieks un sekretārs
Jānis Linde
dzim. 1921. g. 16. jūlijā.
Par viņu sēro
176. Katlakalna mazpulka vadītāji un dalībnieki.

Jānītis un Līžuks gādā par meža dzīvniekiem

Dziļa ziema. Biezs ir sniegs,
Rūpēs Jancim nenāk miegs
Domā viņš: „ko darīt spētu
Es, lai „draugiem“ palīdzētu?“

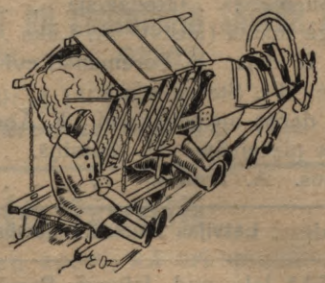

Vecam padoms tūdaļ rokā —
Liek viņš sienu redeļkokā,
Piebeŗ graudiem zebenieku
Un tad mežā brauc ar prieku.

Arī Līžuks sapnī vēro,
Ka aiz bada mežā sēro
Irbes, stirnas, zaķēns naigs,
Gaidot, kad būs ziedu laiks.

Sajutusi siena smaku,
Stirna brien pa veco taku,
Arī irbes atlaižas
Un uz maisa nosēžas.

Otrā rītā mūsu draugi
let pie tēva, saka: „Raugi,
Gribam mēs nu palīdzēt
Meža zvēriem — kā to spēt?“

Mežā sadraudzības diena
Šodien slēgta — nav neviena,
Kas vēl būtu noskumis, —
Katrs sev prieku atradis.

Saturs:

	Lpp.		Lpp.
Līdz galam... Prezidents **K. Ulmanis.** . .	1	Sargāsim lauku irbes un mājputnus. P. Bērziņš.	32
1938. gads — jaunatnes gads	2	Saistošas sacensības mazpulku dalībniecēm . I. Zauļa.	35
Gaišu cerību pilni... Redakcija	5	Ziemas sanāksmes. Agr. K. Ķirsis	37
Mūsu kopīgā manta (Mežs). A. Lūks . . .	6	Paziņojumi	39
Jaunais Fu II. daļa. E. Foreman - Levis . .	11	Mazpulku dzīve	41
Juris Sakne. Fr. Šterna stāsts.	14	Pašu darbs	44
Biškopības darbs un panākumi. E. Āboliņš.	21	Jānītis un Līžuks	47
Gatavojaties piecciņām. H. Kalmiņš. . . .	22	Saturs un sludinājumi	48
Tālos ciemos. A. Treicis.	28		

Izdev.: **Latvijas Lauksaimniecības kamera.** Atbildīgais redaktors: **RŪDOLFS DZĒRVE.**

A./S. „ROTA" Jelg. nod. Jelgavā, Poruka ielā 5, tālr. 519. 674 Šis numurs iespiests 32.000 eks.

Mazpulku dalibniekiem panākumiem vaiņagotu Jauno gadu novēl

A./S. Farbenindustrie birojs

„Slāpeklis"

Rīgā, Ķalpaka bulvārī Nr. 2

Jelgavas audums (K. Strazds)

Tekstilfabrika un tirgotava Jelgavā, Katoļu ielā Nr. 30

Piedāvā:

Dāmām un meitenēm: kleitu un mēteļu drānas

Kungiem: uzvalku, mēteļu, puskažociņu un skolēnu drānas

Pie veikala noliktavas pirmklasiga drēbniecība

Iznīciniet žurkas un peles

ar mūsu **vairākkārt** pārbaudītiem

Zelio-preparātiem

Zelio-pasta pret žurkām | **Zelio-graudi** pret pelēm

Dabūjami: **LLK augu aizsardzības līdzekļu apgādā, lauksaimniecības piederumu tirgotavās, sēklu veikalos, aptiekās u. t. t.**

Aug. Kurau

Drāšu audumu, pinumu un caurumotu skārdu fabrika

Rīgā, Tērbatas ielā 78, tālr. 92227

NOLIKTAVA:
Tērbatas ielā 24, tālr. 27627

Pastāvīgi lielā izvēlē

dāmu, kungu un bērnu apavi, kā arī speciāli aizsardzēm piemērotas krāsas kurpes

Apavu nams „ALMA"

Rīgā, Kr. Barona ielā 15

Jura Irbes metalla pogu fabrika

Rīgā, Cēsu ielā Nr. 33, tālrunis 91325.

Izgatavo:

Dažādu šķiru metala pogas formas un civilapģērbiem. Nozīmes un medaļus.

Veļas pogas „Vaiņags" un „Valida". Diegu pogas „Austra". Matadatas un citus smalkus metalla izstrādājumus.

A. KAULIŅA bērnu drēbju tirgotava

Rīgā, Gaiziņa ielā Nr. 4, pie Centrāltirgus. Tālrunis 29722.
Privātdzīvoklis Lāčplēša ielā 70, dz. 1. Tālr. 21541. Pasta tekošs rēķins 11214.

Piedāvā lielā izvēlē visādus meiteņu un puisēnu apģērbus

Jaunos vidusskolu, tautas, franču liceja tērpus u. c.

Laipna apkalpošana. Glīts darbs. Skolām un palīdzības sabiedrībām viszemākās cenas.

Vērtīga grāmata.

Kārļa Ulmaņa 60 gadi

1877. — 4. septembris — 1937.

Svētku raksti

Grāmatā sakopotos rakstus par Valsts un Ministru prezidentu **Dr. K. Ulmani** sacerējuši: ministri, zinātnieki, rakstnieki, publicisti un kultūras darbinieki, tautsaimnieki un saimnieciski darbinieki.

Grāmatu sakārtojis **V. Cedriņš.**

A./S. **«ZEMNIEKA DOMAS»**
Rīgā, Blaumaņa ielā 38-40. Pasta tek. rēķ. 1278

Mūsu firmas veikalos

Rīgā, Kr. Barona ielā 24/26. Tālr. 27649

un

Daugavpilī, Vadoņa ielā 19. Tālr. 2094

pastāvīgi dabūjamas

visu grāmatu apgādniecību

mācības grāmatas, daiļliterātūra, skolotāju rokas grāmatas, skolu darbvedības grāmatas un formulāri, rakstāmlietas, papīri, zīmēšanas piederumi, mācības līdzekļi

Skolotājiem, skolām, skolu kooperātīviem aprēķinam augstāko rabatu un piesūtam kreditā, nerēķinot sūtīšanas izdevumus

Pasūtījumus pieņemam arī pa tālruni

Grāmatu apgādniecība A. GULBIS

RĪGĀ, Kr. Barona ielā 14

VEIKALI: Rīgā, Kr. Barona ielā 24/26, Daugavpilī, Vadoņa ielā 19

Tek. rēķins pastā 131

Jelgavas apr.

skolotāju kooperātīvs

Jelgavā, Katoļu ielā 34, tālr. 306

piedāvā: **Grāmatas**

Mācības līdzekļus
Speciālpapīri zīmēšanai un citiem darbiem
Zīmuļus
Krāsas
Pildspalvas
Rakstāmlietas
Biroju un kantoru piederumus
Dažādas programmas
Turam krājumā arī mācību spēku aprobāciju izdotās eksamenu programmas
Rakstammašīnas
Jubilejas un svētku dāvanas
Piemiņas albumus
Jelgavas piemiņas lietas

Apsveicam

mazpulku dalībniekus un **novēlam** sekmēm un panākumiem bagātu 1938. gadu!

Tirdzniecības un rūpniecības

A/S Maiznieks

Rigā, Brivibas ielā № 184

Tālrunis 94972